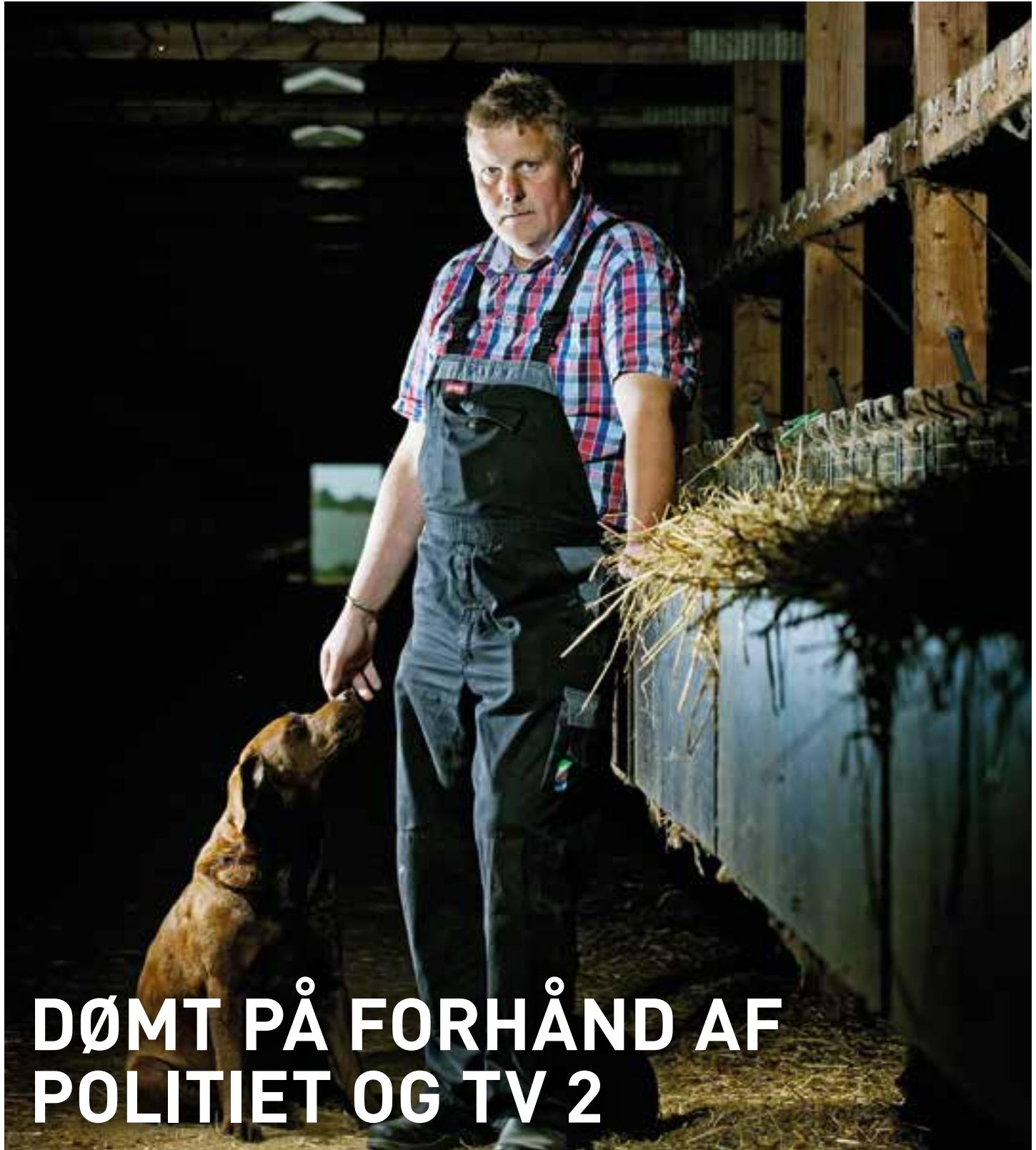

DANSK PELSDYRAVL

UNGE LANDMÆND I TÆNKETANK / PELSDYRFORSKERE TIL VERDENSKONGRES I DANMARK
HÅB FOR NAMIBISKE BØRN / NY UNDERSØGELSE: PENGE I GOD PELSNING

**DØMT PÅ FORHÅND AF
POLITIET OG TV 2**

BESTYRELSE

FORMAND

Pelsdyravler Tage Pedersen
Trolldhøjvej 6, 8722 Hedensted
Tlf.: 7585 2222 / 7589 5626 (privat)
Fax: 7641 9244 / Mobil: 2968 0000
tpe@kopenhagenfur.com

NÆSTFORMAND

Pelsdyravler John Papsø
Duelundvej 7, 8620 Kjellerup
Tlf.: 8688 3213 / Fax: 8688 3813 / Mobil: 4018 3213
jpa@kopenhagenfur.com

Pelsdyravler Jørgen Westergaard
Nørredigevej 79, Gjøl
9440 Aabybro
Tlf.: 9827 7414 / Mobil: 4057 7414
jwe@kopenhagenfur.com

Pelsdyravler Henning Christensen
Ølufgaardsvej 51, 6715 Esbjerg N
Tlf.: 7511 7838 / Mobil: 2267 7838
hh@christensen.mail.dk

Pelsdyravler Knud J. Vest
Frederiksborgvej 541, 4040 Jyllinge
Tlf.: 4678 8392 / Fax: 4673 2504 / Mobil: 4057 8877
kjv@kopenhagenfur.com

Pelsdyravler Lars Eilertsen
Petersmindevej 130, 8520 Lystrup
Tlf.: 8622 1103 / Fax: 8622 8883 / Mobil: 2334 0471
lei@kopenhagenfur.com

Pelsdyravler Karsten Beltoft Jørgensen
Mosbækvej 48, 9240 Nibe
Tlf.: 9866 6226 / Mobil: 2065 0280
kbj@kopenhagenfur.com

LEDENDE MEDARBEJDERE

ADM. DIREKTØR

Torben Nielsen
Tlf.: 4326 1041
tn@kopenhagenfur.com

ØKONOMIDIREKTØR
Kåre Alfsen, Tlf.: 4326 1410
ka@kopenhagenfur.com

KOMMUNIKATIONSCHEF
Sander Jacobsen
Tlf.: 4326 1063 / Mobil: 2268 0932
sja@kopenhagenfur.com

SEKRETARIATSCHEF
Lars Skjoldegaard
Tlf.: 4326 1021 / Mobil: 2268 0907
lsk@kopenhagenfur.com

KOPENHAGEN FUR AVLERSERVICE

Direkte tlf. 4326 1255
farmerservice@kopenhagenfur.com

LANDSDELSFORENINGER

NORDJYLLANDS PELSDYRAVLERFORENING
Pelsdyravler Karsten Beltoft Jørgensen
Mosbækvej 48, 9240 Nibe
Tlf.: 9866 6226 / Mobil: 2065 0280
kbj@kopenhagenfur.com

Sekretær:
Hans Henrik Møller, Kopenhagen Rådgivning

MIDTJYLLANDS PELSDYRAVLERFORENING
Pelsdyravler John Papsø
Duelundvej 7, 8620 Kjellerup
Tlf.: 8688 3213 / Fax: 8688 3813 / Mobil: 4018 3213
jpa@kopenhagenfur.com

Sekretær:
Vilhelm Weiss, Kopenhagen Rådgivning

FYN OG SYDJYLLANDS PELSDYRAVLERFORENING
Pelsdyravler Henning Christensen
Ølufgaardsvej 51, 6715 Esbjerg N
Tlf.: 7511 7838 / Mobil: 2267 7838
hh@christensen.mail.dk

Sekretær:
Hans Henrik Møller, Kopenhagen Rådgivning

SJÆLLANDS PELSDYRAVLERFORENING
Pelsdyravler Knud J. Vest
Frederiksborgvej 541, 4040 Jyllinge
Tlf.: 4678 8392 / Fax: 4673 2504 / Mobil: 4057 8877
kjv@kopenhagenfur.com

Sekretær:
Hans Henrik Møller, Kopenhagen Rådgivning

FAGLIGE FUNKTIONER

KOPENHAGEN RÅDGIVNING
Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Aarhus N
Tlf.: 7213 2800

Funktionschef: Leif Bruun
Tlf.: 4326 1002, lbf@kopenhagenfur.com

UDVALG FOR FORSKNING OG RÅDGIVNING
John Papsø (formand), Tlf.: 8688 3213
Kent Troldtoft Pedersen, Tlf.: 9738 6451
Karsten Beltoft Jørgensen, Tlf.: 9866 6226
Jørgen Westergaard, Tlf.: 9827 7414
Jens Arne Kristiansen, Tlf.: 6269 1785
Henning Christensen, Tlf.: 7511 7838
Knud Vest, Tlf.: 4678 8392
Flemming Stjernegaard, Tlf.: 2041 2401
Jørgen Pedersen, Tlf.: 7585 2222
Niels Erik Halgaard, Tlf.: 9743 5410
Kaj Kristensen, Tlf.: 7517 0183

Konstitueret chef Peter Foged Larsen
Tlf.: 7213 2813 / Mobil 5085 2927
pfl@kopenhagenfur.com

Sekretær Susanne Skotrup Andersen
Tlf: 7213 2802 / mobil 4186 1302
ssa@kopenhagenfur.com

RÅDGIVNING TIL PELSDYRAVLERE
Rådgiver Michael Sønderup
Tlf.: 7213 2808 / Mobil: 2033 4263
msn@kopenhagenfur.com

Rådgiver Henrik Bækgaard
Tlf.: 7213 2807 / Mobil: 4186 1307
hbk@kopenhagenfur.com

Rådgiver Vilhelm Weiss
Tlf.: 7213 2812 / Mobil: 4073 4941
vwe@kopenhagenfur.com

Rådgiver Bente Krogh Hansen
Tlf.: 7213 2809 / Mobil: 4186 1309
bkh@kopenhagenfur.com

Rådgiver Maria Sylvest Blæsbjerg
Tlf.: 7213 2804 / Mobil: 4186 1304
msb@kopenhagenfur.com

Rådgiver Vibeke Hagelskær Lund
Tlf.: 7213 2805 / Mobil: 4186 1305
vlu@kopenhagenfur.com

Rådgiver Elna Mortensen
Tlf.: 7213 2806 / Mobil: 4186 1306
emo@kopenhagenfur.com

RÅDGIVNING TIL FODERCENTRALER
Rådgiver Mikael Lassén
Tlf.: 7213 2811 / Mobil: 4025 3059
tml@kopenhagenfur.com

Rådgiver Bente Lyngs Støvring
Tlf: 7213 2810 / mobil: 4186 1321
bls@kopenhagenfur.com

KOPENHAGEN FORSKNING
Agro Food Park 15, Skejby, 8200 Aarhus N
Tlf.: 7213 2800
forskning@kopenhagenfur.com
Forskningschef: Peter Foged Larsen
Mobil 5085 2927, pfl@kopenhagenfur.com

KOPENHAGEN FARM
Herningvej 112 C, 7500 Holstebro
Tlf.: 9613 5700 / Fax: 9613 5714
farm@kopenhagenfur.com

Dyrlæge: Tove Clausen
Tlf.: 2258 1957

KOPENHAGEN DIAGNOSTIK
Langagervej 74, Postboks 1465, 2600 Glostrup
Tlf.: 4326 1001, diagnostik@kopenhagenfur.com

DRIFTFAGLIG AFDELING
Afdelingschef Hans Henrik Møller
Tlf.: 7213 2803 / Mobil 2532 0154
hbm@kopenhagenfur.com
driftfaglig@kopenhagenfur.com

Seniorspecialist Jørgen Østergaard
Tlf.: 4326 1003 / Mobil 4070 0418
joe@kopenhagenfur.com

ANDRE

RÆVEAHLERFORENINGEN
Formand: Georg Larsen
Birkevej 46, Hornum, 9600 Års
Tlf.: 9866 1545

NORDJYLLANDS CHINCHILLAFORENING
Formand: Henrik Larsen
Langoddevej 6, 9750 Østervrå
Tlf.: 9895 1033

MIDTJYLLANDS CHINCHILLAFORENING
Formand: Karen D. Hansen
Vilhelm Skyttes Vej 7, Vium, 8620 Kjellerup
Tlf.: 9772 3722

DC2 SYD
Formand: Johannes Edlefsen
Vestervang 6, Jejsing, 6270 Tønder
Tlf.: 7473 4480

SJÆLLANDS CHINCHILLAFORENING
Formand: Hans Erik Ploumann Johansen
Bahhe Chinchilla
Rekkendevej 14, Allerslev, 4720 Præstø
Tlf.: 5599 6290

DANSKE PELSDYRAVLERES VETERANKLUB
Formand: Bent Fogtmann
Jernkærvej 8, 6770 Ribe
Tlf.: 7542 0838

DTU VETERINÆRINSTUTUTET
Bülowsvej 27, 1790 København V
Tlf.: 3588 6180 / Fax: 3588 6340
(Indsendelse af materiale skal ske gennem
praktiserende dyrlæge)

DET POLITISKE FODERUDVALG
Bestyrelsen for Dansk Pelsdyr Foder A/S
Formand: Niels Erik Halgaard
Holstebro Minkfodercentral, Galgemosevej 21,
7500 Holstebro
Tlf.: 9743 5410

DANSK PELSDYR FODER A.M.B.A.
Udbyhøjvej 63, 8900 Randers
Tlf.: 8642 7422 / Fax: 8641 1466
Direktør: Mogens Mørch Søndergaard
Mobil: 4010 1559 / ms@dpf-as.dk

ANALYSELABORATORIET
Herningvej 112, Tvis, 7500 Holstebro
Tlf.: 9743 5611 / Fax: 9743 5277
Laboratorieleder: Bent Munkø
Mobil: 4056 0436 / bm@dpf-as.dk

KOPENHAGEN FUR

Langagervej 60
2600 Glostrup

Tlf.: 4326 1000
kopenhagenfur@kopenhagenfur.com
kopenhagenfur.com

DANSK PELSDYRAVL

75. årgang
Langagervej 60
2600 Glostrup

Tlf.: 4326 1060
info@kopenhagenfur.com

REDAKTION

Torben Nielsen Tlf.: 4326 1041
(ansvarshavende)

Sander Jacobsen Tlf.: 4326 1063
(kommunikationschef)

Søren Jespersen Tlf.: 4326 1289
(media manager)

Hans Løgstrup Poulsen Tlf.: 4326 1061
(redaktør)

Christian Serritslev Riis Tlf.: 4326 1419
(journalist)

Dansk Pelsdyravl er fagblad for pelsdyravl. Bladet udsendes til samtlige medlemmer af Dansk Pelsdyravlforening, til opdrættere i udlandet samt til institutioner i ind- og udland.

ANNONCERING

Kathrine Engberg Tlf. 4326 1112
ken@kopenhagenfur.com

Artikler og annoncer til bladet skal være hos redaktionen senest den 25. i måneden forud for udgivelsen. Læser breve må fylde max 1 side i bladet. Større faglige indlæg optages efter forudgående aftale.

Dansk Pelsdyravl udkommer otte gange om året omkring den 20. i månederne januar, februar, marts, april, juni, september, oktober og november i et oplag på 4000 eksemplarer.

LØSABONNEMENT PÅ DANSK PELSDYRAVL

Eva Andersen: Tlf. 4326 1062

DESIGN, PRODUKTION OG TRYK

MONTAGEbureauet ApS

FORSIDEFOTO

Kopenhagen Fur var i maj i Sydkorea som en del af en stor dansk handelsdelegation med Kronprinsparret i spidsen. Målet med rejisen var at styrke positionen på pelsmarkedet i en af Asiens vækstøkonomier.

Foto: Keld Navtoft/Scapix

ISSN 0011-6424

INDHOLDSFORTEGNELSE

LEDER: SIG NEJ TIL SKURKEROLLEN	5
FØDEVARESTYRELSEN PÅ KRIGSTOGT MED TV	6
DØMT PÅ FORHÅND	10
TV2 GARANTERER RET TIL AT FORTRYDE	11
I SENG MED FJENDEN	13
STOR SØGNING TIL KONTROLINDLÆG	14
UNGE LANDMÆND SKAL SÆTTE DAGSORDENEN	16
HUN SKAL SÆLGE PELS PÅ BORGEN	18
SJÆLLAND UD AF DET RØDE FELT	20
PELSDYRFORSKERE FRA HELE VERDEN MØDTES I DANMARK	24
HÅB FOR EN BEDRE FREMTID	26
SWAKARA – EN AFRIKANSK STORSÆLLERT	32
REGNSKABSRESULTATER PÅ MINKFARME I 2011	36
DER ER BRUG FOR HOLDNINGER OG VISIONER – IKKE FOR KONTROL	40
FEJLENE PÅ HOSPITALERNE – ET OMRÅDE PRÆGET AF BERØRINGSANGST	44
KVALITETSSIKRING AF PELSNINGSSARBEJDET HAR STOR EFFEKT	46
GODE, KONTANTE GRUNDE TIL FOKUS PÅ SMITTESPREDNING I PELSNINGSSÆSONEN	47
PELSNINGSTEST KAN HINDRE SMITTESPREDNING VIA PELSERIER	48
OVERPRISER PÅ SANERINGS DYR GØR SANERING UMULIG	50
UNDERSØGELSE VISER STOR GEVINST VED GOD PELSNING	52
NYT FRA MILJØFRONTEN	54
HUSK AT OPDATERE CHR	56
UNGE AVLERE: ØKONOMIEN ER VORES HOVEDPINE	58
ARBEJDSPLADSVURDERING – HUSK AT HAVE DEN OG OPDATERE DEN!	60
NY DYRLÆGE I KOPENHAGEN DIAGNOSTIK	62
MERE UDDANNELSE TIL MINKFOLK	64
AT BRUGE PROTEIN ELLER IKKE BRUGE PROTEIN. DET ER SPØRGSMÅLET.	66
AKTUELT	68

INVESTERING I ITALIENSK SOLENERGI

– HØJT AFKAST OG LAV RISIKO

Ved at investere i et italiensk solcelleanlæg får du del i et attraktivt og stabilt **afkast med lav risiko**. 20 år lange aftaler med garanterede, høje afregningspriser på strøm fra solcelleanlæg sikrer, at solenergi er en solid investering – uanset bevægelserne i økonomien og på de finansielle markeder.

Vi udbyder netop nu projektet **K/S Obton Solenergi Roma**, der er baseret på et 1,4 MWp anlæg beliggende i hælen af Italien. Anlægget er allerede i drift, hvilket betyder, at du opnår indtjening fra dag ét.

Projektet udbydes som et K/S, hvilket betyder, at du opnår et **attraktivt skattefradrag** allerede i 2012. Din skat er derfor reelt med til at finansiere din investering i solenergi. Projektet er især relevant for personer med høj indkomst eller opsparet overskud i virksomhedsskatteordningen.

K/S Obton Solenergi Roma

- Indskud for ejerandel på 11,11% DKK 870.000
- Fradrag for ejerandel på 11,11% DKK 968.000
- Opsparing efter tilbagebetaling af indskud på DKK 2-3,2 mio.

Få mere information eller rekvisiter materiale på vores hjemmeside www.obton.com

Er du interesseret, er du ligeledes velkommen til at kontakte os på **86 26 12 00** eller obton@obton.dk

OBTON
A/S

Toldkammeret · Nordhavnsgade 1 · DK-8000 Aarhus C
Tlf. 86 26 12 00 · Fax 86 26 12 70 · obton@obton.com · www.obton.com

Obton A/S har siden 2006 beskæftiget sig med formidling af investeringskapital og administration af investeringsprojekter til danske investorer. Obton A/S repræsenterer omkring 400 investorer og forvalter 1,4 mia. kr. Siden 2009 har Obton A/S haft fokus på investering i solenergi og administrerer i dag anlæg, der kan levere strøm til ca. 10.000 europæiske husstande.

SIG NEJ TIL SKURKEROLLEN

LEDER

AF TAGE PEDERSEN

Samfundet har på godt og ondt øget interessen for vores erhverv gennem de seneste år. Tiden, hvor en minkfarm kunne betragtes som privat ejendom, hvor udefrakommende ikke havde sin gang, synes forbi. Vores succes og bidrag til dansk eksport er blevet lovprist, mens vores arbejde på farmene mestendels er forsøgt miskrediteret. Vi har som svar åbnet farmene yderligere for offentligheden, og vi har brugt mange kræfter på at vise vores farme frem til danskere, der ønsker at se, hvordan pelsdyrhold foregår. Det er der heldigvis mange, der har vist interesse for. De besøg er den bedste kur mod de fordomme og skrønner, der florerer om vores erhverv. Øget åbenhed har gjort meget godt for os. Åbenheden skal vi holde fast i.

Men åbenhed gælder begge veje. Gæster på vores minkfarme har de bedste betingelser for at danne deres egen holdning til pelsdyravl, hvis de er rede til at høre om arbejdet med mink og se på forholdene for vores mink med åbne sind. Hvis en gæst på forhånd har besluttet sig for ikke at acceptere, hvad man ser på farmene, uanset hvilken virkelighed gæsten møder, er den person udenfor rækkevidde for saglig argumentation. Så er holdningen givet på forhånd og står ikke til at ændre. Sådan forholder det sig heldigvis ganske sjældent.

Problemet opstår imidlertid, når vores åbenhed bliver forsøgt misbrugt af folk med en dagsorden, som er sat inden

porten er åbnet. Den udfordring står vi i øjeblikket over for, når myndighederne og TV 2 vil sætte fokus på minkfarme i programmet Razzia, der vises som underholdning i den bedste sendetid.

Hidtil har man i Razzia blandt andet kigget Skats medarbejdere over skuldrene. I Razzia er rollerne fordelt på forhånd. Når kontrollanter fra Skat træder ind på eksempelvis restauranter, er det for at afsløre snyd. Enten i form af rod i papirerne eller brug af sort eller illegal, udenlandsk arbejdskraft. Kontrollanterne er heltene, der tager skurkene – restauraternes ejere – i at bryde loven og snyde samfundet.

Det er, hvad man i mediebranchen kalder "godt tv", og de store linjer i drejebogen for udsendelsen er skrevet på forhånd. For Skat er det samtidig en kærkommen mulighed for at forbedre deres image hos befolkningen, når de kan blive fremstillet som helte i det, der mest af alt minder om et af de utallige realityshows, der vinder frem i sendefloden i disse år. Man er imidlertid kun en helt, når man fanger en skurk. Det giver et pres for myndighedernes medarbejdere. De skal levere skurke til kameraholdet, der igen skal levere såkaldt godt tv.

Fødevarestyrelsen er nu også blevet en del af Razzia. Hos Fødevarestyrelsen mener man, at deres image trænger til et løft hos folk hjemme i stuerne. Et kamerahold skal følge Fødevarestyrelsens medarbejdere, når de tager rundt på kontrolbesøg hos danske landmænd. Det indbefatter også os i pelsdyrbranchen.

I teorien er et program i den bedste sendetid på landsdækkende tv en enestående mulighed for vores erhverv til at vise sig frem. I Razzia vil vi som minkavlere dog være tildelt en rolle som skurke på forhånd. Samtidig vil der ligge et pres på Fødevarestyrelsens kontrollanter fra kameraholdets side. Der skal fanges skurke, og det skal helst ske, så man får de gode optagelser i kassen uden at skulle gå forgæves hos alt for mange minkavlere, der har orden i sagerne. Derfor kan det ikke afvises, at petitesser skal blæses op til en skandale. En opgave, som tv synes skræddersyet til.

Jeg vil på det kraftigste opfordre til, at man som minkavlere takker nej til Razzias kamerahold, hvis Fødevarestyrelsens kontrollant dukker op med dem på slæb. Det er vi i vores gode ret til. Vi skal ikke acceptere at blive tildelt rollen som usympatiske, småkriminelle landsbytoster allerede inden, kameraet er blevet tændt. Når et tv-hold har en agenda på forhånd, er grænsen for vores åbenhed nået.

Jeg mener ikke, at en avisning af medvirken i Razzia er mangel på åbenhed. Det er rettidig omhu og omtanke. Det er et signal om, at vi minkavlere har lært på den hårde måde, hvordan mennesker med en agenda kan forvolde stor skade i jagten på "godt tv".

Kontrollanterne skal være velkomne og det skal tv også – men ikke sammen og med os i en på forhånd fastlagt skurkerolle. ■

FØDEVARESTYRELSEN PÅ KRIGSTOGT MED TV

Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarer vil have fødevareministeren til at stoppe samarbejde med TV2-programmet Razzia. Myndighedskontrol skal ikke gøres til underholdning, mener de. Ministeren vil undersøge, om balancen i samarbejdet er i orden.

KONTROL

AF PETER ANDERSEN
INFO@KOPENHAGENFUR.COM
TEGNING: JENS SCHMIDT

Vi har alle set det. Når politiet, Skat eller fødevarekontrollen kommer på besøg for at tjekke, om alt er, som det skal være. Og vi har set det, fordi statens kontrolanter har haft et kamerahold med, og

besøget senere er blevet sendt på landsdækkende tv. For eksempel i Station 2 eller det nye TV2-program Razzia, som havde premiere sidste år.

”

VI VIL DERFOR OPFORDRE TIL, AT FØDEVAREMINISTERIET FRAFALDER PRAKSISSEN MED AT INDGÅ SAMARBEJDE MED TV-STATIONER OM UNDERTOLDNINGSPROGRAMMER I FORBINDELSE MED KONTROLBESØG, SOM DEN ENKELTE LANDMAND, VIRKSOMHEDSANSVARLIGE ELLER ANSATTE MERE ELLER MINDRE FRIVILLIGT SKAL DELTAGE I. I PRAKSIS ER DET MEGET VANSKELIGT AT SIGE "NEJ TAK" TIL DELTAGELSE I DISSE SITUATIONER, DA EN AFVISNING OFTEST VIL BLIVE UDLAGT NEGATIVT.

DANSK ERHVERV, LANDBRUG & FØDEVARER TIL METTE GJERSKOV

Men det skal være slut, mener et par af de tunge spillere i erhvervslivet, Landbrug & Fødevarevarer og Dansk Erhverv.

Efter planen skal der dette efterår laves tv-optagelser, når Fødevarestyrelsens veteranære rejsehold rykker ud for at kontrollere landbrug og minkfarme. Men de to organisationer har skrevet til landbrugs- og fødevareminister Mette Gjerskov (S) for at få hende til at stoppe ministeriets samarbejde med tv-producenten DocEye, som laver optagelserne til Razzia-serien.

- Det er en uheldig tendens, at et seriøst anliggende mellem myndighed og en virksomhed skal gøres til poppet medieunderholdning. Al myndighedskontrol bygger på en vid udstrækning af seriøsitet, tryghed og tillid, og så virker det på mig helt vanvittigt, at der kan stå et kamerahold ved siden af, som oven i købet samarbejder med myndighederne.

Tv-holdet er ikke interesseret i kontrol-len, kun i sensationen. De vil finde snavs og ulovligheder, siger Dansk Erhvervs administrerende direktør.

Selv om optagelserne til Razzia er den direkte anledning til brevet, gælder ind-vendingerne for så vidt alle former for samarbejde mellem statslige kontrollan-ter og tv-stationer.

- Er der sket noget ulovligt, skal virksom-hederne også straffes. Men det skal ikke ske med et kamerahold ved siden af. Man skal huske på, at myndighederne har ret vide muligheder for kontrol i Danmark. Senest har vi fået regler om, at Skat kan gå ind i folks private haver, hvis der er mistanke om sort arbejde, siger Jens Klarskov.

Over for det står myndighedernes behov for at synliggøre, hvad skatteydernes

penge bruges på. Og kontrol er en stor del af Fødevareministeriets virke, påpeger Mette Gjerskov.

- Som udgangspunkt synes jeg det er godt, hvis offentligheden får et indblik i Fødevarestyrelsens virke via en doku-mentar på tv. Men det er altafgørende for mig, at der er den rigtige balance i det, og jeg har bedt ministeriet under-søge, om det er tilfældet. Jeg er helt klar over, at landmænd og andre kan opleve det som et overgreb, hvis der kommer et tv-hold med på kontrolbesøg, også selv om de har rent mel i posen. Derfor skal der være den rigtige balance, siger land-brugs- og fødevareministeren.

Aftalen mellem ministeriet og DocEye blev indgået i april 2011, altså før Mette Gjerskov satte sig i ministerstolen. Hun lægger blandt andet vægt på, at det skal respekteres, hvis den enkelte virksom-

hedsejer siger nej til, at der optages tv-billeder fra kontrolbesøget.

- Jeg har svært ved at se, hvordan det kan stille den enkelte landmand eller minkavler i et dårligt lys, hvis de siger nej. Siger de nej, er det det, og så er der jo ikke noget at vise, siger Mette Gjerskov, som vil svare Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarer direkte, før hun siger noget om sin beslutning i offentligheden.

Landbrug & Fødevarer har på linje med Dansk Pelsdyravlforening opfordret medlemmerne til at gøre netop det:

Afvise tv-holdet i døren. Dansk Erhverv mener imidlertid, at den mulighed er il-lusorisk og håber nu på en dialog med ministeren.

- Når kontrollanterne står der skulder ved skulder med et kamerahold, er du jo i en umulig situation. Hvis du siger fra, ved du ikke, om din afvisning bliver bragt, og så er du stemplet – uanset om du har gjort noget ulovligt eller ej, siger Jens Klarskov.

Han vil lade det være op til de enkelte medlemmer af Dansk Erhverv, hvad de vil gøre i situationen.

- Men jeg kan forsikre, at ikke én af vores medlemsvirksomheder, synes det er en god ide at lave seriøse kontrolbesøg om til underholdning, siger han. ■

RAZZIA

Ordet stammer fra det arabiske ghaziah og betyder oprindelig "krigstogt". Ifølge Den Danske Ordbog er betydningen i dag en "større uanmeldt undersøgelse eller ransagning foretaget af politiet eller en anden myndighed for at afsløre ulovligheder eller finde eftersøgte personer".

Kom til Åbent Hus i Hedensted

Et af temaerne for dagen bliver
den nye HG Feeder 60 M.

Fredag den 5. oktober kl. 12.00 – 16.00

Kom og få en herlig dag sammen med kolleger og samarbejdspartnere. Der vil som sædvanlig være masser af gode tilbud på nyt og brugt grej.

Vi tænder op i grillen og får lidt godt til ganen.

Vel mødt – alle er hjerteligt velkomne!

HG
HEDENSTED
GRUPPEN

Erik Bach	20 12 32 12
Jens Jørgen Madsen	40 38 84 27
Ole Andersen	20 12 32 13
Jens Villadsen	22 69 58 10
Tonny B. Rasmussen	30 88 13 31

Heiko Andresen	20 29 32 44
Johannes Nielsen	30 80 12 00
Henrik Mortensen	20 20 56 11
Jesper Ørskov Pedersen	30 80 08 68
Døgnservice	20 21 30 44

Vejlevej 15, DK-8722 Hedensted
Telefon (+45) 75 89 12 44
Telefax (+45) 75 89 11 80
www.hedensted-gruppen.dk

Læs mere om HG Feeder programmet på www.hedensted-gruppen.dk

DØMT PÅ FORHÅND

Rasmus Rasmussen sagde ja til tv-optagelser, da politiet var på besøg. Det fortryder han i dag. Dansk Pelsdyrværerforening opfordrer medlemmerne til at afvise tv-folkene i døren, hvis de kommer sammen med rejseholdet.

KONTROL

AF PETER ANDERSEN
INFO@KOPENHAGENFUR.COM
Foto: ROBERT ATTERMANN - RED STAR

I august sidste år blev Rasmus Rasmussen ringet op, mens han befandt sig på den ene af sine to minkfarme i nærheden af Oksbøl. I den anden ende var en politimand fra stationen i Padborg, som spurte hvornår han kunne være hjemme. Politiet ville gerne tjekke papirerne på to udlændinge, han havde ansat.

20-25 minutter, lød svaret. Meninden Rasmus Rasmussen nåede frem, var han ikke alene blevet ringet op af politiet endnu to gange. Han fik også et opkald fra TV2, som spurte, om de måtte optage politiets besøg på minkfarmen til programmet Station 2.

- Jeg havde ikke noget at skjule, så jeg sagde, at det kunne de godt få lov til, fortæller Rasmus Rasmussen.

Da det hele var overstået en god time senere, viste det sig, at de to ansatte ikke var fra Letland og Litauen, som der stod i deres pas, men illegale indvandrere fra Ukraine. Det vidste politiet godt i forvejen, men det gjorde Rasmus Rasmussen ikke, forsikrer han.

- Jeg følte mig bondefangen. De vidste det i forvejen og havde slæbt TV2 med alligevel.

Undervejs blev der filmet inde i huset, da Rasmus Rasmussen skulle printe en lønseddel ud. Og tv-folkene fik også et vredesudbrud i kassen, da en af politifolkene antydede, at han havde ansat de to udlændinge til "en billig penge". Forklaringen kom ikke med i den færdige udsendelse, som først blev vist over et halvt år senere.

- Jeg behandler mine folk ordentligt, og jeg havde sendt oplysninger om dem til Skat, den dag de blev ansat. Senere blev jeg nærmest overfaldet af folk nede i byen, hvor jeg blev beskyldt for at være sådan en, som underbetaler udlændinge og tager arbejdet fra danskerne, fortæller Rasmus Rasmussen.

Han prøvede i dagene efter episoden at trække sit tilslagn tilbage, men havde ikke fået at vide, hvem på TV2 han kunne kontakte.

- Jeg ringede flere gange til politiet for at få dem til at hjælpe mig, men fik intet svar. Hvis jeg kunne gøre det om, havde jeg sagt nej til tv-optagelserne, og jeg vil opfordre andre til at gøre det samme, siger Rasmus Rasmussen.

Samme opfordring kommer fra formanden for Dansk Pelsdyrvær, Tage Pedersen, selv om en avisning risikerer at give bagslag, fordi det vil stille den enkelte minkavl i et dårligt lys.

- Vores medlemmer skal ikke deltage i reality-tv, mens de har besøg af rejseholdet. Det er jo ikke virkeligheden, de viser. Et kontrolbesøg er rimelig kedeligt og varer op til fire timer, og tv viser det kun, hvis der er noget galt. Alene det at programmet hedder Razzia, siger jo alt. I forvejen er det ikke nogen rar situation at få besøg fra rejseholdet, og det stiller den enkelte avler i en urimelig situation, siger han.

Tage Pedersen håber, at der kommer noget ud af den klage, Dansk Erhverv og Landbrug & Fødevarevarer har sendt til fødevareministeren, så minkavlerne og alle andre helt undgår dilemmaet, om de skal sige ja til tv-optagelser eller ej.

- Ud over at skabe underholdning har udsendelserne kun til formål at profilere Fødevarestyrelsen, og det kan ikke være meningen at en offentlig myndighed på den måde skal profilere sig selv. TV2 og alle andre skal være velkomne, bare ikke når der er kontrolbesøg, siger han. ■

Rasmus Rasmussen følte sig dømt på forhånd, da TV var på besøg.

TV2 GARANTERER RET TIL AT FORTRYDE

TV2 og fødevareministeriet afferer, at deltagerne i Razzia risikerer at blive bondefanget. Siger man fra, vil det blive respekteret 100 procent, lover ministeriet.

KONTROL

AF PETER ANDERSEN
INFO@KOPENHAGENFUR.COM

Razzia er god public service. Udsendelserne giver tv-seerne et indblik i, hvad der sker, når Skat eller Fødevarestyrelsens rejsehold er på virksomhedsbesøg.

Sådan lyder det fra TV2-redaktør Lasse Bjerre, som mener, at Razzia også giver et retvisende billede af kontrollanternes arbejde.

- Hvis man ser på den hidtidige udsendelsesrække, har der både været indslag, hvor der var noget at komme efter, og indslag, hvor alt var i orden. Sådan skal det også være, siger han.

Han afferer samtidig, at kommende deltagere skal frygte at blive bondefanget og udstillet på tv, selv om de har sagt nej til at medvirke.

- Tv-holdet oplyser hvem de er og giver om nødvendigt navn og telefonnummer. Og deltagerne får at vide, hvem de kan kontakte, hvis de får lyst til at fortryde.

Den oplysning skal de have, og den får de. Det er en del af aftalen, siger Lasse Bjerre.

TV2 er blevet kritiseret for titlen "Razzia", fordi den på forhånd antyder, at der er noget ulovligt at komme efter. Men ifølge Lasse Bjerre er titlen dækkende.

- Når politiet er ude for at kontrollere køretøjer, kalder de det også en razzia, selv om de ikke nødvendigvis forventer at finde noget ulovligt, siger han.

I fødevareministeriet oplyser kommunikationschef Lene Lund Hansen, at henvendelsen fra produktionsselskabet DocEye er blevet behandlet præcis som alle andre.

- Vi får mange henvendelser til Fødevarestyrelsen fra både tv, radio og skrivende journalister, som vil med ud på kontroller.

Vi behandler hver enkelt henvendelse konkret, men vi vil generelt gerne signalere, at det er et åbent ministerium og vise, hvad skatteydernes penge går til, siger hun.

Lene Lund Hansen mener, at de hidtidige Razzia-programmer har givet et retvisende billede af virkeligheden.

- Det er klart, at man ikke viser en kontrol i sin helhed. Det er jo heller ikke alt, der bliver vist i nyhedsudsendelser. Vi kan og vil ikke blande os i redigeringen, eller hvad de kalder udsendelsen. Og på de præmisser synes vi, at det vi hidtil har set, har givet et retvisende billede, siger hun.

Lene Lund Hansen understreger, at deltagerne skal gøres opmærksom på, at de har mulighed for at sige fra på forhånd og for at fortryde inden for 48 timer.

- Det er en del af aftalen. Og siger man fra, bliver det respekteret 100 procent, siger hun.

Dansk Pelsdyravlforening har søgt aktindsigt i korrespondancen mellem blandt andet DocEye og ministeriet. I kontrakten mellem de to parter er nogle linjer overstregnet med den begrundelse, at det kunne betyde "væsentlige økonomiske tab" for DocEye, hvis oplysningerne kom frem.

Lene Lund Hansen vil ikke komme med en uddybning, men forsikrer, at ministeriet ikke har betalt DocEye penge.

- Jeg kan garantere, at der ikke er penge mellem DocEye og ministeriet, siger Lene Lund Hansen. ■

UDDRAG AF KONTRAKTEN MELLEM FØDEVAREMINISTERIET OG DOCEYE:

- Alle implicerede medarbejdere fra DocEye Aps har tavshedspligt med hensyn til oplysninger vedrørende de fysiske og juridiske personers økonomiske, erhvervsmaessige eller privatlivet tilhørende forhold, som de under samarbejde med Fødevareministeriet ifølge denne aftale bliver bekendt med.
- Ved optagelse hos borgerne/virksomhederne på ikke-offentligt tilgængelige områder er det en forudsætning, at der på forhånd gives samtykke fra de berørte enkeltpersoner. Rettighedshaveren skal således udtrykkeligt samtykke til, at DocEye Aps må ledsage kontrolpersonalet og optage billede/lyd under udførelsen af Fødevareministeriets kontrolopgaver på private lokaliteter... Samtykket til medarbejdere fra DocEye Aps tilstedeværelse og optagelse skal være givet inden optagelse igangsættes.
- Såfremt der er givet samtykke til tilstedeværelse og optagelse på stedet, kan den pågældende over for Fødevareministeriet eller DocEye Aps trække samtykket tilbage inden 48 timer efter afgivelsen.
- Tilbagetrækkes et samtykke, skal optagelserne stoppe og de gennemførte optagelser, råbånd m.v. skal slettes.

I SENG MED FJENDEN

Razzia-kontrakten er reel nok. Men den slags aftaler rummer en risiko for selvcensur, mener professor i journalistik.

KONTROL

AF PETER ANDERSEN
INFO@KOPENHAGENFUR.COM

Den kritiske journalistik kan blive offeret, når en tv-station indgår en samarbejds-aftale med en offentlig myndighed. Det mener Erik Albæk, som er professor i statskundskab og journalistik ved Syddansk Universitet.

- Med den slags aftaler vil der være en risiko for, at tv-holdet bevidst undgår at stille myndigheden i et dårligt lys, fordi man gerne vil have forlænget aftalen eller have en ny opgave, måske i et andet ministerium, siger han.

Erik Albæk understreger, at det ikke nødvendigvis er tilfældet, når det gælder

Razzia. Men han har set noget af det materiale, der blev brugt på en intern konference i Fødevarestyrelsen. Her skrives der om muligheden for at få "ubetalelig reklame for arbejdet og arbejdsplassen" over for mere end 700.000 seere.

- Sådan var det nok ikke blevet fremstillet, hvis Fødevarestyrelsen var bange for at blive hængt ud af tv-stationen, siger Erik Albæk.

Kontrakten mellem tv-producenten DocEye og Fødevareministeriet er reel nok, mener han. Der er taget de nødvendige forbehold, så det blandt andet sikres, at ministeriets folk ikke blander sig i redigeringen.

- Men det er altafgørende, at deltagerne har en reel mulighed for at sige fra eller fortryde deres medvirken, og det kan

man jo ikke læse ud af kontrakten. Jeg kan godt forstå frygten for, at nogle vil føle sig presset til at medvirke, fordi de ikke ved, om der alligevel vil komme noget med, som stiller dem i et dårligt lys. Om der eksempelvis vil blive bragt tv-optagelser fra offentligt område, siger Erik Albæk.

Han erkender, at alle offentlige myndigheder i dag har et behov for at profilere sig via medierne.

- Vi har mistet respekten for autoriteter. Selv politiet er ikke den autoritet, det var en gang, og kongehuset indgår også aftaler med tv-stationer. Så Fødevareministeriets behov for at vise sig frem i offentligheden er reelt nok. Men det er klart, er der bare én deltager, som bliver udstillet mod sin vilje, har ministeriet et problem, siger Erik Albæk. ■

ARBEJDSTILSYNET SAGDE NEJ TIL RAZZIA

Arbejdstilsynet (AT) har også fået en henvendelse fra folkene bag Razzia, men har sagt nej til at medvirke. Tv-folkene ville fokusere på social dumping og ikke på tilsynets kerneopgave: At kontrollere arbejdsmiljøet.

- Beslutningen blev truffet ud fra en samlet vurdering af Arbejdstilsynets rolle og tilgang til myndighedsudøvelsen. Vi fandt, at en deltagelse i Razzia kunne skabe uklarhed om Ar-

bejdstilsynets generelle kommunikation. Så der blev ingen aftale, siger kontorchef i AT, Eva Jensen.

Tilsynet har ikke principielt noget imod, at tv-hold eller journalister i det hele taget tager med på kontrol.

- Det er altid en konkret vurdering. Og i dette tilfælde mente vi ikke, det ville være relevant, siger Eva Jensen. ■

STOR SØGNING TIL KONTROLINDLÆG

Fødevarestyrelsens veterinærrejsehold lagde vejen forbi årets temadag for pelsning. Formålet var at fortælle om rejseholdets kontrolbesøg på minkfarme i efteråret.

OPLYSNING

AF HANS LØGSTRUP POULSEN
FOTO: CHRISTIAN SERRITSLEV RIIS
HLPØOPENHAGENFUR.COM

Efterhånden som klokken rundede 11, blev mødelokalet Sydsalen i MCH Messecenter Herning fyldt til bristepunktet. De 72 opstillede siddepladser rakte slet ikke, da op mod 125 mødte op til det første af dagens to planlagte, identiske indlæg fra Fødevarestyrelsens veterinærrejsehold. Der blev derfor tilføjet endnu et indlæg over middag, og selvom tilstrømningen var dalende igennem de tre indlæg, nåede cirka 225 tilhørere at lægge vejen forbi Sydsalen for at høre nærmere om Rejseholdets kontrolbesøg på minkfarme i efteråret.

Indlæggene stod dyrlægerne Stig Jessen og Karsten K. Madsen for. De er begge blandt Rejseholdets syv dyrlæger, som vil stå for de 100 kontrolbesøg på minkfarme, der er besluttet fra politisk side. Og netop politikernes rolle gjorde dyrlægerne en stor dyd ud af at understrege.

- Vi kontrollerer, fordi politikerne har besluttet, at vi skal teste, om den gældende lovgivning bliver overholdt ude på farmene. Derfor er der ingen grund til at bruge kræfter på at diskutere, hvis vi ruller ind på gårdspladsen, lød det fra Stig Jessen.

Han opfordrede i stedet til at fokusere på selve kontrolbesøget, så de bedste

forudsætninger for et godt forløb er til stede, når minkavleren eller driftslederen sammen med kontrollanten går igennem ca. 1.000 dyr, som er basis for kontrollen.

ET ØJEBLIKS BILLEDE

Veterinærrejseholdets opgave på hvert kontrolbesøg er at vurdere et øjebliksbillede af tilstanden på den pågældende minkfarm ud fra lovgivningen. Det betyder, at der ikke slås ned på eksempelvis tydeligvis friske sår, da de kan være sket siden seneste tilsyn af farmen. Støder man på et friskt sår under kontrollen, kigger kontrollanten i stedet nærmere på avlerens eller driftslederens håndtering af minken.

- Vi er til gengæld opmærksomme på ældre sår, hvor vi så vurderer minkens tilstand. Det gælder også i sygeafdelingen, hvor vi kontrollerer dokumentation for behandlingsforløb og medicinforbrug. Det sker for at kunne få et indtryk af, om syge dyr bliver behandlet efter reglerne, forklarer Karsten K. Madsen.

Selvom kontrollen har fokus på en række specifikke områder af lovgivningen, har veterinærrejseholdet pligt til også at vurdere andre regelbrud, der springer i øjnene.

- Ser vi, at der mangler hylder eller rør i burene eller er der hul i hegnet, når vi går rundt på farmen, skal vi også reagere på det. Ting som en foderklat, der modsat alle de andre i rækken ikke er spist, fanger vores opmærksomhed, og det vil vi kigge nærmere på for at se, om det drejer sig om en syg mink, der ikke kan tage føde til sig, siger Stig Jessen.

SPØRGSMÅL BLEV BESVARET

Efter hver enkelt af de tre indlæg var der mulighed for spørgsmål. Med dette års kontrolfokus på uddannelsesdokumentation var det et emne, der afstodkom en del spørgsmål. Der blev bl.a. spurgt til uddannelse af medarbejdere fra vikarbureauer. Her opfordrede veterinærrejseholdet til altid at sikre sig den nødvendige dokumentation af vikarens uddannelse fra vikarbureauet, da det i sidste ende er den enkelte avlers ansvar at sørge for dokumentation for, at ansatte på farmen er dækket af reglerne for uddannelse.

Et andet emne, der gav anledning til en del spørgsmål, var mulighederne for at sige fra til et kontrolbesøg, hvis det kolliderer med andre planer. Her var beskeden, at kontrollanterne altid forsøger at komme i normal arbejdstid, og man med loven – og om nødvendigt politiet – i ryggen kan kræve adgang til farmen, selvom der kan være tale om ekstraordinære situationer.

- Alle i veterinærrejseholdet har været i en situation, hvor der var god grund til ikke at gennemføre kontrollen på den pågældende dag og har aflyst, men der skal meget til. I visse tilfælde vil vi komme igen senere på dagen eller næste dag, siger Stig Jessen.

Generelt var der en positiv og munter stemning under indlæggene, og dyrlægerne roste også minkavlere for generelt at være flinke, når man kommer rundt på farmene. De kunne også fortælle, at på de 57 besøg, som Veterinærrejseholdet foretog i 2011, blev der fundet 128 ud af cirka 90.000 kontrollerede mink, der ikke havde det godt.

- Det er min fornemmelse, at minkavlere generelt tager pænt imod kontrollanter. De forstår, at det er noget, der hører med til at drive landbrug i dag og derfor forsøger at samarbejde, siger Karsten K. Madsen.

ØNSKE OM GODE KONTROLBESØG

Med til temadagen var også Flemming Kure Marker, der er leder af Fødevarestyrelsens veterinærrejsehold. Han forklarede, at målsætningen med indlæggene

var, at de fremmødte minkavlere fik en udførlig indsigt i kontrollernes udførelse, målsætning og fokusområder i forbindelse med veterinærrejseholdets besøg her i efteråret.

- Vi håber på en præventiv effekt, når folk er blevet oplyst om kontrolbesøgene og hørt direkte, hvad de indebærer. Og vi håber, at informationerne bliver spredt fra avler til avler, siger Flemming Kure Marker.

Både Flemming Kure Marker, Stig Jessen og Karsten K. Madsen var tilfredse med muligheden for at fortælle om veterinærrejseholdets arbejde med eksempelvis at afstemme de grænsetilfælde, der kan betyde forskellen mellem ingen anmeldninger eller de forskellige grader af plæster på kontrolrapporten.

- Man hører aldrig om de gode kontrolhistorier, hvor kontrollen forløber problemfrit og med god dialog mellem kontrollant og avler. Dem er der heldigvis rigtig mange af, og det er dem, som vi gerne skulle opnå hver gang, siger Flemming Kure Marker. ■

Fødevarestyrelsens veterinærrejseholds syv dyrlæger startede 1. september med at foretage efterårets kontrolbesøg. I alt 100 minkfarme skal besøges. Veterinærrejseholdet forventer at afslutte kontrollerne inden udgangen af oktober.

I 2011 kontrollerede veterinærrejseholdet 57 farme, der i forbindelse med tidligere kontrolbesøg havde fået enten anmeldning, indskærpelse, påbud eller politianmeldelse. I år bliver de 100 farme tilfældigt udvalgt blandt alle danske minkfarme.

I år har veterinærrejseholdet især fokus på:

- Syge og skadede dyr, herunder behandling og dokumentation af medicinforbrug
- Sundhedsrådgivning
- Uddannelseseskrev

Landbrugets førstemand Niels Jørgen Pedersen har nedsat en tænketank med unge landmænd for at få deres input til erhvervets fremtid.

UNGE LANDMÆND SKAL SÆTTE DAGSORDENEN

De unge landmænd skal sætte dagsordenen i Landbrug & Fødevarers nye tænketank. Fremtidens landmænd skal have en stemme, mener formand Niels Jørgen Pedersen. Minkavler Marianne Bredal er med på holdet.

TÆNKETANK

AF CHRISTIAN SERRITSLEV RIIS
CSR@KOPENHAGENFUR.COM

- Jeg har valgt at oprette tænketanken for at få inspiration. Unge landmænd har en anden tilgang til verden end dem, der har været i erhvervet i mange år. Og det er ofte de garvede folk, der sidder i bestyrelserne rundt i Danmark.

Uden at fornærme nogen, så er det af gode grunde ikke dem, der på længere sigt kommer til at præge vores erhverv. Derfor synes jeg, at det er på sin plads, at de unge får lov at sætte dagsordenen i højere grad, end de gør i dag. De unge

er fremtidens folk, så selvfølgelig skal de have indflydelse på, hvilken politik Landbrug & Fødevarer (L&F) skal føre.

Sådan lyder svaret fra formanden for L&F, Niels Jørgen Petersen, når man spørger, hvorfor han har oprettet den nye tænketank.

DIALOG ER VEJEN FREM

Tænketanken mødtes første gang i juni og skal mødes yderligere to gange i efteråret, inden den til et delegeretmøde i november skal fremlægge sit arbejde. Tænketanken består af 20 unge landmænd fra alle grene af landbruget. Niels Jørgen Pedersen er spændt på, hvad arbejdet munder ud i. Tænketankens arbejde skal nemlig bruges til at udvikle L&F's politiske strategi, der går ud på at møde samfundet på en mere positiv måde.

- Selvom vi til tider føler os uretfærdigt behandlet, så er det vigtigt, at vi ikke farer op og påtager os offerrollen, som vi ofte har gjort. Vi skal i stedet prøve at udtrykke, hvorfor vi er utilfredse og indgå i en dialog, siger Niels Jørgen Pedersen.

Den positive strategi er et godt udgangspunkt, men hvis du spørger minkavlernes repræsentant Marianne Bredal, så er hun bekymret for, at L&F glemmer deres rolle som landbrugets organisation og strækker hånden for langt frem mod politikerne.

- L&F har valgt en politik, hvor de går meget op i at opretholde en god tone og samarbejde med politikerne. Det har jeg også rigtig stor respekt for, men L&F skal huske, at de først og fremmest er landmændenes organisation. Og i forhold til blandt andet kontrol og nultolerancopolitik, så må vi altså sætte hælene i og sige: Hertil og ikke længere, mener Marianne Bredal.

Niels Jørgen Pedersen erkender da også, at balancegangen er sværere end han havde regnet med. Han fastholder dog stadig, at dialog er vejen frem.

- Hvis man gerne vil have forståelse fra samfundet, så skal man også selv forstå

samfundet. Det går begge veje. Hvis man gerne vil have politisk indflydelse og flytte noget politisk, så må man også være med på samfundets præmisser, forklarer Niels Jørgen Pedersen.

ENIGHED OM ÅBENHED

Fælles for tænketankens medlemmer er, at de vil møde omverdenen med åbenhed. Det er vigtigt at give et realistisk billede af, hvad landbruget er. Den største og vigtigste udfordring er nemlig at få samfundets anerkendelse. Det gælder for alle brancher, men især for pelsdyravlerne, mener Marianne Bredal.

- Vi har en opgave i at slå vores berettigelse fast på et tidspunkt, hvor det ikke kun handler om indtjening. Det må ikke kun handle om de penge, som samfundet ikke kan undvære. Vi skal også have lov at være her, når det ikke går godt. Derfor er vores største udfordring at vinde samfundets accept, siger hun.

Blandt tænketankens medlemmer er der bred enighed om at åbenhed og gennemsigtighed er vejen frem for at mindske afstanden mellem befolkningen og landbruget. Svine- og kvægavlerne fremhæver især Copenhagen Furs åbenhedskampagne fra april som et rigtig godt eksempel på, hvad de mangler i deres egen branche.

- Minkavlerne skal have rigtig stor ros for den kampagne. Det er noget, som folk kan forstå, siger kvægavlaler Christian Thomsen, der også er medlem af tænketanken.

- Vi skal være stolte af det, vi laver i landbruget. Vi laver et rigtig godt stykke arbejde, og det skal vi vise, siger han.

Niels Jørgen Pedersen er glad for, at de unge landmænd kan finde fælles fodslag i åbenheden, men han mener ikke, at en kampagne lignende Copenhagen Furs vil være det rigtige lige nu.

- Copenhagen Furs kampagne kom på et tidspunkt, hvor der var blevet diskuteret minkavl længe. Tiden var moden til at køre sådan en kampagne. Det er meget vigtigt, at vi får vist det realistiske bil-

lede, men det er også vigtigt, at vi oplyser i små doser ad gangen. Vores fejl har før været, at vi går ud og lægger kortene på bordet, uden at den almindelige dansker har en baggrund for at forstå det. Vi skal vinde folks tillid, før vi kan diskutere, fastslår Niels Jørgen Pedersen.

MERE FAGLIGHED

Som udgangspunkt bliver stikket til tænketanken trukket efter delegeretmøde i november. En skam, hvis man spørger Marianne Bredal, for der mangler faglighed i den løbende politiske debat. Faglighed, som de unge landmænd kan bidrage med. Det kan hjælpe politikerne til at lovgive efter realistiske standarder.

- Jeg synes ofte, at lovgivningen på landbrugsområdet bærer præg af uvidenhed og overbudspolitik. Politikerne har et stort ansvar for at holde debatten på et fagligt niveau, så den forholder sig til fakta, siger hun.

Christian Thomsen ville også være klar til at fortsætte arbejdet i tænketanken, hvis han fik tilbuddet. Det handler også for ham om at kunne bidrage med ekspertrise, når politikerne skal træffe beslutninger.

- Det er beslutninger med store konsekvenser for landmændene og deres arbejde, siger han og nævner randzonekortet som seneste eksempel på den manglende faglighed.

Niels Jørgen Pedersen vil ikke love noget, men kan godt se fordelene ved tænketanken på længere sigt.

- I første omgang skal tænketanken fremlægge dens visioner, og hvad de unge landmænd synes, der er vigtigt for fremtiden. Hvor der skal sættes ind politisk, og hvad det er, vi skal flytte. Efter vores delegeretmøde i november må vi tage stilling til, om arbejdet i tænketanken skal fortsætte, men det kunne jeg sagtens se, at det gjorde, siger han. ■

Læs portræt af Marianne Bredal på næste side. ►►

HUN SKAL SÆLGE PELS PÅ BORGEN

Hos Marianne Bredal står de høje hæle side om side med sikkerhedsskoene. Og der står de fint. Den 27-årige minkavler er folketingskandidat for Venstre i Struer Kommune, og hun repræsenterer de danske pelsdyravlere i Landbrug & Fødevarers tænkertank for unge landmænd.

TÆNKETANK

AF CHRISTIAN SERRITSLEV RIIS
CSRØOPENHAGENFUR.COM

"Jeg troede, at du var sådan en, der arbejdede i en bank".

Sådan var Marianne Bredal vant til at blive mødt, når hun præsenterede sig selv i politiske sammenhænge. Partiet Venstre og de danske landmænd hænger i de flestes ører uløseligt sammen, både historisk og ideologisk. Men i Marianne Bredals tilfælde holder stereotypen heller ikke længere end det.

- Folk tror ikke altid på mig, når jeg siger, at jeg er minkavler, og jeg kan jo godt se, at kontrasten er stor, når jeg kommer i pænt tøj og høje hæle. Så kan det nok godt være svært at se mig stå at reparere et udugningsanlæg i arbejdstøj, siger hun.

TREDJE GENERATION

Der er en smuk udsigt over Venø Sund fra farmen lidt uden for Struer. Specielt i den bagende sensommersol, en flot formiddag i august. På gårdspladsen løber hendes to sorte labradorer Maya og Erna rundt og leger med hinanden. Der er liv på farmen, hvor tre generationer løfter i fællesskab.

Farmen huser 2.250 avlstæver, og Marianne står sammen med sin far for den daglige drift. Hendes far købte den i sin tid af Mariannes farfar, der stadig hjælper til på farmen. I hvert fald et par timer hver formiddag. De har netop fået udbygget den ene af deres tre minkhaller efter to års ventetid. Udovert det, driver de en lejet farm på omkring 1.300 avlstæver.

Det lå ikke ligefrem i kortene, at Marianne Bredal skulle være minkavler. Selvom hendes far drev de toarme, så valgte hun at blive butikselev hos Humlum Kjoler ved Struer. Men efter en årrække i tøjbranchen, var der ikke længere udfordring i arbejdet. Marianne gik ind i lokalpolitik, og det fik hende til at tage et vigtigt valg.

- Der var noget, der koksede i mit hoved i forhold tillivets større problemstillinger. Det største problem, jeg mødte, var, om kjolen skulle være blå eller rød. Der fandt jeg ud af, at jeg nok skulle ud i en anden verden, fortæller hun.

Det blev til et sælgerjob mere hos DLG, men på grund af en stor omstrukturering i koncernen måtte Marianne Bredal igen ud at søge job. I mellemtiden kunne hun passende arbejde på sin fars minkfarm. De aftalte blot et par måneders arbejde,

men allerede efter den første måned stoppede Marianne med at søge andre jobs.

- Så det er faktisk så tilfældigt, som det overhovedet kan være, som hun selv siger.

POLITIKER FRA DEN VIRKELIGE VERDEN

At være kvinde i et mandsdomineret erhverv påkalder sig altid opmærksomhed, men gennem sit politiske arbejde prøver Marianne også at skille sig ud. Hun mener, at der mangler folk fra den virkelige verden på Christiansborg. Erhvervsdrivende som hende selv, der har kendskab til arbejdet i en privat virksomhed og erfaring med den enorme mængde bureaucrati, som man for eksempel møder i landbruget. Hun vil skille sig ud blandt akademikerne, som ifølge Marianne har for meget at sige.

- Jeg tror, at jeg har lettere ved at forstå, hvad bureaucratiet i praksis betyder for erhvervsdrivende. Også i andre brancher. Jeg ved, hvad det koster i tid og øgede omkostninger. Det er rigtig let at sidde inde på Christiansborg og indføre en lov uden at vide, hvor mange mennesker loven egentlig kommer til at ramme. Jeg føler mig tæt på erhvervslivet, landbruget og den "virkelige" verden, siger hun.

Marianne Bredal startede i tøjbranchen, men kedede sig og valgte minkene til.
Nu er hun kommet med i en tænkertank, som skal give indspark til debatten om fremtidens landbrug.

På grund af sit politiske engagement er Marianne Bredal blevet udvalgt til at deltage i Landbrug & Fødevarers (L&F) nye tænkertank for fremtidens landmænd.

Et arbejde, der ligger godt i tråd med hendes politiske arbejde. I en alder af 27 har Marianne Bredal nemlig et ret imponerende CV. Domineret af organisationsarbejde for Venstre og Venstres Ungdom tæller CV'et også flere byrådsposter og bestyrelsesposter i lokale institutioner. Gennem arbejdet i tænkertanken bliver der endnu en mulighed for at forene politik og landbrug, og ikke mindst at sætte et solidt aftryk på den politiske dagsorden.

- L&F har fået fat i nogle unge landmænd, som ikke nødvendigvis repræsenterer de holdninger, der findes i de lokale landboforeninger. De har en vilje til at være fordomsfri over for de andre brancher og tale ud af posen om både gode og dårlige ting ved deres egen branche, siger Marianne Bredal.

Hun er ikke i tvivl om, at det er et meget kompetent selskab af unge engagerede

landmænd, hun er blevet en del af. Men Marianne Bredal har også krav til arbejdet i tænkertanken. Tænkertanken skal munde ud i noget brugbart.

- Mest af alt håber jeg, at de vil lade tænkertanken fortsætte efter denne runde og bruge os i andre sammenhænge. For eksempel i konkrete cases, så man kunne bruge vores ekspertise løbende i den politiske debat, forklarer hun.

LANDBRUG PÅ DAGSORDENEN KRÆVER FÆLLESSKAB

Marianne er i øjeblikket førstesuppleant til Folketinget, og hvis hun bliver valgt ind til næste valg, vil en af hendes mærkesager være en reduktion af bureaukrati og kontrolsystemet i landbruget. På den måde er arbejdet i tænkertanken en naturlig forlængelse af hendes politiske dagsorden.

- Jeg synes, der skal være nogle helt klare kriterier for, hvad der skal kontrolleres. Kontrollen skal være konsekvent, men den skal også være rimelig. Jeg kunne godt tænke mig, at man begyndte

at skelne mere specifikt mellem overtrædelser ved de obligatoriske kontrolbesøg, siger Marianne Bredal.

Hun mener, at minkenes velfærd absolut skal være i højsædet, men det samme skal rimelighed. Rimelige kontrolbesøg og rimelige sanktioner. Det er et pikant område at bevæge sig ind på, når der står vælgere og stemmer på spil. Hvis der skal laves om på noget som helst, så er det ifølge Marianne Bredal derfor vigtigt, at minkavlernes kan holde et højt niveau, når det gælder kontrolbesøgene.

- Alle avlere har et stort ansvar, hvis vi skal have en chance for at ændre på lovgivningen. Vi har simpelthen ikke råd til brodne kar, hvis det skal lade sig gøre, siger hun og understreger, at minkavlernes fællesskab i høj grad er beundret i andre dele af landbruget.

- Den beundring skal der sættes yderligere en streg under. ■

SJÆLLAND UD AF DET RØDE FELT

KVALITET

AF MARTIN FOGLTMANN
MFO@KOPENHAGENFUR.COM

AF VILHELM WEISS
VWE@KOPENHAGENFUR.COM

"Sjælland skal ud af det røde felt". Sådan lød overskriften på en artikel i september-nummeret af Dansk Pelsdyravl i 2009. På daværende tidspunkt var kendsgerningen, at minkskind produceret på Sjælland indbragte en lavere pris i gennemsnit end prisen på alle danske minkskind i gennemsnit. Det gjorde de sjællandske pelsdyravlere mere udsatte ved et eventuelt fremtidigt prisfald på skind.

Samtidig havde avlerne på Sjælland samme opfattelse som mange andre steder i landet: Nu har vi ikke råd til at blive færre, hvis vi skal holde sammen på vores fælles aktiviteter.

Udgangspunkt: Prisforskellen mellem landsdelene 2007/2008, vist i indextal, difference knap 20 kr. fra top til bund.

På Sjælland valgte man at forsøge at gøre noget ved det lidt dystre scenarie og påbegyndte "Projekt Sjælland". Der

blev taget kontakt til avlere med de mindre gode produktioner og til avlere med de meget gode produktioner i håb om, at der til en fair pris kunne omsættes avlsdyr fra de gode til de mindre gode farme. Der var god opbakning til projektet, så man valgte at sætte det i søen.

Derudover blev der sat fokus på pelsning, management og livdyrsortering. Avlere, der aftog en større mængde nye avlsdyr, fik pelsningskontrol og rådgivningsbesøg som en fremmende foranstaltning.

Det var ambitionen, at der skulle omsættes ca. 15.000 avlstæver. I vintermånederne 2009 blev der omsat 7.500 avlstæver og 1.500 avlshanner. I vinteren 2010 blev der omsat knap så meget, men det blev til cirka 4.000 avlstæver og 1.500 avlshanner. Det var ikke helt den ønskede mængde, men det var nok til at tro på forbedringer.

UDVIKLINGEN PÅ SJÆLLAND

Ser vi på udgangspunktet inden Projekt Sjælland blev sat i søen, var den sjællandske produktion præget af, at der blev lavet for få korthårede skind. Samtidig var skindene i gennemsnit for små. At små skind koster på gennemsnitsprisen, var alle klar over, men samtidig begyndte vi at se en meget stor prisforskell på Clasic og Velvet 1 skind.

FØR og NU

GENNEMSNITSPRIS PR. LANDSDEL 2007/2008

LANDSDEL	ANTAL SKIND	PRISINDEX
SJÆLLAND	678.170	94
NORDJYLLAND	3.935.665	96
MIDTJYLLAND	4.156.046	98
FYN OG SYD	3.829.956	100

GENNEMSNITSPRIS PR. LANDSDEL 2011/2012

LANDSDEL	ANTAL SKIND	PRISINDEX
SJÆLLAND	530.958	103
NORDJYLLAND	3.414.376	98
MIDTJYLLAND	4.060.475	102
FYN OG SYD	3.253.549	100

I Tabel 1 og Tabel 2 er vist udviklingen i den sjællandske produktion. For at få lidt mere historie med er der medtaget data helt tilbage fra produktionsåret 2006. Det skal her nævnes, at de viste tal er tal for produktionsårene. Det vil sige, at når der står 2006, er det skind produceret i 2006, men solgt i salgssæsonen 2006/2007.

Der er kun medtaget data fra hanskind, og data fra 2011 produktionen er omfattet af skind solgt til og med juni-auktionen 2012. Udviklingen i de respektive typer har været meget ens, hvorfor der kun er medtaget data fra fire typer.

Som det fremgår af Tabel 1 og Tabel 2 er Velvetprocenten næsten nået op på landsgennemsnittet, mens størrelsen i nogle typer er nået op på landsgennemsnittet eller endda er kommet over.

Med den fremgang i såvel Velvetprocent som størrelse kan man frygte, at der har været et vigende kvalitetsniveau. Dette er ikke tilfældet. Som det fremgår af Tabel 3, har kvalitetsniveauet været nogenlunde stabilt gennem perioden.

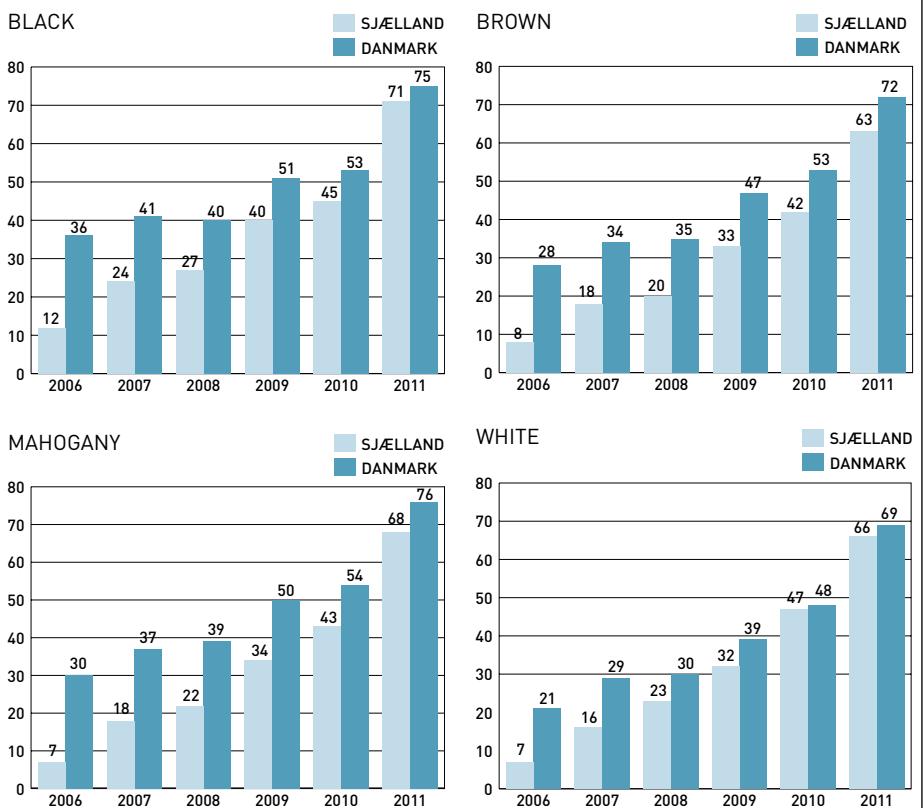
Ingen kan dog leve af pænere tal, kun af en bedre skindpris. Tabel 4 er udviklingen i forskellen mellem den sjællandske og den danske gennemsnitspris for hanskind i de fire typer.

Selvom ambitionerne om at få omsat 15.000 tæver i 2009 og 2010 ikke helt blev indfriet, kan det konstateres, at det lykkedes at få Sjælland ud af det røde felt. Om man har rykket sig til et gult eller et orange felt er svært at sige, men at nå så langt på bare to avlssæsoner er i sig selv en præstation, der kan tjene som eksempel til efterfølgelse.

Nu vil kritikere uden tvivl nævne, at der er mange andre faktorer, der har medvirket til denne udvikling. Det er da også rigtigt, at der var farme på Sjælland, som var i gang med at forbedre deres produktion via avlsdyrsindkøb, inden Projekt Sjælland blev sat i søen. Det er også rigtigt, at der i samme periode har været stor fokus på en bedre pelsning, hvilket også har trukket i den rigtige retning. Det er dog stadig vores opfattelse, at Projekt Sjælland har båret frugt. Den direkte effekt er svær at måle, men alene det, at der er sat fokus på problematikken omkring prisniveauet på de sjællandske skind i tiden før 2009, har givet så mange afdelte effekter, at det lykkedes at få Sjælland ud af det røde felt.

Nu kommer den helt svære øvelse med at holde Sjælland ude af det røde felt. Den øvelse er mindst lige så svær, som selve Projekt Sjælland var. ■

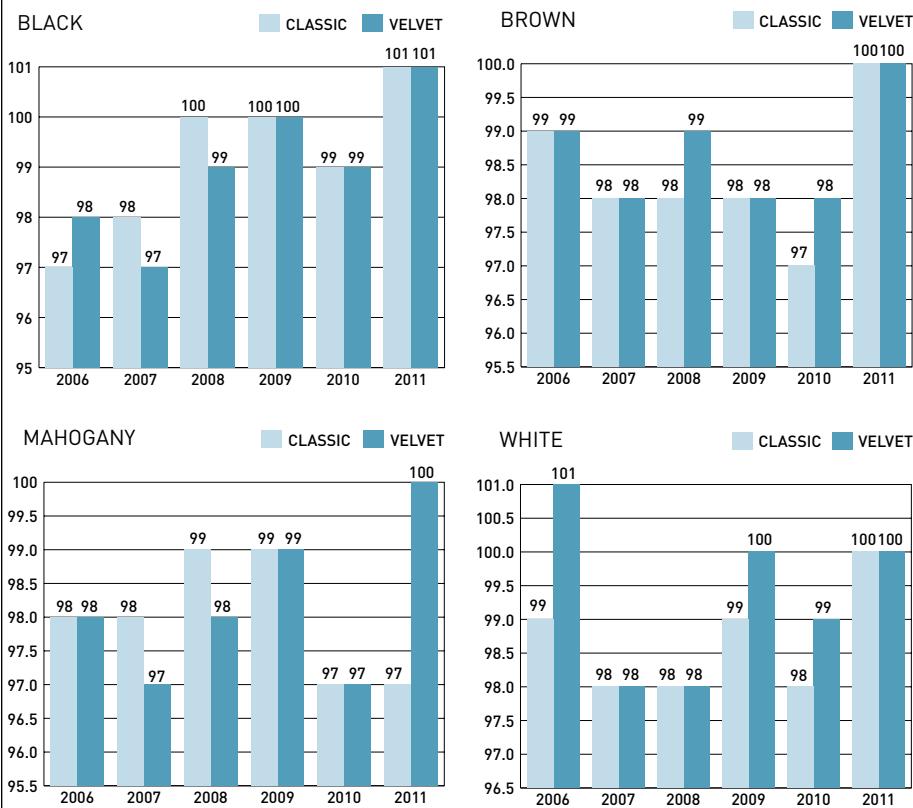
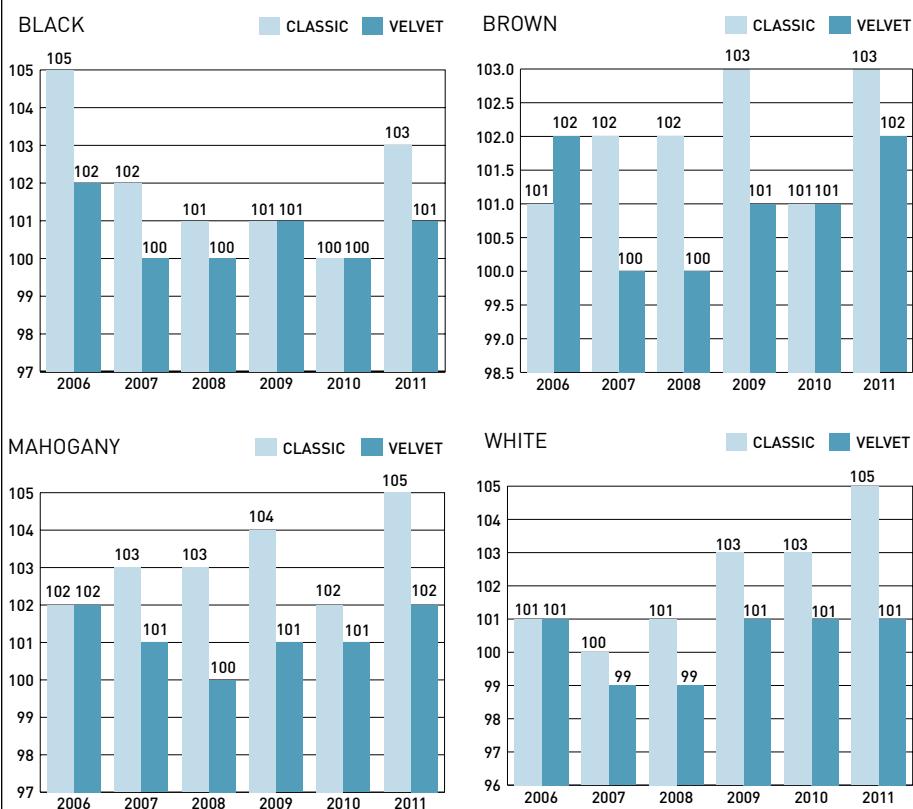
Tabel 1. Udvikling i procent Velvetskind på Sjælland i forhold til dansk gennemsnit

TABEL 4 – FORSKELLEN I DANSKE KRONER MELLEM SJÆLLANDSKSE GENNEMSNIT OG DET DANSKE GENNEMSNIT

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BLACK	-14	-8	-4	-3	-7	+3
MAHOGANY	-20	-11	-6	-2	-13	-3
BROWN	-22	-11	-7	-9	-7	-2
WHITE	-10	-6	-6	-3	-5	0

Tabel 2. Udvikling i størrelse af de sjællandske minkskind udtrykt som værdital (målt op imod den danske produktion)**Tabel 3.** Udviklingen i kvalitet af de sjællandske minkskind udtrykt i værdital (målt op imod den danske produktion)

BORNHOLM I TOP

Helt til sidst lige en lille solstråle-historie fra Solskinsøen. Da bornholmerne blev introduceret for Projekt Sjælland, mente de, at det kunne de også have interesse i. De gjorde det i et lidt større omfang end sjællænderne og opnåede ganske imponerende resultater på meget kort tid. Vi vil ikke komme med mange tal fra dette projekt, men blot vise den prismæssige udvikling på de bornholmske skind i forhold til gennemsnittet af alle danske skind. Denne udvikling er vist i Tabel 5 og taler for sig selv. ■

**TABEL 5 – FORSKELLEN I DANSKE KRONER
MELLEM DET BORNHOLMSKE GENNEMSNIT OG
DET DANSKE GENNEMSNIT.**

	2009	2010	2011
BLACK	+4	+14	+18
MAHOGANY	+5	+31	+26
BROWN	-6	+27	+20
WHITE	+17	+37	+29

52144 08.12

Sørg for at din mink havner i de rigtige hænder

De senere år er alt for mange skind havnet i hænderne på tyveknægte i stedet for kunder. Særligt i pelsningsperioden - som jo er lige på trapperne - oplever vi mange store tyverier og indbrud.

Som pelsavlernes foretrukne forsikringsselskab sætter vi derfor fokus på, hvordan du kan stoppe tyveknægtene. Besøg www.topdanmark.dk/pels,

og download vores brochure med råd og vejledning til, hvordan du sikrer din farm, og hvilke krav vi stiller til opbevaring af skind.

Og husk, at du altid er velkommen til at ringe til os og høre mere om både sikring og forsikring -
44 74 71 12

**“ DE DANSKE PELSDYRAVLERE HAR FORMÅET
AT SKABE EN SYNLIG KVALITETSFORSKEL I
FORHOLD TIL DERES KONKURRENTER.**

I de kommende numre af Dansk Pelsdyravl vil Copenhagen Forskning sætte fokus på videnskabelige resultater fra IFASA-kongressen.

PELSDYRFORSKERE FRA HELE VERDEN MØDTE S I DANMARK

Gode faglige indlæg, deltagere fra hele verden og en veloplagt fødevareminister. IFASA-kongressen var en stor succes, og så var der kinesisk deltagelse for første gang.

FORSKNING

AF CHRISTIAN SERRITSLEV RIIS
CSR@OPENHAGENFUR.COM

Det var en broget flok, der om morgenens onsdag d. 22. august satte sig til rette foran talerstolen på Hotel Scandic. Over 200 pelsdyrforskere, dyrlæger og konsulenter fra hele verden havde fundet vej til Danmark i peldyrenes navn. International Fur Animal Scientific Association, som IFASA står for, holder kongres hvert fjerde år for at dele den nyeste viden inden for pelsdyrforskning, og der var lagt op til tre dage med alt fra aminosyresammensætninger til halebid.

PELSDYRVL VIGTIGT FOR DANMARK

Som indledning på kongressen var fødevareminister Mette Gjerskov inviteret til at tale, og hun lagde blandt andet vægt på, hvor meget forskning og viden betyder for det danske landbrug. Hun talte især til de danske pelsdyravlere og lagde ikke skjul på sin beundring for de danske avleres succes eller sin tætte personlige tilknytning til branchen.

- Danmark har en stolt tradition for pelsavl. I 1980’erne havde mine forældre en minkfarm, hvor jeg plejede at hjælpe til for at tjene penge til mine studier. Men der er sket meget med pelsdyravl i Danmark siden dengang, sagde Mette Gjerskov.

Der var i det hele taget meget ros til Copenhagen Fur, de danske pelsdyravlere og det fællesskab, der har været med til at skabe den eksportsucces, branchen er blevet kendt for. Hun slog fast, hvor meget Copenhagen Furs indtjenning betyder for Danmark og det danske velfærdssystem, men med den store eksportsucces følger også et stort ansvar. Et ansvar for dyrevelfærden.

- Jeg tror på, at en ambitiøs dyrevelfærdspolitik ikke står i vejen for økonomisk succes. Faktisk tror jeg, at de to går hånd i hånd, og med jeres økonomiske succes, så forventer jeg, at I vil stræbe efter bedre dyrevelfærd, sagde Mette Gjerskov.

Hovedtaleren på kongressens første dag var Henning Otte Hansen fra Føde-

vareøkonomisk Institut på Københavns Universitet. Han skulle fremlægge sin undersøgelse af dansk minkavls økonomske betydning og pelsbranchens konkurrenceevne i et globalt perspektiv. En præsentation, der primært indeholdt opadgående kurver og grønne tal, men mest ros for den unikke indsats på vækstmarkederne – heriblandt Kina.

- De danske pelsdyravlere har formået at skabe en synlig kvalitetsforskelse i forhold til deres konkurrenter. Og fordi pelsdyravl er et meget forskningstungt erhverv, så er det ikke muligt at flytte produktionen eller opnå de samme resultater andre steder. Derfor er pelsdyrbranchen 20 år foran resten af landbruget, når det kommer til eksport, sagde Henning Otte Hansen.

Præsident for IFASA, seniorforsker Steen H. Møller fra Aarhus Universitet, var en travl mand under hele kongressen. Som ordstyrer, præsident og oplægsholder var der nok at se til, men høj disciplin blandt deltagerne og god opførelsel blandt forskerne gjorde hans job lidt nemmere.

Fødevareminister Mette Gjerskov åbnede den internationale kongres for pelsdyrforskere.

- Jeg synes, at kongressen gik rigtig godt. Vi havde en mange spændende, faglige indlæg, og folk holdt tiden, så der var tid til at diskutere efter hvert indlæg, så jeg er rigtig godt tilfreds, siger Steen H. Møller.

Når han nævner tiden, så er der en grund til det. Det var nemlig et tæt pakket og nøje planlagt program med 43 forskellige indlæg, der skulle eksekveres. Hele fredagen var sat af til en præsentation af det omfattende WelFur-projekt, der i korte træk har til opgave at udvikle en målestok for minks og ræves velfærd. WelFur er et internationalt forskningsprojekt, der bunder i mere end tre års arbejde.

NYE KINESISKE KOLLEGAER

Netop det internationale islæt på kongressen var til at få øje på, og i år var Kina for første gang repræsenteret ved en IFASA-kongres. I takt med den øgede produktion og den stigende import, har universiteterne fået øjnene op for pels-

dyrforskning og er begyndt at inkludere den i deres øvrige husdyrforskning. Det glæder Steen H. Møller, som tror på, at det kunne udvikle sig til et interessant samarbejde.

- Kineserne havde nogle fine præsentationer. Der var nogle faglige ting, der ikke helt var på niveau, men efterhånden som de begynder at opholde sig i udlandet, følger de jo med. Vi skal alle sammen lære af hinanden, siger Steen H. Møller.

Kineserne var rigtig glade og stolte over at kunne præsentere deres forskning, og de var henrykte over at komme i selskab med mange af de førende forskere og få faglig sparring på deres arbejde. En af dem var Haihua Zhang fra Agricultural University of Beijing, der havde lavet en undersøgelse af lavprotein foders påvirkning af blåræves vækstniveau.

- Jeg er rigtig glad for at være her og møde de andre forskere. Jeg kan rig-

tig godt lide, at man mødes på denne måde og deler den viden, man kommer frem til, fortæller hun, mens der nikkes bekræftende i resten af den kinesiske delegation.

Steen H. Møller ved ikke hvor længe, der vil gå, før man kan bruge de kinesiske kollegaers forskning på danske pelsdyr, men han tror på, at den faglige sparring vil komme begge parter til gode.

- Første skridt er jo at lære hinanden at kende, siger Steen H. Møller.

Det var store smil og lange håndtryk, der blev udvekslet inden de forskellige delegationer drog hjemad, så første skridt skulle nu være på plads.

IFASA-kongressen holdes igen om fire år, og næste gang er det Finland, der skal lægge hus til begivenheden. ■

”

TIL DAGLIG HAR BØRNENE IKKE HAFT MANGE
MULIGHEDER FOR AT LEGE, ELLER OGSÅ HAR
DE GLEMTE, HVORDAN MAN GØR. DERFOR INDE-
HOLDER DET DAGLIGE BØRNEHAVEPROGRAM
BÅDE FRI LEG OG AKTIVERING.

HÅB FOR EN BEDRE FREMTID

Kopenhagen Furs indsats for underprivilegerede børn i Namibia har vakt opsigt i det sydvestafrikanske land. Folk kender efterhånden projektet, der skaber håb hos en befolkningsgruppe, hvor behovet for hjælp er stort.

FREMTID

TEKWST OG FOTO:
NINA BRØNDEN JAKOBSEN
NBJ@OPENHAGENFUR.COM

I et land som Namibia, der igennem årtier har været under tysk og siden syd-afransk overherredømme, er forskellen på sort og hvid mærkbar. Særligt på udannelsesområdet viser skellet mellem befolkningsgrupperne sig. Det skaber problemer, der starter i de små klasser og forplanter sig op igennem hele Namibias skolesystem. Et eksempel er, når

børn, der er født i fattigdom, for første gang skal indsluses i landets offentlige skolesystem. Her bliver velstillede, hvide børn og børn fra slumkvartererne sat i samme klasse. Ifølge projektleder på Kopenhagen Furs sponsorbørnehaver, Esme Coetzee, kommer de fattigste sorte børn fra miljøer uden de sociale spilleregler, som man i Danmark og resten af den vestlige verden tager for givet. Børnene kommer direkte ind i et skolesystem, hvor det forventes, at de opfører sig i overensstemmelse med regler, vaner og skikke, som de aldrig har kendt til før.

- Nogle slumbørn har for eksempel ikke lært at bruge et almindeligt toilet eller at spise med kniv og gaffel. Den slags giver anledning til drillerier og skaber yderligere skel i mellem de to befolkningsgrupper, forklarer Esme Coetzee.

Netop den problematik arbejder Kopenhagen Furs velgørenhedsforening og den namibiske organisation S.P.E.S. Charity på at gøre noget ved. For de penge, som rejses gennem donerede skind fra danske og hollandskeavlere på Kopenhagen Furs auktioner, hjælper vi 40 børnehaver i slumkvarteret Katutura

Midt i bliklandskabet i Windhoeks slumkvarter ligger Kopenhagens Furs sponsorbørnehaver.
Projektet hjælper en befolkningsgruppe, der har mistet håbet for en bedre fremtid.

i Namibias hovedstad, Windhoek. Her får de fattige, sorte børn deres første og måske vigtigste indføring i det liv, der venter dem udenfor slumkvarterene. Børnehavebørnene får foruden et varmt måltid om dagen også førskoleundervisning, som forbereder børnene på skolestart. De stimuleres til at lære, og der er fokus på sociale, intellektuelle og motoriske kundskaber. De lærer at koncentrere sig om en tegning, og de øver hygiejnenemæssige rutiner såsom finger-vask efter toiletbesøg. Børnene kommer også på udflugter. De kommer på besøg hos lægen og optikeren, hvor de bl.a. stifter bekendtskab med en elevator for første gang. En gang om året tager børnehaverne til stranden, som ligger ca. 400 km fra Windhoek. Det vækker stor jubel, for mange af børnene har aldrig set havet før.

- Børnene hviner af fryd første gang, de kaster sig ud i vandet, fortæller Fiona Martin.

FOKUS PÅ BØRNETHAVER

Fiona Martin er en vellidt skolelærerinde i slumkvarteret. Velgørenhedsforeningen uddeler årligt en pris til de ildsjæle, der i særdeleshed har helliget sig projektet, og Fiona er sidste års vinder.

- Til daglig har børnene ikke haft mange muligheder for at lege, eller også har de glemt, hvordan man gør. Derfor indeholder det daglige børnehaveprogram både fri leg og aktivering. På den måde får børnene et opbrud fra en hverdag, der kan være hård og ubarmhjertig. Og vigtigst af alt, så udviskes de mest iøjnefaldende skel mellem grupperne, inden børnene begynder i skole, fortæller Fiona Martin.

Efter den tyske kolonimagt slap sit tag i Namibia i 1915, blev landet underlagt apartheidstyret i Sydafrika, og først i 1990 fik landet sin uafhængighed. Det medførte mange forandringer – både på godt og ondt. På uddannelsesområdet valgte

regeringen at afskaffe det, der kaldes "pre-primary schools", som vi i Danmark kender som børnehave og børnehaveklasse eller "nulte" klasse. Grunden var, at man skulle bruge klasseværelserne til alle de mange nye skolelever i første klasse, for indtaget af børn blev tredoblet, da alle de sorte børn også skulle i skole. For børnene i slumkvarterene havde afskaffelsen af børnehaveklasser dog nogle uheldige konsekvenser. Forskellen mellem hvide og sorte børns sociale forudsætninger og evne til at begå sig i det offentlige skolesystem var tydelig. I 2010 bestemte regeringen så, at alle skoler skulle etablere "Early Childhood Development Centres". Det vil sige, at regeringen anerkendte behovet for børnehaveklasse for fem- til seksårige. Af økonomiske årsager er centrene imidlertid ikke blevet opført ret mange steder endnu, og behovet eksisterer derfor stadig.

- Det kan mærkes i de børnehaver, som Kopenhagen Fur sponsorerer. Her går

I klasseværelserne får børnene forskoleundervisning, som forbereder dem på skolestart.

►►

der officielt 1200 børn fordelt i de 30 børnehaver, siger Esme Coetzee.

Hun vurderer, at behovet for hjælp er så stort, at langt flere børn, end dem der er registreret, har deres daglige gang i børnehaverne.

UAFRIKANSK PÅ FACADEN, AFRIKANSK BAG DEN

Rejsende fra Europa beskriver fra tid til anden Namibia som et "uafrikansk" land. Landets eneste internationale lufthavn ligger 40 km uden for Windhoek. Det første, der møder den rejsende, er det golde og affolkede ørkenlandskab, der strækker sig fra landingsbanen til Komas Highland-plateauet, hvor Windhoek ligger. Når man som vesterlænding første gang besøger hovedstaden, føles det lidt som om, man er i en europæisk storby. Både tyskerne, de sydafrikanske beboere og englænderne har igen nem tiden sat deres præg på Namibia. Selvom Tyskland "kun" koloniserede Namibia i 30 år, mærkes koloniherrenes indflydelse på landets byer og dets

indbyggere. I Windhoek bor godt og vel 300.000 mennesker, og byen har et moderne præg med flotte facader og rene gader, der bærer navne som Bismarck Strasse og Hans-Dietrich Genscher Street. Derfor kaldes Windhoek ofte "uafrikansk".

Bag byens facader gemmer der sig dog også en anden virkelighed. Skjult fra det moderne byliv, på den anden side af bakkerne, ligger slumkvarterene. Her lever 70 procent af Windhoeks befolkning, hvilket svarer til 10 procent af Namibias samlede befolkning på 2,1 millioner. Med sine overbefolkede blikskure minder bydelen om de township, som storbyerne nabolandet Sydafrika også er kendt for. Når man ser ud over de mange småskure, der ligger tæt pakket i de golde bakker, hvor solen reflekteres i bliktagene, så ved man, at man er i det fattige Afrika. Den sorte befolkning, der lever her, er næsten alle dårligt uddannede og arbejdsløse, og de har ikke meget håb for en bedre fremtid fri fra slummen.

Midt i bliklandskabet ligger dog en bygning, som adskiller sig fra de andre. "Mekky Kindergarten", står der på siden. Ved siden af er der malet en sol og en regnbue. Bygningen er farvestående i kontrast til de omkringliggende blikskure. Pladsen er ryddet og ren, og en håndfuld børn, der sidder side om side på farverige plastik stole, ler, mens de synger og tegner på store stykker papir. Børnehaven er sponsoreret af Kopenhagen Fur og drives til daglig af organisationen S.P.E.S.

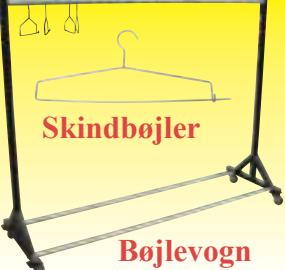
OPMUNTRING, UDDANNELSE OG STØTTE

"Spes" betyder på latin "håb" og er samtidig en forkortelse for "Step out of Poverty through Encouragement, Education and Support", på dansk "et skridt ud af fattigdom gennem opmuntring, uddannelse og støtte". Ildsjælen Esme Coetzee, der er koordinator på S.P.E.S., arbejder i døgndrift på projektet. Når hun ikke sidder på kontoret og sender mails eller styrer projektets økonomi, så kører hun rundt i sin lille firehjulstrækker og besøger de forskellige børnehaver.

►►

Hyldevogn:
Kapacitet 150 - 200 skind

Skindbøjler

Krybbe:
Til pakning af rå skind

Pigvogn:
Til afkøling af skind efter flåning

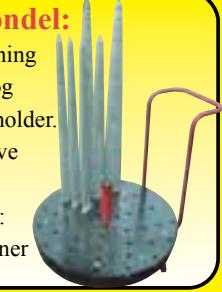
Foderskrabere:
Til fordeling. 2 modeller
(Smal / Bred) Rustfri udførsel

5,5Hp benzинmotor:
Perfekt til aflivning

Postkasse:
Til aflivning af mink.

Tanerondel:
Til påsætning af skind og som taneholder.
Han / Tæve højde
Kapacitet: 45 Stk. taner

Foderspartel:
Til nedtryk af foder.
Foderet trykkes ikke helt igennem

Sorterfælder:
3 Størrelser X-Plus tæve, X-Plus han og XL-Han

El-Mover:
Elektrisk med variabel hastighed frem og tilbage.
Kan køres fra begge ender

Mange muligheder

Silo skraber:
Længde: 220 cm. eller 320 cm.

Jordfælde:

Flyttefælde:
STÆRK kvalitet med nyt unikt lukkesystem

Fodernæb:
Ø38, Ø43

GasUnit:
Nem og enkel måde at aflate syge og skadede dyr på farmen.
Kapacitet ca. 125 aflivninger pr. flaske.
Flaske: Returflaske, kan genfyldes.

Ladvogn:
Til transport af skindkasser og skindbakker i Pelseriet

Fangstrør:
Bruges ved flytning og aflivning af dyr.

Multipumpen:
Pumpen har lang levetid p.g.a. unik opbygning. Passer i næsten alle maskiner på markedet

Løftebord:
Til løft af skindkasser og skindbakker i Pelseriet

Hjul:
Mange størrelser, både faste og drejebare.

Multipumpen | 2M - Design | 2M - Industri | 2M - Byg

Vadehavsvæj 3, 6852 Billum - Tlf. 75 25 99 98 - Fax 75 25 99 97
Email: post@2m-group.dk - www.2m-group.dk

►►

- En vigtig del af arbejdet med børnene går ud på at skabe en modpol til den herskende stemning af håbløshed, der er i slumkvarterene netop gennem opmunttring, uddannelse og støtte, fortæller hun.

Hun har sin daglige gang i områderne og oplever, hvordan beboerne kæmper for at få opfyldt livets basale behov i form af mad og ly for den ekstreme kulde og varme, som Namibias ørkenlandskab byder på. Men udover de basale behov kæmper de også en indædt kamp for at skille sig ud og tro på, at de ikke blot er en del af en stor, uduelig masse uden fremtid.

Familier og lokalsamfund i de områder, hvor Copenhagen Fur støtter børnehaver, nyder også godt af projektet. Copenhagen Furs Velgørenhedsforening blev stiftet i 2006, og i løbet af foreningens seksårige levetid har befolkningen i Ka-

tutura fået øjnene op for den positive indflydelse, som børnehaverne har. Derfor træder naboer og familiemedlemmer også til, hvis der er behov for ekstra hænder. Da der for nylig skulle bygges en helt ny børnehave, blev opgaven løst alene via frivillig hjælp fra naboer, familiemedlemmer og lærere i børnehaverne. Alle hjalp til, hvor de kunne. Uden sådanne frivillige indsatser ville projektet ikke kunne køre.

Alligevel er kampen hård. For håbløsheden er forankret i konkrete tal, der viser, at langt størstedelen af den sorte befolkning lever i fattigdom på grund af en altoverskyggende arbejdsløshed. Og det til trods for, at Namibia har et fem gange højere BNP end de fattigste lande i Afrika. Arbejdsløsheden og den store forskel på rig og fattig skyldes ikke manglen på naturlige ressourcer i Namibia. Store dele af landet er dækket af ør-

ken, men der udvindes mineraler til eksport i stor stil, og landet er også verdens førende inden for diamantudvinding. Arbejdsløsheden skyldes i højere grad en skæv fordeling af goderne. Mange indtægter fra eksporterhvervene går til udlændinge.

På trods af den store fattigdom, så påpeger Esme Coetzee, at Namibia er et land med muligheder. Det langsigtede mål er, at børnene i Copenhagen Furs børnehaver kan vokse op og blive glade og initiativrige voksne, der kan være med til at ændre landet i positiv retning.

- Lærerne i børnehaverne gør en dyd ud af at fortælle børnene, at de er specielle, og at de har en chance for at få del i landets velstand, hvis de tør tro på det, siger hun. ■

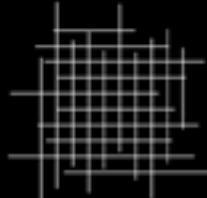
I skolen får børnene også plads til at lege og danse. Det giver dem et pusterum fra en hverdag, der kan være barsk.

TRÅDPRODUKTION I RUSTFRI STÅL, AISI 304

- Stort udvalg i tråd.
- Rustfri & Aluzink, opklippet eller samlet.
- Plastplader til skillerum i flere typer til konkurrencedygtige priser.

Rustfri bundtråd. Rustfri bundtråd m/9" bagtråd føres nu i **ekstra tyk** kvalitet.

BEGAN TRÅD

40 34 22 01

FUR Skills ApS

Farmudstyr direkte fra fabrik i Holland

Bure, Tråd, Redekasser m.m.

Claus Olsen

Fur Skills ApS kan tilbyde absolut konkurrencedygtige priser

GARANTERET kvalitets tråd

Fur Skills ApS - Tlf 22 43 27 87 - claus@furskills.com

Jaco Van Zyls fåreflok græsser i det høje savannegræs. Flokken er sammensat, så dyrene skåner jorden mest muligt.

SWAKARA – EN AFRIKANSK STORSÆLLERT

Skindene fra namibiske karakulfår oplever konstant stigende priser på Copenhagen Furs auktioner. Det skyldes en stigende interesse fra modehuse verden over. En stor del af forklaringen på den udvikling skal ifølge de namibiskeavlere findes i Danmark.

SWAKARA

AF NINA BRØNDEN JAKOBSEN
NBJ@OPENHAGENFUR.COM

Swa-hvad-for-noget? Det skal siges et par gange - Swa-ka-ra - før det ligger rigtigt i munden. Ordet er en forkortelse for "South West African Karakul". Bag navnet gemmer der sig en afrikansk suc-

ceshistorie i ørkenstaten Namibia, hvor de lokale karakulavlere har forædlet karakulfår til en helt unik skindtype, der sælges under varemærket Swakara.

På trods af smædekkampagner og modstand mod slagningen af "babylam", som dyreaktivistene sprogligt ukorrekt døbte karakul-fårene i 1970'erne, sejrer Swakara atter på verdens catwalks. Copenhagen Fur har i en årrække haft

et nært samarbejde med de namibiskeavlere, og auktionshuset i Glostrup står for salget af skindene fra karakul-får til det globale marked. I Copenhagen Furs innovationscenter for pels, Copenhagen Studio, er det lykkedes at forny brugen af Swakara. Toneangivende modehuse som Marc Jacobs, Gucci og Fendi havde alle Swakara med, da de fremviste vintermoden 2013 ved modeugerne i London, Paris og New York. Det giver

beskæftigelse og prestige til pelsdyravlere i ørkenlandet Namibia, hvor store dele af landet er uegnet til konventionel landbrugsproduktion.

- Det er afgørende for os namibiskeavlere, at vi kan sælge vores skind fra auktionshuset i Glostrup. Kopenhagen Fur tiltrækker magtfulde, internationale kunder grundet den professionalisme, der er lagt i arbejdet med sorteringen og salg af mink. Det nyder vi andre godt af og kunne ikke være det foruden, siger den unge Swakara-avler Jaco Van Zyl.

Han er en af dem, der i øjeblikket rider på Swakara-bølgen. Prisudviklingen for de namibiske lammeskind har de seneste kun peget i en retning: Mod nye højder.

RESPEKT FOR OMGIVELSERNE

Morgensolen står op over bjergene i Usakos. Den lille flække ligger godt og vel to timers kørsel fra Namibias hovedstad, Windhoek. Byen er ofte stoppested, når rejsende skal have en kaffepause eller tanke firehjulstrækkeren op, inden de kører videre igennem det golde, sandede landskab. 80 procent af Namibia er dækket af ørken, og kommer man kørende igennem det ufrugtbare landskab mod Usakos, er det svært at forestille sig, at der ligger en succesfuld Swakara-farm på dette sted. Men bag Usakos-bjergene er terrænet kuperet og ikke helt goldt. Der vokser små akacietræer, og det høje, gule græs får næsten savannesletten til at se frodig ud. Her har Jaco van Zyl sin karakulfarm. Den unge avler er født i Sydafrika, men har boet i Namibia hele sit voksenliv. For ham er driften af farmen ikke bare en leveej. Det er en passion.

Jacos farm ser anderledes ud end de andre farme, der ligger på begge sider af grunden. På dem er græsset nedtrampet, og det kvæg, der går der, ser afmagrede ud. Jaco betragter sine egen marker, hvor hundredvis af får græsser side om side. Han børster jord af sine støvler og konstaterer, at man må producere sine skind med respekt for omgivelserne og dyrets behov, hvis man vil lykkes som avler i Namibia.

- Mine dyr er, som hovedbestanddelen af Namibias produktionsdyr, fritgående på

vores store landarealer. Men jeg driver ikke rovdrift på jorden. Jeg har for eksempel ikke for store flokke. Jeg er nødt til at sikre, at der er mad nok til hele flokken. Derfor er min flok også sammensat, så den består af både geder, almindelige får og karakulfår, forklarer Jaco van Zyl.

Selvom karakulfåret ikke imponerer med sin størrelse, så er dyret robust. Fåret trives i Namibias halvtørre sten- og ørkenlandskab, da det blot behøver at nippe til græsset og buskene for at stille sulten. Fåret beträder desuden jorden mere skånsomt end f. eks. kvæg. Det tærer på Namibias græsstepper, når bønder holder for store kvægflokke. På Jaco van Zyls nabofarme har bønderne ladet dyrene græsse, til der ikke er et strå tilbage. Overgræsning og nedtrapning kan medføre, at jorden bliver gold og udpint. Ofte blæser plantefrøene væk, når jorden er bar. Det betyder i værste fald, at græsset dør helt. Det er derfor en fordel at gøre som Jaco, der har sammensat

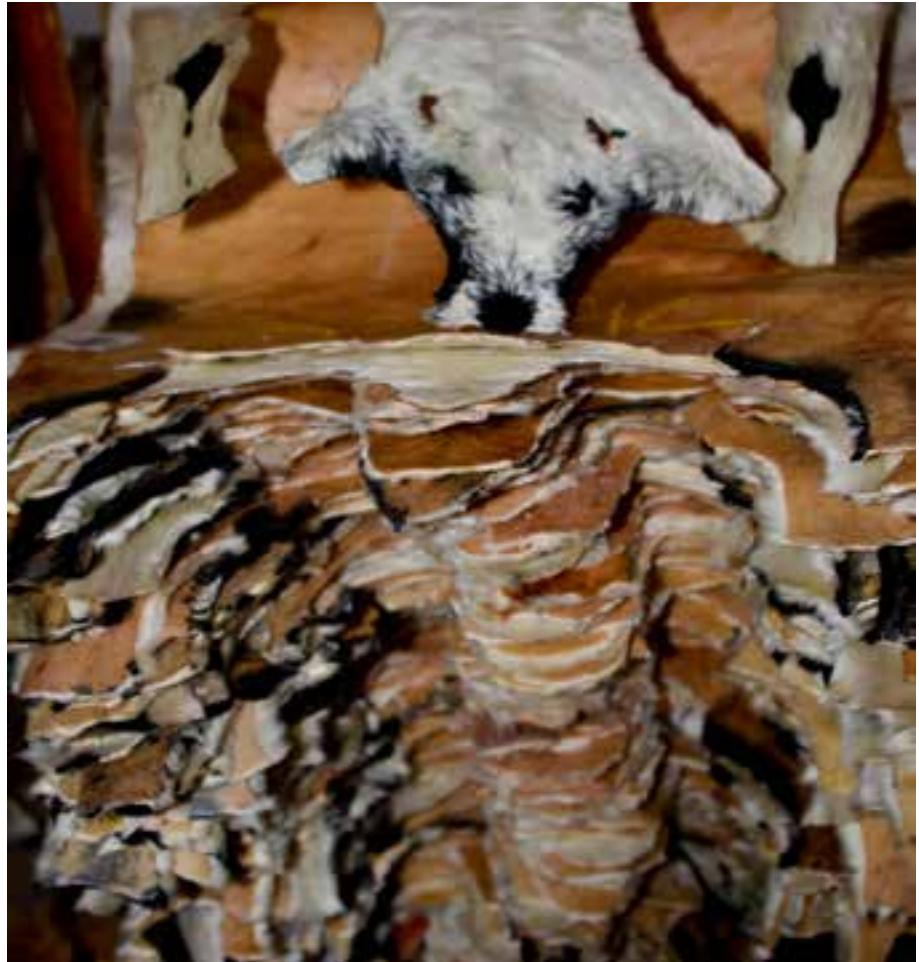
sin flok af forskellige dyr. De beskadiger ikke jorden i samme omfang.

Udover vind- og vejrforhold er Jacos største udfordring de vilde dyr, der lever i bjergene nær farmen. Om natten må Jacos fårehyrder genne flokken ind i en fold, hvor et hegnet bestående af pigtråd og tjørnehæk skal holde rovdylene ude.

- I Namibia er det ikke aktivister, der springer over hegnet, men leoparder, konstaterer Jaco van Zyl og piller ved de sylespidse tjørnepigge.

ET KVALITETSSTEMPEL

Ved siden af driften af farmen i Usakos er Jaco ansat ved Agra i Windhoek. Agra er Namibias pendant til interesseorganisationen Landbrug & Fødevarer i Danmark. Her er Jaco med til at sortere skindene fra karakulfårene. Sorteringen foregår, i modsætning til sortering af mink, ved naturligt lys. Ingen Swakaraskind er identiske, og nuancerne

Når skindene er sorterede stables de, inden de sendes til Kopenhagen Fur i Glostrup.

►►

er lettere at se i det dagslys, der skinner ned i sorteringshallen gennem store loftsvinduer. Det siges, at hvert Swakara-kind er lige så unikt i sin form, som mønsteret på et menneskes fingerspids. Det stiller særlige krav til sorteringen, der foregår under kyndig ledelse af den internationale sorteringsekspert, Jeremy Duffield-Harding. Han har mere end 30 år på bagen som sorterer for den internationale pelsbranche. Han har arbejdet over hele verden og sorteret alverdens skindtyper. De sidste mange år har Jeremy dog været udstationeret i Namibia, hvor han med ét har fået lynende travlt med at sortere alle de skind, der skal sendes til de danske auktioner. Og hans, Jaco van Zyls og de andre Swakara-sortereres arbejde er så godt og velorganiseret, at skindene tildeles Copenhagen Furs unikke kvalitetslabel.

- Copenhagen Fur er garant for en høj kvalitet og samsortering af skind fra danske leverandører. Det betyder, at auktionshusets kunder ved, at de kan regne med at størrelse, farve og renhedsgrad er ens, når de indkøber skind med danske kvalitetslabels. Jeg tror, at det også har hjulpet på salget af Swakara, og det store opsving, som de namibiske avlerne oplever nu, siger Jeremy Duffield-Harding.

KRISE OG OPSVING

Historien om Swakara-succesen tog sin begyndelse, da de første karakulfår blev importeret af tyske kolonister fra Centralasien til Namibia i 1907. Varemærket Swakara har de namibiske avlere indført for at adskille den sydvestafrikanske produktion af karakulskind og tydeliggøre forskellen fra den øvrige karakulproduktion, der primært foregår i Afghanistan og Rusland. Fra hovedsageligt at have været brugt til fremstillingen af traditionelle beklædningsgenstande, fik karakulskind for alvor sit gennembrud i Vesten 1960'erne og 1970'erne. I den periode begyndte luksushippier at gå i langhårede "afghanerpelse", og skindene blev hurtigt en del af populærkulturen. Det betød, at verdens dyreretsaktivister også fik øjnene op for karakul-produktionen. Storstede kampe mod produktionen af karakulskind blev iværksat.

Karakulfår blev menneskeliggjort af aktivisterne igennem retoriske kampe, hvor fårene kaldtes "babylam". Billeder af pelsede får gik verden rundt. Snart var modstanden imod branchen ikke til at komme udenom. Aktivisternes kampe fik fatale konsekvenser for avlere i både Sovjetunionen, Afghanistan og Namibia. Karakulskindene forsvandt nærmest fra verdensmarkedet, da den årlige produktion gik fra 10.000.000 skind i 1970'erne til under 100.000 i 1980'erne.

Kampe mod produktionen af karakulskind blusser stadig op fra tid til anden, men i dag er salgssituationen vendt på en tallerken. Nu overgår efterspørgslen efter udbuddet. Sidste sæson blev der solgt 112.888 Swakara-skind i Glostrup til en samlet hammerpris på 44.269.027 kr. For at undgå, at Swakara igen skal lægges for had, producerer de namibiske avlere ud fra et etisk regelsæt. I Namibia kaldes det "The Code of Practice". Det centrale i regelsættet er, at produktionen af Swakara-skindene skal tage hensyn til karakulfårene, der ikke må lide overlast under produktionen. Nye tiltag skal være med til at eliminere dyreretsaktivisternes usande påstande om, at "babylam" bliver pelset under stor smerte.

KARA"COOL"

Efter nogle vanskelige årtier er Swakara atter blevet et stærkt brand. Pelsen opfattes ikke længere som 'damet' og tung. At anerkendte designere som Karl Lagerfeld, Carolina Herrera og Givenchy bruger Swakara i deres kollektioner beviser, at materialet ikke længere kun bruges til at lave frakker, man kan have på til en begravelse. Men det har taget sin tid at nå hertil, og Jaco van Zyl er slet ikke i tvivl om, at Copenhagen Furs arbejde også i denne henseende har været af afgørende betydning.

Det største problem for Jaco og de namibiske avlere i øjeblikket er at levere nok skind til Copenhagen Furs april- og septemberauktioner, hvor Swakara er en del af salgsprogrammet. Jaco van Zyl mener, at der findes forskellige forklaringer på ændringen i udbuddet og efterspørgselen.

- Jeg tror, at en af forklaringerne på den stigende efterspørgsel har noget at gøre med Copenhagen Studios store arbejde med at promovere nye måder at bruge pels på. Det har rykket ved folks opfatelse af Swakara verden over. Især hos de yngre designere, der har taget pelsen til sig. Det har bestemt gavnnet de namibiske avlere, siger han. ■

Selvom der er travlt i sorteringshallen forude for september-auktionen i Glostrup, er humøret højt blandt sortererne. Jaco Van Zyl ses nummer to fra venstre, men Jeremy Duffield-Harding står længst til højre.

Det er **tørre** facts, at du med den opdaterede FIX-Blower, kan give endnu mere luft til dine skind ...

Blæsermotoren til FIX-T200 tørrekassen er blevet opdateret med en kraftigere blæser, som giver 30% mere i forhold til den tidligere. Blæseren er nu op til 100% kraftigere end andre blæsere på markedet hvilket bevirker bedre, hurtigere og mere ensartet tørring.

REGNSKABSRESULTATER PÅ MINKFARME I 2011

Landbrugsscentret Heden & Fjorden i Holstebro har igen i år udgivet "Minkanalysen", som viser det økonomiske resultat af minkproduktionen i 2011.

ØKONOMI

AF HANS HENRIK MØLLER
HHM@KOPENHAGENFUR.COM

De seneste fem års resultater fra Minkanalysen er vist i Tabel 1. Analysen giver et godt billede af omkostningerne i minkproduktionen. Tabellen skal læses således, at "Resultat af den primære drift" er resultat før renteudgifter og ejeraflønning. Vurderingen er, at ejerlønnen er 35 kr. i gennemsnit i 2011 på de

viste bedrifter. Minkanalysen kan bruges til at vurdere, hvor ens egne produktionsomkostninger ligger i forhold til gennemsnittet. Analysen kan også bruges til at se på udviklingen i omkostningerne.

Bruttoudbyttet på 444 kr. pr. skind i 2011 indeholder både skindsalg, avlsdystsalg og værdiændring af besætning og beholdning. Derfor kan bruttoudbyttet være svært at sammenligne på tværs af regnskaber. I kalenderåret 2011 var den gennemsnitlige skindpris for danske skind på 405 kr. efter salgsomkostninger,

hvilket betyder, at 39 kr. af udbyttet er højere salgspriser og værdiændring af beholdninger. De stigende foderudgifter ses tydeligt i Minkanalysen, hvor det i løbet af de seneste fem år er blevet 30 pct. dyrere at producere et skind i foderudgifter. En stigning, der forventes at fortsætte i 2012 og 2013. Når der tages højde for ejerløn og renter, nærmer nulpunktet sig en skindpris på 280-300 kr., hvilket også er niveauet for de regnskaber, som er præsenteret i Tabel 2 senere i artiklen.

TABEL 1
HOVEDTAL FRA MINKANALYSE 2011

	2011	2010	2009	2008	2007	GNS.
ANTAL FARME I ANALYSEN	102	92	92	88	91	
ANTAL TÆVER PÅ GNS. FARM	2.489	2.103	1.993	1.834	1.661	2.016
SKIND PR. AVLSTÆVE	5,13	4,97	5,10	4,94	5,07	5,04
BRUTTOUDBYTTE	444	359	227	274	244	310
GNS. SALGSPRIS EFTER OMKOSTNINGER	405	340	207	258	229	281
SALGSPRIS I USD (CA. PRISER)	71	60	39	51	42	
KØB AF AVLSDYR	10	6	4	7	4	6
MINKFODER	106	94	92	94	90	95
DYRLÆGE OG MEDICIN	4	3	3	3	3	3
PELSNING OG DIREKTE LØNUDGIFTER	50	41	31	31	32	37
VEDLIGEHOLDELSE	22	16	7	7	8	12
DIVERSE OMKOSTNINGER PELSDYR	14	11	12	12	11	12
EJENDOMSSKAT OG FORSIKRINGER	3	4	3	4	4	4
ENERGI	4	4	4	4	4	4
ADMINISTRATION OG DIVERSE	11	8	5	7	7	8
AFSKRIVNINGER/LEJE AF FARM	27	27	19	19	20	22
INDTÆGT PELSNING FOR ANDRE	-9	-4	-5	-4	-7	-6
PRODUKTIONSMOKSTNINGER I ALT	241	211	175	175	176	197
RESULTAT AF DEN PRIMÆRE DRIFT	203	148	51	90	69	112

En anden analyse er regnskabsresultaterne på minkejendomme, som samles i regnskabsdatabasen på Videncentret for Landbrug. Her er der for 2011-regnskaberne lavet et udtræk på 342 minkejendomme, hvor indtægten fra skindslaget er den altdominerende indtægt. Hovedresultaterne er vist i Tabel 2. Med et driftsresultat på næsten to mio. kr. har der været en god indtjenning i minkproduktionen i 2011. Dog skal det bemærkes, at ca. 500.000 kr. af brutto-udbyttet alene kommer fra en ændring i

beholdningsværdierne, idet avlsdyr- og skindprisen er hævet med 44 kr. pr. stk. fra primo til ultimo i status.

Med justeringer for anden indtjening og forskydning i beholdningsværdien har der været 1,97 mio. kr. til rådighed i likviditet. Hovedtallene for, hvordan pengene er brugt, fremgår af Tabel 3. Det positive ved en nærmere analyse af likviditeten er, at pelsdyravlerne har været selvfinsinserende til investeringerne, inklusiv en lille udvidelse af minkproduktionen og

lidt køb af jord, samt at der er sparet op til pensionen. Der er betalt en påen skat, og privatforbruget er ikke steget væsentligt. Den løftede pegepinger er, at det er i gode tider, der skal opbygges en finansiel reserve til brug i dårlige tider.

Hvis man gerne vil kende sin egne omkostninger i minkproduktionen, kan det anbefales at få lavet et produktionsgrensregnskab. Regnskabet bliver således opdelt i de produktionsgrenne, man har på ejendommen. Inden man går i gang med en eventuel opdeling i regnskabet, er det en god ide at kontakte sin revisor og få tilpasset kontoplanen, således at regnskabet er nemt at lave, når året er omme. Det kræver lidt disciplin at få konteret sine bilag rigtigt, men gevinsten er et bedre overblik over sin virksomhed. ■

TABEL 2
REGNSKABSRESULTATER FRA 342 REGNSKABER

ANTAL ÅRSTÆVER	2.020
PRODUCEREDE SKIND	10.060
BRUTTOUDBYTTE ANDRE HUSDYR OG MARK	210.600
BRUTTOUDBYTTE MINK	4.521.500
BRUTTOUDBYTTE ANDRE LANDBRUGSINDTÆGTER	234.500
BRUTTOUDBYTTE I ALT	4.966.600
STYKOMKOSTNINGER ANDRE HUSDYR OG MARK	95.700
MINKFODER	1.098.500
ØVRIGE STYKOMKOSTNINGER	267.300
STYKOMKOSTNINGER I ALT	1.461.500
DÆKNINGSBIDRAG	3.505.100
ENERGI OG MASKINSTATION	132.900
VEDLIGEHOLD OG MINDRE INVESTERINGER	285.500
LØNOMKOSTNINGER	407.800
DIVERSE OMKOSTNINGER	182.100
AFSKRIVNINGER	339.500
KAPACITETSOMKOSTNINGER	1.347.800
FINANSOMKOSTNINGER	249.000
AFKOBLET EU STØTTE	62.400
DRIFTSRESULTAT	1.970.700

TABEL 3
LIKVIDITET

LIKVIDITET TIL RÅDIGHED EFTER TILBAGEFØRSLER OG BEHOLDNINGSFORSKYDNINGER	1.965.700
BETALTE SKATTER	443.400
PRIVATFORBRUG	339.700
PENSIONSINDBETALINGER	150.600
ANDET PRIVAT	42.200
PRIVAT UDTRÆK	975.900
JORDKØB	65.500
BYGNINGER	292.000
INVENTAR	390.200
BEBOELSE OG BILER	181.800
INVESTERINGER I ALT	929.500
NETTO OPSPARING	60.300

JACOB ROSSEN, HEDEN OG FJORDEN

"Minkanalysens opbygning, gør det muligt at se flere års udvikling og finde optimeringsområder i egne produktionsøkonomiske nøgletal i forhold til tilsvarende farmstørrelser, som kan ses individuelt. Denne udvikling og benchmarking er et fokusområde for kreditgivere, også i en tid, hvor der er god indtjening."

ARNE OKSEN, VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

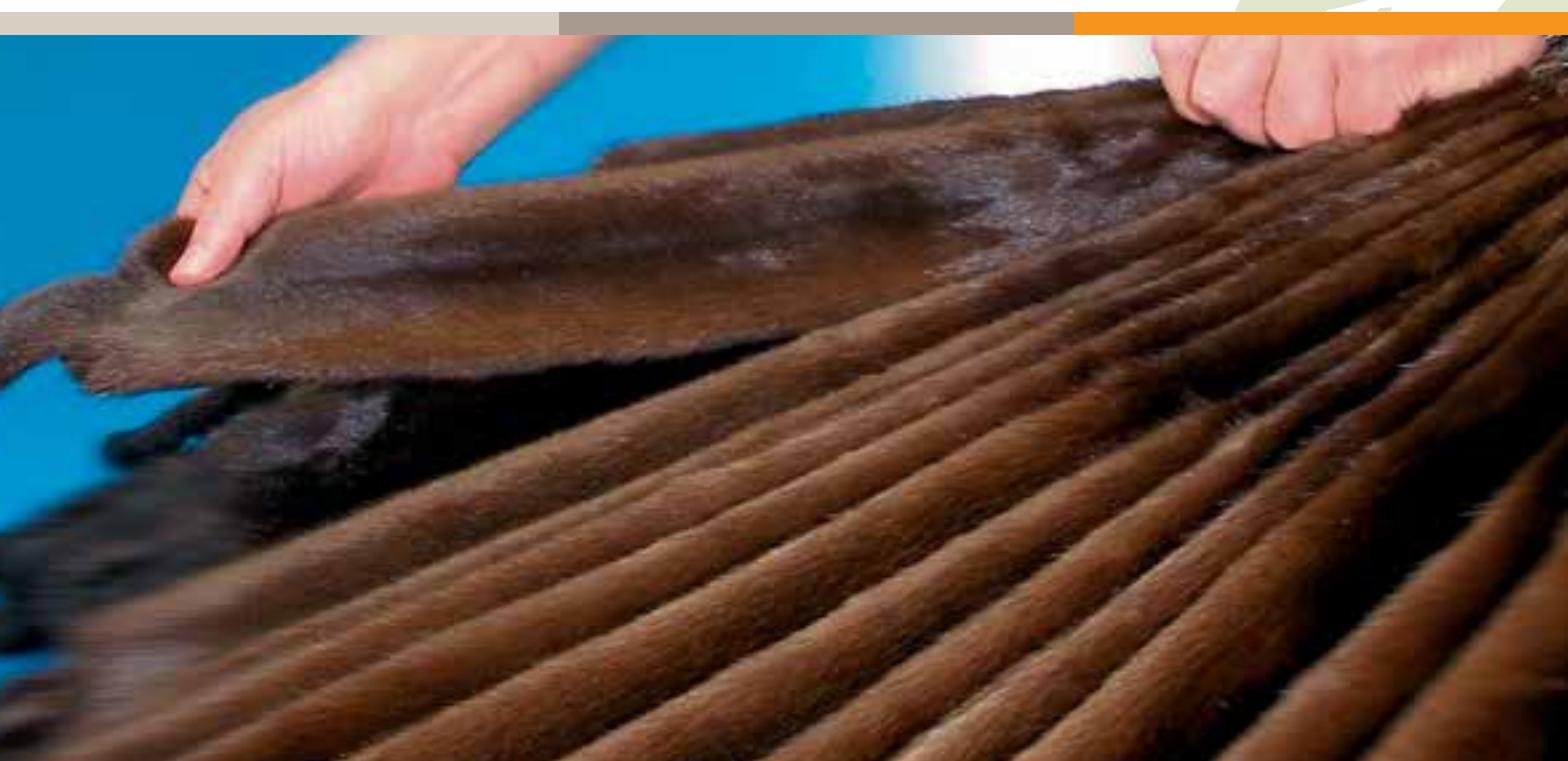
"Et produktionsgrensregnskab giver muligheden for at se omkostningen og indtjeningen i minkproduktionen isoleret fra de øvrige aktiviteter i regnskabet. Produktionsgrensregnskabet kan vælges til i landbrugscentrenes Ø90 regnskab og er et godt redskab til benchmarking af både produktion og økonomi"

YARA PRAXAIR

CO₂ fra Yara Praxair

Aflivning af mink skal ske hurtigt og smertefrit

Det skal også være lettest muligt for dig - og samtidig sikre dig helt uskadte skind.

CO₂ fra Yara Praxair indfrier alle dine krav

- CO₂ får minken til hurtigt at miste bevidstheden – og kort herefter livet.
- CO₂ sparer dig for en masse arbejde i forbindelse med aflivningen.
- CO₂ er en ugiftig luftart, som du kan få leveret fra din Yara Praxair forhandler i 20 kg stålfasker eller 160 kg batteri.

Her kan du bestille CO₂ til din minkfarm

Jylland

Brande Ilt og Gas A/S
Jyllandsvej 19
7330 Brande
Tlf. 9718 1580

Danco Oil A/S
Ølstrupvej 6, Hee
6950 Ringkøbing
Tlf. 8628 2366

Haderslev Ilt og Gasdepot ApS
Hirsevej 14
6100 Haderslev
Tlf. 7452 3872

Herning Industrigas v/Mogens Jakobsen
Hesselbjergvej 7
7400 Herning
Tlf. 4051 6772
gasbestilling@
herningindustrigas.dk

IJ Rengøring
Bindslevvej 57
9881 Bindslev
Tlf. 9893 8466

Kolding Ilt & Gas A/S
Nordager 19
6000 Kolding
Tlf. 7550 7577

Kosan Gascenter v/Per Nørby ApS
Gugvej 136
9210 Åalborg SØ
Tlf. 9814 9966

Kosan Gascenter Østjylland
Povl Guldager ApS
Grønlandsvej 28D
8700 Horsens
Tlf. 7562 8008

Optimera Danmark Tim
Svensgaardvej 9
6980 Tim
Tlf. 9674 7576

P. Conradsen A/S
Knivholtvej 4
9900 Frederikshavn
Tlf. 9620 2020

Rønde Industriteknik A/S

Ydesmindevej 1
8560 Kolind
Tlf. 7020 9010

Skive Ilt og Gas
Ove Jepsen
Væselvej 106
7800 Skive
Tlf. 9752 5612

Special-Butikken
Arne Bredahl A/S
Engdahlsvej 12, Birk
7400 Herning
Tlf. 9712 2599

Special-Butikken,
Ribe A/S
Industrivej 6
6760 Ribe
Tlf. 7542 3288

Svejsecenter Syd
Bygaden 4, Asserballe
6440 Augustenborg
Tlf. 7447 3545

Sydvæstjysk Indkøb A/S
Tarp Hovedvej 58
6715 Esbjerg N
Tlf. 7516 7666

Transmotor ApS
Lemtorpvej 13-17
7620 Lemvig
Tlf. 9664 0977

Værktøjssalget
Eventyrvej 26
9700 Brønderslev
Tlf. 9880 1990

Fyn

Fyns Svejseteknik ApS
Smedeløkken 10-12
5330 Munkebo
Tlf. 6311 5600

Sjælland

Kosan Gascenter,
Jan Kirkeby A/S
Kongstedvej 2d
4200 Slagelse
Tlf. 5852 0550

Lystrup Grossisten A/S
v/ Erik Lystrup
Nystedvej 27
4930 Maribo
Tlf. 5475 5085

Tage E. Olsen
Valdemarsgade 92
4760 Vordingborg
Tlf. 5537 1105

Værktøjscentret
Ringsted A/S
Huginsvej 20
4100 Ringsted
Tlf. 5766 6999

Vores landsdækkende forhandlernet er vores forlængede arm i dit nærområde.

Kontakt din lokale forhandler for at få råd og vejledning eller for at bestille CO₂ til din minkfarm.

Yara Praxair er et skandinavisk industrigasselskab. Vi er et Joint Venture selskab mellem det globale kemikalieselskab Yara International ASA og Praxair, Inc., som er et af verdens førende industrigasselskaber. Vi producerer, leverer og markedsfører CO₂, industrigasser, medicinske gasser, specialgasser samt toris til de fleste industrier i Danmark. Vores målsætning er at tilbyde tilpassede løsninger i samarbejde med vores kunder og partner. I tillæg til gas tilbyder vi også installation og vedligehold af gas relateret udstyr monteret hos kunderne.

Kontroller skal give borgere sikkerhed for alt fra fødevaresikkerhed til ansvarlig anbringelse af børn uden for hjemmet. I Danmark er myndighedernes kontrolindsats intensiveret de seneste 10 år, og der bliver både stillet spørgsmålstegn ved restsikkerheden for de personer og virksomheder, der kontrolleres, ligesom effektiviteten og objektiviteten i kontrollerne udsættes for kritik. Dansk Pelsdyravl sætter fokus på emnet i artikelserien "Kontroldanmark".

DER ER BRUG FOR HOLDNINGER OG VISIONER - IKKE FOR KONTROL

5000 mennesker dør hvert år på danske hospitaler på grund af "utilsigtede hændelser". Tallet kan blive meget mindre, hvis vi vil forlade vores drømmeverden om, at Danmark er "verdens bedste land", siger direktøren i Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Beth Lilja.

KONTROLDANMARK

AF STIG ANDERSEN
STIG@STIGANDERSEN.DK

Der er kontrol med meget, når det handler om danskernes sundhed og helbred. Rigtig meget endda. Lige fra den ioniserende stråling på offshoreanlæg over strålingsfaren i forbindelse med atomkraftulykker i udlandet til kontrol med fagligheden hos udenlandske læger, som arbejder i Danmark.

Der er ligeledes en stribe kontroller, som retter sig mod den enkelte borgers og patient. Det gælder kolesterolmålinger over blodsukkermålinger og blodtryksmålinger til kontrol med udviklingen, når det handler om konkrete sygdomsforløb.

Men hvordan står det til med kontrollen med alt det, der er kontrol med?

Jo, der er et offentligt tilsyn med en række private sygehuse og klinikker. Og på Sundhedsstyrelsens hjemmeside kan man finde lister over sundhedspersoner blandt læger, kiropraktorer, tandlæger

eller fysioterapeuter, som er i Sundhedsstyrelsens søgelys på grund af fejl i forbindelse med udførelsen af deres faglige arbejde. Man kan læse, at ingen af de sundhedsfaglige personer, der optræder på listen, "kan fortsætte med en virksomhed, der er uforsvarlig eller farlig eller lignende".

Alligevel er det en kendsgerning, at der hvert år dør tusindvis af patienter på de danske sygehuse på grund af såkaldte "utilsigtede hændelser". De dækker over alt lige fra fejlmedicinering over kommunikationssvigt til fald og direkte fejlbehandling.

5000 DØDSFALD OM ÅRET PÅ GRUND AF FEJL

Et pilotprojekt for år tilbage havde som resultat, at de "utilsigtede hændelser" hvert år betyder omkring 5000 dødsfald på danske sygehuse. Et tal, der, hvis det drejede sig om trafikofre eller i en hvilken som helst anden sammenhæng, ville rejse et ramaskrig og få alle alarmklokker til at bimle. Det alarmerende dødstal førte også til en debat og en indsats for at få antallet af "utilsigtede hændelser" ned. Samtidig blev der på initiativ af

Dansk Selskab for Patientsikkerhed gen nemført en kampagne på sygehusene, "Operation Life". I hvert fald halvdelen af de 5.000 årlige dødsfald kunne undgås med et bedre sundhedsvæsen, var opfattelsen.

- Kampagnen havde en effekt, men antallet af "utilsigtede hændelser" og dermed dødsfald på de danske sygehuse er formentlig det samme i dag, siger direktøren i Dansk Selskab for Patientsikkerhed, overlæge Beth Lilja.

- Operation Life havde en virkning, og jeg kender ikke det præcise tal for, hvor mange der i dag dør på grund af "utilsigtede hændelser". Men i løbet af efteråret får vi en ny, nøjagtig og aktuel opgørelse. Mit bedste bud er dog, at tallet på ca. 5000 årlige dødsfald ikke er væsentligtændret, siger Beth Lilja.

- Det skyldes ikke, at "Operation Life" har været virkningsløs, eller at der ikke er ting på sygehusene, der er blevet bedre. Men sundhedsvæsenet fungerer således, at jo bedre man bliver til at behandle, jo større risici følger der med. Spørgsmålet er så, om sikkerhedskultu-

ren ruller hurtigere end den behandlingsmæssige udvikling, der finder sted. Det, tror jeg ikke, er tilfældet, siger hun.

- Da undersøgelsen i sin tid blev lavet, og vi fik dokumentation for det meget høje dødstal i sundhedsvæsenet, betragtede vi såkaldte tryksår og nogle typer af hospitalsinfektioner som uundgåelige. I dag er der hospitaler, som stort set ingen tryksårstilfælde har. Men selv om man hele tiden bliver dygtigere og bedre til at forhindre "utilsigtede hændelser", så tager det tid at få ny viden og nye rutiner indført i praksis, og der vil være et efterslæb. Samtidig bliver vi ældre og flere kommer i behandling. Derfor tror jeg heller ikke, at tallet på 5000 dødsfald har ændret sig meget.

KONTROL LØSER IKKE PROBLEMET

Hvor meget vil en bedre kontrol kunne reducere antallet af dødsfald?

- Kontrolfunktionen i sundhedsvæsenet ligger sådan set i krediteringen, hvor de enkelte hospitaler "blåstempler" efter undersøgelser af, om der er styr på processerne, arbejdsrutinerne osv. Derfor tror jeg ikke, at en øget kontrol vil have nogen effekt. Det er andre ting, der kan

skabe de nødvendige forbedringer, siger Beth Lilja.

Men med 5000 utilsigtede dødsfald om året må der være en opgave, der skal løses?

- Det er der også brug for. Rigtig meget endda. Men man kommer aldrig ned på nul, for der vil altid være dette efterslæb parallelt med, at der hele tiden findes nye metoder, bedre behandlinger og bedre medicin. Og dermed flere, der kommer i behandling.

5000 dødsfald forekommer meget dramatisk. Hvis ikke øget kontrol kan gøre noget ved det, hvad skal der så til?

- En ambition om, at det kan gøres bedre. Det handler om en holdning blandt lederne i sundhedsvæsenet og om en større vilje til at ændre på den kendsgerning, at antallet af utilsigtede dødsfald er status quo. Det handler også om et opgør med den offermentalitet, som findes i sundhedsvæsenet, hvor rigtig mange føler sig som ofre for manglende ressourcer i stedet for at sige: Hvad kan jeg gøre med de muligheder, jeg har?

DE FLESTE VIL GERNE GØRE DET GODT

- De fleste i sundhedsvæsenet går helt bestemt på arbejde for at gøre det godt, og gør også et fantastisk stykke arbejde for den enkelte patient, men for at øge patientsikkerheden er der flere veje, man kan gå. Selvfølgelig kan man tilføre masser af ressourcer til sundhedsvæsenet. Men med det resultat, at så er der ikke råd til så meget andet i samfundet. Man kan også indtage attituden, at når man nu ikke får ressourcerne, og når hver enkelt sundhedsmedarbejder skal lave mere og mere, fordi folk bliver ældre og antallet af patienter bliver større og større, ja så må vi finde os i et udhulet sundhedsvæsen. Jeg tror dog på, at der også findes en tredje måde at anskue og løse problemet på.

- Hvis vi bliver i stand til at lave forandringer i et hurtigere tempo, end vi kender i dag, så vil vi kunne hæve kvaliteten i patientsikkerheden samtidig med, at vi bliver mere effektive og dermed får behandlet flere på den rigtige måde. Jeg ved godt, at mange så vil sige, at skal man hæve kvaliteten, skal der tilføres flere penge. Men der er altså også den mulighed at arbejde på en anden måde

►►

samt bruge den forhåndenværende vi-den. Det kræver blot en anden holdning og nogle kompetencer til at gennemføre forandringer. Der mangler efter min opfattelse ikke god vilje hos sundheds-personalet, og der mangler heller ikke engagement i patienterne. Men der mangler kompetencer til at gennemføre de nødvendige forandringer.

- Men øget kontrol med, hvad sygeplejersken og lægen laver, vil efter min opfattelse ikke gøre den store forskel. Netop fordi alle egentlig ønsker at gøre det godt. Det handler om nogle redskaber til at ændre arbejdsgange. Og det handler meget mere om holdninger og visioner, end det handler om kontrol, fastslår Beth Lilja.

VI SKAL UD AF VORES DRØMMEVERDEN

Hvis det er, hvad der skal til for at undgå 5000 dødsfald om året, hvorfor gør man så ikke noget for at ændre holdningerne og skabe visionerne?

- En af de ting, der kan ændre det, er netop visionen om, at vi kan gøre det anderledes. Det arbejdes der også meget med i form af at identificere de bedste inden for de områder, som er problematiske. Hvem der er de bedste i verden til at undgå tryksår f. eks. Derfor handler det også om, at vi skal ud af den drømmeverden, vi i mange år har levet i, nemlig at Danmark har verdens bedste sundhedsvæsen. Det har vi ikke.

- Der er steder rundt om i verden, hvor man er kommet meget langt med at løse de problemer, som skaber det høje dødstal, f. eks. i Wales. Her har man arbejdet rigtig meget med at reducere tryksår, og der kan man finde hospitaler med 2500 senge, hvor der nu registreres otte tryksår om måneden. Tidligere var tallet 400. Det er opnået ved at lære personalet at lave forandringer og ikke mindst at lave om på nogle arbejdsgange, som betyder, at tryksår undgås.

Her er altså et område, hvor det ikke er kontrol, men viljen til at ville gøre det bedre, det handler om?

- Ja, det handler om holdninger og visioner. Og kompetencer og kapacitet. Der skal være et vist antal mennesker på et

hospital, som er i stand til at lave forandringer, før det for alvor får effekt. Og man skal ikke tage fejl: Der findes ikke én sygeplejerske, som ikke vil være glad for at kunne gøre det bedre. Men kontrol vil ikke være det håndtag, jeg vil trække i for at nå resultater på området.

DØDSTALLETT STATUS QUO TRODS FORBEDRINGER

Din oplevelse er, at der stadig sker 5000 dødsfald på grund af "utilsigtede hændelser". Men bl.a. Hovedstadens Sygehufællesskab har offentliggjort at deres utilsigtede dødsfaldstal er faldet markant. Hvordan hænger det sammen?

- Det, tror jeg, er reelt nok. Antallet af "utilsigtede hændelser" er faldet i hele landet og ikke mindst i hovedstaden. Når min oplevelse er, at dødstallet stavigvæk ligger omkring 5000, hænger det sammen med, at vi hele tiden får nye og bedre behandlinger. For ti år siden opererede man ikke nye hofter ind i en 87-årig med hjerteproblemer. Den kendsgerning, at vi er blevet dygtigere, og at vi kan mere, betyder også, at skæbnen udfordres mere. Derfor kan der godt være logik i, at der rent faktisk er sket fremskridt, men at dødstallet ikke har ændret sig væsentligt totalt set.

SKOTLAND HAR VIST VEJEN

Selvom et dødstal på 5000 om året kan virke dramatisk, er det ikke udtryk for, at sundhedsvæsnet i Danmark er værre end andre landes sundhedsvæsner. Danmark er på dette område hverken værre eller bedre end andre i verden, dog med enkelte undtagelser.

- Der erude i verden nogle lysende stjerner på området. Som i Wales har man i Skotland også lavet en storstilet national strategi for patientsikkerhed, som har haft en fantastisk effekt. På nationalt plan har Skotland f.eks. i marts i år ikke haft en eneste infektion på grund af "utilsigtede hændelser" i forbindelse med brugen af drop. Den indsats har nu givet resultater meget bredt i hele sundhvæsnet i Skotland, siger Beth Lilja.

- Når det er lykkedes, skyldes det, at skotterne har formuleret og skabt en vision for området. Den vision kan du

se afspejle sig på enhver opslagstavle i enhver sengeafdeling på de skotske hospitaler. Der er simpelthen skabt en sammenhæng mellem afdelingssygejerskens ansvar og de visioner, en departementschef formulerer på en regerings vegne. Der er skabt fokus på, hvordan den enkelte medarbejder i sundheds-systemet bliver bedre til at behandle de patienter, som medarbejderen har ansvar for.

Altså en vision noget i retning af: "Vi vil ikke have de utilsigtede dødsfald"?

- Ja, og der ligger faktisk en lille smule af en sådan vision i den seneste økonomihaftale mellem regeringen og de danske regioner, hvor det er formuleret som et mål at reducere antallet af hospitalsdødsfald med ti procent og antallet af "utilsigtede skader" med 20 procent. Inspirationen hertil er hentet i Skotland, uden at det dog herhjemme har udmøntet sig i en national handlingsplan.

Men er det nok at formulere det i en økonomihaftale?

- Nej, men det er en start. Og en start på en vision. Personligt synes jeg, det er fantastisk, at regionernes formand Bent Hansen og sundhedsminister Astrid Kragh er blevet enige om at formulere sådanne mål og at have en ambition om, at de kan nås. Det betyder, at vi er kommet ud over diskussionen om, hvorvidt der er utilsigtede dødsfald eller ej. Nu er det en kendsgerning, og nu er vi begyndt at diskutere, hvordan vi gør noget ved det.

- Visionen er helt afgørende. Og ambitionen. Selvfølgelig fulgt op af konkrete handlinger og redskaber, som gør det let for den enkelte sundhedsmedarbejder at se sig selv og sin rolle i den vision. Og dermed gøre det let for den enkelte at bidrage til at nå de mål, der sættes op, siger Beth Lilja. ■

►►

FODERMASKINER - I VERDENSKLASSE

Serviceaftale med
3 års garanti

- Dansk udviklet og produceret
- Stor driftssikkerhed
- God driftsøkonomi
- Stor komfort

maach technic

Rærupvej 40a · 9340 Vodskov · tlf. 96 39 10 66

www.maachtechnic.dk · kro@maachtechnic.dk

GasBox:

- Hydraulisk med tip.
- Frem og Bak.
- Ergonomisk

Tilbehør til GasBox kan tilkøbes.

Transportør:
Passer perfekt sammen med GasBox'en.
Fås som 2,4 eller 3 meter

Autotæller:

Aflivningsvogne:
Co2 og kulalte vogne i 1200 og 1500 mm.

Røgrenser:
Rustfri røgrenser med røgrør.
Renser filtrere udstødningsgassen inden indblæsning i kasse

El-Box:
Elektrisk med variabel hastighed frem og tilbage.
Til aflivning med Co2

Mange muligheder

2M - Group A/S

Multipumpen | 2M - Design | 2M - Industri | 2M - Byg

Vadehavsvæj 3, 6852 Billum - Tlf. 75 25 99 98 - Fax 75 25 99 97

Email: post@2m-group.dk - www.2m-group.dk

NR. 6. SEPTEMBER 2012

43

►►

FEJLENE PÅ HOSPITALERNE - ET OMRÅDE PRÆGET AF BERØRINGSANGST

Forfatteren til ny bog om at undgå patientskader opfordrer politikere og hospitalsledelser til at træde i karakter.

KONTROLDANMARK

AF STIG ANDERSEN
STIG@STIGANDERSEN.DK

Tallet på 5000 for hvor mange, der hvert år dør på grund af fejl og utilsigtede hændelser i mødet med det danske sundhedsvæsen, har også været en inspiration for journalisten og forfatteren Maria Cuculiza, der i foråret udgav bogen "Når systemet fejler". En bog, der handler om, hvordan man undgår at skade kræftpatienter i det danske sundhedsvæsen.

I et af bogens indledende kapitler beskæftiger Maria Cuculiza sig netop med konklusionerne i det pilotprojekt, der har sat konkret tal på antallet af fejl og utilsigtede hændelser i sundhedsvæsnet med døden til følge. Her citerer hun bl.a. James Conway, tidligere direktør for det ledende kræfthospital, Dana Faber, i New York, nu tilknyttet Harvard Universitet i USA.

- Vi ledere bliver nødt til at skabe et system, som forhindrer fejl. Vi forventer, at læger skal præstere 100 procent perfekt hver dag og hele tiden. Men det kan de ikke. De lider under at være mennesker,

og de må derfor begå fejl. Og vi har desværre ikke formået at skabe systemer, som holder hånden under lægerne og forhindrer dem i at fejle. Det er mangel på system. Mennesker kan ikke alene producere perfekte resultater, siger James Conway i Maria Cuculizas bog.

SYSTEMET SKAL DESIGNES OM

Hun har også talt med den tidligere formand for Den Almindelige Danske Lægeforening, Jesper Poulsen, som i dag er ledende anæstesiologisk overlæge på Gentofte Hospital.

- Skaderne sker især, fordi systemet er indrettet til, at det kan skade. Ethvert system er perfekt indrettet til at opnå netop de resultater, det opnår. At sige "vær mere forsiktig" hjælper ikke en tødel. Skældud gør det kun værre, for så skal vi bare sørge for, at der ikke tales om fejl. Det nemmeste er at have et system, hvor fejl skjules og gemmes, siger Jesper Poulsen.

Efter et møde i London om problemet, som er internationalt, erkendte Jesper Poulsen, at problemet altid forekommer i en kontekst af et risikabelt system.

- Erkendelsen var, at vi må designe systemet om, så det bliver perfekt indrettet

til at opnå bedre resultater, her forstået som færre skader på patienterne. Vi skal sigte mod at gøre det umuligt for fejlene at skade patienterne, for som mennesker laver man 20-30 fejl i timen. De allerbedste barrierer til at forhindre, at fejl bliver til patientskader, er tekniske barrierer. Ligesom med blyfri benzin, hvor man ikke kan få dimsen eller studsen med blyholdig benzin ind i hullet, siger Jesper Poulsen i "Når systemet fejler".

POLITIKERNE OG LEDELSERNE MÅ TRÆDE I KARAKTER

På baggrund af sit arbejde med bogen har Maria Cuculiza også et bud på, hvad der skal til for at forhindre - eller i hvert fald reducere - de mange utilsigtede dødsfald i sundhedsvæsnet.

- Først og fremmest skal der en større viden om, hvordan man tænker sikkerhedskultur ind i et komplekst system som hospitalsvæsnet. Når man så har den viden, så er det altafgørende, at ledelserne kræver en større patientsikkerhed. På Sicilien har man en talemåde, når systemer ikke fungerer, nemlig at "fisken lugter fra hovedet". Hvis ledelserne ikke prioriterer patienternes sikkerhed, så bliver der ikke nogen større patientsikkerhed. Og ledelserne i denne sammenhæng, det er jo både det politiske

system, det er regionerne, det er hospitalsledelserne, og det er også de kliniske ledelser på de enkelte hospitaler, siger Maria Cuculiza.

- Hvis ikke ledelserne har fokus på patienterne, kan man ikke forvente at de enkelte læger og sygeplejersker skal prioritere dem højest. De måles og vurderes på den daglige produktion, og ikke på om man kommer til at skade nogle patienter.

LÆGERNE HAR FOKUS PÅ PRODUKTIONSTAL

Hvorfor har ledelserne – de politiske såvel som hospitalernes og overlægerne på de kliniske afdelinger – ikke ambitionerne om at forbedre patientsikkerheden i højere grad?

- De kliniske overlæger bliver også målt på noget andet, nemlig på deres produktionstal. Hvor mange patienter får de igennem deres system. Så længe hospitalsledelserne, regionsledelserne og politikerne, som er dem der fastlægger strukturerne, ikke har patientsikkerheden øverst på dagsordenen og gør noget ved det, sker der ikke noget. Som en af de medvirkende i min bog udtrykker det: "Lederne skal tale om større patientsikkerhed indtil tungen visner, også selvom de ikke selv forstår det". Så længe de ikke gør det, har sundhedspersonalet ikke mulighed for at gøre det.

Siger du dermed, at der er læger med et stort ansvar, som er ligeglade med patientsikkerheden, fordi de skal opfylde andre succeskriterier?

- Jeg tror ikke, de er ligeglade. De har blot deres fokus på det, de bliver bedømt på. Det er et alment menneskeligt grundvilkår, at vi lægger vores fokus der, hvor vi bliver bedømt.

KONTROL NØDVENDIG - AF SYSTEMET

Nogle må have ansvaret for, at patien-

terne ikke dør på grund af utilsigtede hændelser. Handler det ikke også om, at der mangler kontrol af arbejdet i sundhedsvæsenet?

- Jo, men ikke kontrol i gængs forstand. Vi har et meget fragmenteret sundhedsvæsen fra top til bund, hvor den ene ikke ved, hvad den anden gør. Det betyder, at ingen reelt har kontrol over patientens proces. Og derfor heller ikke altid oversit eget arbejde.

- Derfor er det ikke traditionel efterkontrol, der er brug for, men en kontrol af, at der er sammenhæng i tingene. Ingen ved, hvad de andre personer eller funktioner, som er involveret i patientens proces, gør. Det gælder også, når det handler om de forskellige afdelinger på et hospital. Så det handler alene om en kontrol med, at sundhedssystemet kommunikerer bedre. Og fungerer bedre.

- At den kontrol ikke findes i dag er ikke blot til skade for patienterne. Det giver også de enkelte læger en oplevelse af mangel på kontrol med andet end lige præcis det, de selv står midt i. Det er denne magtesløshed overfor kontrollen med, hvad der sker med den enkelte patient, der skal sættes ind overfor.

BERØRINGSANGST OMKRING HOSPITALSDØDSFALDENE

Maria Cuculiza gør også opmærksom på, at der er en udbredt berøringsangst omkring patientsikkerheden. Blandt sundhedspersonalet, der gerne vil fortrænge, at der sker så mange fejl, og blandt politikerne, fordi de i bund og grund ikke ønsker, at det er så farligt at komme på hospitalet, som det rent faktisk er.

- Frygten er selvfølgelig, at hvis man virkelig fortæller, hvor risikabelt det kan være, så vil der være patienter med behov for behandling, som ikke tør bruge sundhedssystemet og komme på ho-

spitalet. Og hvis den enkelte læge, som ikke er fokuseret på sikkerhed, går alt for meget op i den frygt, så vil han eller hun blive handlingslammmede og løbe skrigende bort i løbet af kort tid, hvis de individuelt begynder at tænke på, hvad de måske har lavet af skader.

- Derfor er der meget tabu omkring begrebet patientsikkerhed. Tabu internt mellem lægerne, men også mellem patienterne. Og det samme gælder blandt politikerne. For begynder man at tale om det, så vil det folkelige krav være: "Så gør dog noget ved det".

DEN UBÆRLIGE HVERDAG

Ligesom Beth Lilja fra Dansk Selskab for Patientsikkerhed peger Maria Cuculiza på, hvad der er sket i Skotland, og som har været med til at vise vejen for at øge patientsikkerheden.

- Skotterne har lavet nogle projekter, som viser, at det kan lade sig gøre at forbedre patientsikkerheden. Det samme har nogle enkelte amerikanske hospitaler omkring infektionsbehandling. Disse projekter har vist, at der kan gøres noget. Og det er projekter, som vi kan eftertage i Danmark og lære noget af. Og det er ikke nødvendigvis noget, der koster en masse penge. Tærtimod. Det handler rigtig meget om holdninger, siger Maria Cuculiza.

- Det er jo en meget konservativ holdning, at hvor der handles, der spildes, og at undgå det er dyrt. Der findes en masse mentale barrierer, som også hviler på et ønske om at fortrænge virkeligheden. For hvor sjovt er det lige at gå på arbejde med en holdning til at ville det bedste for sine patienter, men vide, at den højre hånd gør det rigtige, mens den venstre hånd kan være årsag til infektioner eller fejl. Uden at kunnet ændre på det. Det er jo næsten ubærligt. ■

KVALITETSSIKRING AF PELSNINGSARBEJDET HAR STOR EFFEKT

Problemet med fedtudtræk er ikke blevet mindre, og derfor er der brug for kvalitetssikring af pelsningen.

PELSNING

AF STIG ANDERSEN
SAØKOPENHAGENFUR.DK

En god skrabning, tromling af lædersiden i savsmuld og lange inderposer er det, der skal til, for at få en god pelsning. Kombinationen af tromling og lange poser gør en tydelig forskel. Det viser status her otte måneder efter pelsning, hvor der ikke er noget fedtudtræk at se på skind pelset efter disse foranstaltninger.

163.000 skind fra kvalitetssikrede og ikke-kvalitetssikrede pelserier er blevet kontrolleret ved stikprøver udtaget fra alle indleveringscentraler i landet. 4,4 pct. af de kontrollerede skind fra Copenhagen Fur kvalitetssikrede pelserier havde tabsgivende fejl (næsten ingen på grund af fedt), mod 19 pct. fra ikke-kvalitetssikrede pelserier (næsten alle på grund af fedt).

De kvalitetssikrede pelserier skraber 4.500 til 5.000 skind på et sæt skraberuller, stokhastigheden er sat ned, alle lædersider tromler 8 til 10 min. i sav-

smuld, og langt de fleste har brugt den lange inderpose. 3 pct. af skindene var ikke skrabet i bund i nakken, og 1,4 pct. havde svagt fedtudtræk ved forbenene. Ingen skind havde værditab. Eftersom vi har fuld viden om, hvordan skindene behandles på disse pelserier, anser jeg det for at være dokumenteret, at de lange poser har en god effekt.

De stikprøver, vi har udtaget på skind, der ikke er med i kvalitetssikringsordningen, viser, at der i gennemsnit skrubes væsentlig flere skind på et sæt skraberuller, mange foretager ikke den

KVALITETSIKREDE PELSERIER

MORTEN CLAUSEN	Bybæk 1	Sandby	4520 Svinninge	59 46 36 40	40 82 36 40
BRANDBORG MINK/MARTIN SINKJÆR	Krogsgårdvej 2	Sdr. Nissum	6990 Ulfborg	97 49 63 93	21 29 63 93
KARIN V. KRISTENSEN	Hodsagervej 49	Hodsager	7490 Aulum	97 47 62 50	40 96 62 50
PREBEN JAKOBSEN	Hviddingvej 43		8990 Fårup	86 45 19 04	22 62 07 05
DALSGAARD PELS/ANDERS JENSEN	Dalsgaardvej 27		9293 Kongerslev	98 31 63 90	40 54 33 19
SECHER & VINOTHER I/S/ MAX VINOTHER OG MICHAEL SECHER	Nymøllevej 9		9240 Nibe	98 66 99 33	20 34 63 08
HERMAN KRISTEN JENSEN	Nibevej 206	Øster Hornum	9530 Støvring	96 86 76 51	24 45 19 86
P.N. MINK/PER NIELSEN	Hedevangsvej 6		9300 Sæby		23 95 30 99
DALSGAARD PELS NORD/ANDERS JENSEN	Bjørnbækvej 33		9320 Hjallerup	98 31 63 90	40 54 33 19
HENNING SANDAGER SØRENSEN	Rindumvej 48		6950 Ringkøbing		24 61 92 24
PRIMDAHL MINK I/S/BIRGER PRIMDAHL	Barslundvej 8		7500 Holstebro	97 46 11 42	21 40 21 42
GINDESKOVGÅRD MINK APS/BO LARSEN	Hosevej 1	Hodsager	7490 Aulum	97 45 44 62	21 91 44 62
PELSCENTER VESTJYLLAND A.M.B.A	Moeskjærvej 2		7620 Lemvig	97 88 77 05	23 30 08 25
NIELS JØRGEN SØGÅRD JENSEN	Røjklitvej 25	Holmsland	6950 Ringkøbing	97 33 73 91	20 23 72 91
LØGAGER MINKFARM/JOHN AGERBO	Løgagervej 42		6973 Ørnøj	97 38 64 40	24 24 14 24
KIM JENSEN	Roustevej 124		6818 Årre	76 77 55 70	30 25 55 70
ELLINGE MINKFARM/NIELS DANIELSEN	Ferritslevvej 94		5540 Ullerslev		21 25 32 71
MULSMARK MINK/JENS WISTOFT	Åbenråvej 22A		6340 Kruså	74 67 14 34	20 13 36 99
HØJGÅRDENS MINK/JOHN LYKKE JENSEN	Søviggårdsvej 37	Kærup	6851 Janderup	75 25 87 11	40 18 83 90
STEVEN SCHERLUND	Strengevej 55		6760 Ribe	75 42 31 27	23 43 82 62

nødvendige tromling af lædersiden, og sidst men ikke mindst bruges en kort indvendig tanepose. Dette resulterer i, at 19 pct. af skindene har tabsgivende fejl; primært kvalitetstab på grund af fedtudtræk.

Efter april-auktionen har vi på Kopenhagen Fur prøvet at efterstromle og rense for fedt i håret på 4.000 færdigsorterede skind, hvorefter de blev sorteret endnu engang. Ca. 17 pct. af skindene str. 1 korthårede tæver i Burgundy kvalitet flyttede sig til en bedre kvalitet, eller fra korthåret 1 til korthåret 2. Resultatet blev en værdiforøgelse på 9 kr. pr. skind. Dette viser tydeligt, at pelsdyravlere

mister mange penge på deres skind på grund af fedtudtræk i dækhår og underuld, dog må vi også konstatere, at denne behandling ikke holder mere end nogle få dage hvis lædersiden ikke er behandlet korrekt.

Overordnet set viser kontrollen på tilsvarende skind fra kvalitetssikrede pelserier ingen kvalitetsforskæl før og efter tromling, hvilket vil sige at skindene er lagerfaste.

Konklusionen må være, at for at oprettholde skindenes værdi kræves samme behandling i pelsningen som for 20 år siden. Med andre ord er der intet nyt un-

der solen. Indstilles maskinerne korrekt, og bruges de rette mængder savsmuld og papir til de meget større skind er de lagerfaste.

Mange pelsdyravlere laver naturligvis et virkelig godt fejlfrit pelsningsarbejde, og ingen påfører bevidst skindene disse fejl, men en effektiv kvalitetssikring af pelsningen vil dokumentere eventuelle mangler, som kan udvikle sig til fedtudtræk og kvalitetstab efter kort tids lagring. Jeg kan derfor kun anbefale kvalitetssikring af pelsningen, således at man sikrer sig fuld valuta for de investeringer, der er lagt i forædling af avlsdyr. ■

GODE, KONTANTE GRUNDE TIL FOKUS PÅ SMITTESPREDNING I PELSNINGSSÆSONEN

PELSNING

AF STIG ANDERSEN
SA@OPENHAGENFUR.DK

Kopenhagen Diagnostik finder hvert år positive reagenter for plasmacytose i test foretaget i pelsningsperioden november-januar.

Der er ingen tvivl om, at pelsningssæsonens aktiviteter mellem farme og pelserier øger risikoen for smittespredning. Derfor opfordrer Kopenhagen Fur til, at man også udviser stor omtanke omkring smitterisiko i pelsningstid. Dansk Pelsdyravlervforening bruger hvert år 30-40 mio. kroner på sygdomsbekämpelse, svarende til ca. 2,50 kroner pr. skind.

Ud over den store omkostning det har at få et plasmacytoseudbrud skal man huske på, at det også får en konsekvens for de nabofarme, der bliver spærret af en kontrolzone. Derfor er det et stort problem for dansk pelsdyravl og branchens udvikling, hvis flere og flere farme bliver forhindret i at kunne flytte avlsdyr. Kontrolzoner risikerer at koste danske mink-

avlere frugten af årtiers (sam)arbejde, hvis gode avlsdyr ikke længere kan flyttes. Begrænsningerne kan bremse for en fortsat kvalitetsfremgang, og vi vil miste vores forspring til avlere i andre lande.

Man kan begrænse risikoen for smitte via systematisk omtanke, forholdsregler og sund fornuft. Når dyrene skal flyttes efter afdeling til pelseriet, opfordrer vi til at tage disse anbefalinger i brug.

KRAV TIL AVLERE DER PELSER SAMMEN, ELLER PELSERIER SOM PELSER FOR ANDRE:

- Der må ikke hjemtages skind fra pelserier, som behandler skind fra besætninger, hvor plasmacytose-smitte er blevet konstateret.
- Al transport fra farmen til pelseriet af dyr der ikke er erklæret plasmacytosefri skal foregå efter gældende lovgivning.

ANBEFALINGER TIL AVLERE DER PELSER SAMMEN, ELLER PELSERIER SOM PELSER FOR ANDRE:

- Forud for pelsningssæsonen foretager man på alle farme, der får hel eller del pelset på et pelseri, en pelsningstest.

Pelsningstesten foretages på 600 til 800 dyr. Testen skal foretages fra medio oktober, og testresultatet foreligger ultimo oktober. For yderligere information, kontakt Kopenhagen Diagnostik eller se hjemmeside under diagnostik.

- For at undgå unødig trafik, skal dyr til pelsning afhentes uden for farmen.
- Adgangsveje til pelseriet skal være lukket, således at der ikke er fri adgang til hele pelseriet.
- Al adgang til pelseriet skal ske, så risikoen for smittespredning så vidt mulig undgås.
- For at mindske risikoen for smitte, bør avlere, der pelser sammen, ikke hjemtage skind, de sendes direkte til auktionshuset. Skind til garvning/garverier og udstilling udtages i pelseriet og sendes direkte derfra. Skal skind fra lokaludstillinger videre til landsdels- eller landsudstillingen, skal det også foregå via pelseriet. ■

PELSNINGSTEST KAN HINDRE SMITTESPREDNING VIA PELSERIER

PLASMACYTOSE

AF TINA STRUVE
TST@OPENHAGENFUR.COM
ILLUSTRATION: JESPER CLAUSEN

I forbindelse med pelsning på pelserier uden for egen farm er der risiko for, at der pelses mink fra både smittede og usmittede farme samtidig, hvorefter skindene tages retur til de enkelte farme. Dette kan udgøre en risiko for indførsel af smitte med plasmacytose til farmen. Ideelt set vil det sikreste være aldrig at tage skind retur til farmen efter pelsning udenfor farmen. Da dette ikke altid er muligt, vil en test for plasmacytose umiddelbart inden pelsningen mindske

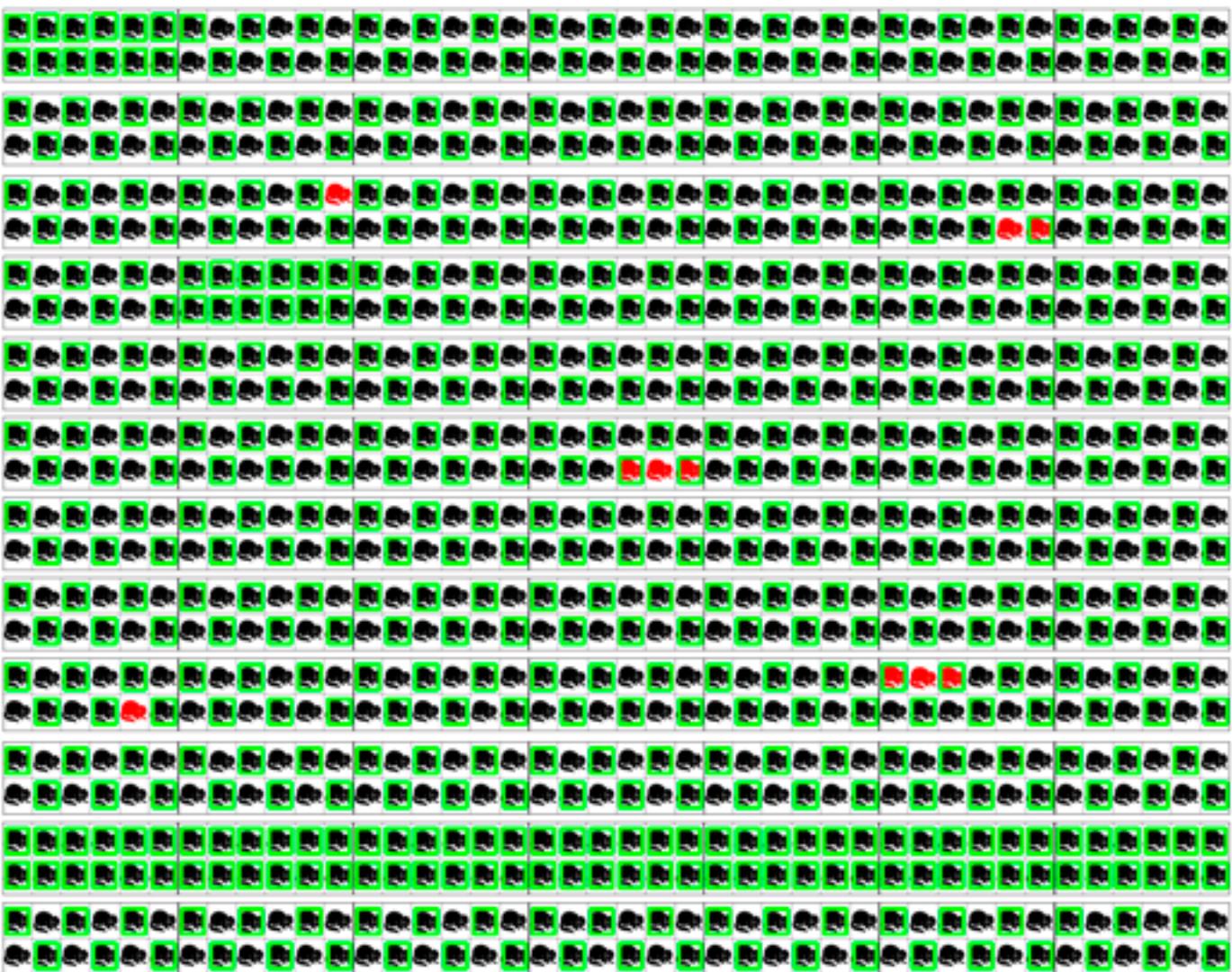
BESÆTNINGSSTØRRELSE		ANTALLET AF BLODPRØVER DER SKAL UDTAGES FOR MED 95% SIKKERHED AT GARANTERE, AT DER PÅVISSES MINDST EN REAGENT I BESÆTNINGEN, SÅFREMTE DEN REELLE FOREKOMST AF SMITTEDE DYR I BESÆTNINGEN ER MINST DEN ANGIVNE PROCENT FOREOMST	
FARMSTØRRELSE (ANTAL TÆVER)	ANTAL DYR TOTAL	0,10%	0,50%
700	4550	2194	560
1250	8000	2498	576
2000	13000	2674	584
3000	20000	2781	589
4000	26000	2828	591
5000	32000	2858	592

Ved en forekomst på 0,5 % eller derover opnås en sikkerhed på mindst 95 % ved udtagelse af 600 prøver uanset farmens størrelse. Ved farme mindre end 600 dyr totalt skal alle dyr testes for at opnå samme sikkerhed.

Figur 1: Ved en farm med 88 dyr skal alle dyr testes for at opnå 95 % sikkerhed for at finde den ene reagent der vil være i farmen ved en forekomst på 1 % reagenter.

Figur 2: Ved en farm med 1008 dyr testes 600 for at opnå 95 % sikkerhed for at finde mindst en af de 10 reagenter der vil være i farmen ved en forekomst på 1 % reagenter.

risikoen for sammenblanding af skind fra smittede farme med skind fra usmitede farme. Dette er dog ikke en garanti, men derimod en minimering af risikoen. Anbefalingen af denne test omfatter plasmacytose fri farme der ikke er placeret i en kontrol eller overvågningszone.

Denne test "pelsningstesten", må tages tidligst 15. oktober og senest så svaret

kan foreliggé inden pelsningen. Idet denne pelsningstest ikke har til formål at være en total test, men derimod at fange farme med et højt antal reagenter (en forekomst på 0,5 procent eller højere) udføres testen som en stikprøve. Ved at sigte efter at finde farme med et væsentligt antal reagenter (mere end 0,5 procent) er stikprøvestørrelsen stort set uafhængig af besætningsstørrelsen, og

man vil med 95 % sikkerhed kunne finde mindst 1 reagent ved udtagelse af 600 - 800 prøver fuldstændig jævnligt fordelt i besætningen (se Tabel 1 for eksempler). I besætninger med under 600 dyr totalt skal alle dyr testes for at opnå samme sikkerhed (se figur 1 og 2, i figurerne er forekomsten af reagenter 1 % for illustrationens skyld). ■

OVERPRISER PÅ SANERINGSDYR GØR SANERING UMULIG

PLASMACYTOSÉ

AF SØREN JESPERSEN
SJE@KOPENHAGENFUR.COM

Plasmacytose er fortsat et stort problem for danske minkavlere. Sanering er den bedste måde at bekæmpe smitten på, men prisen på saneringsdyr er på himmelflugt, og det gør sanering umulig for nogle af de ramte. Bestyrelsen for Dansk Pelsdyravlerforening efterlyser opbakning og solidaritet fra avlere, som ikke er ramt af plasmacytose.

- Det er i vores alle sammens interesse, at minkfarme med plasmacytose bliver saneret. Det er den mest effektive måde, at begrænse smitten på, men hvis saneringsdyrene bliver for dyre, så har de ramte farme ikke råd til at sanere. Så

kører de videre med syge dyr, og det betyder, at risikoen for smitte bliver langt mere massiv, siger Lars Eilertsen, som af bestyrelsen er sat i spidsen for indsatsen mod plasmacytose.

I de senere par år er der set udbrud af plasmacytose i områder, som ellers har været fri for sygdommen. Udbruddene er kommet uventet og viser med al tydelighed, at plasmacytose ikke kun er et problem nord for Limfjorden.

- Det er ikke én eneste minkavler i Danmark, som kan vide sig sikker. Vi kan alle risikere at få den triste besked, at der er fundet reagenter på vores farm, og derfor har vi alle sammen en interesse i at hjælpe de ramte avlere. Det kan vi gøre ved at stille saneringsdyr til rådighed til en rimelige pris, siger Lars Eilertsen.

Han understreger, at der ikke er tale om, at man skal sælge kostbare avlsdyr af bedste kvalitet til underpriser, men gode, fornuftige mink, som i stedet for at blive pelset, kan sættes ind på saneringsfarme.

- Jeg vil meget stærkt opfordre alle til at hjælpe med at stille dyr til rådighed. De avlere, som har eller får plasmacytose, skal vi hjælpe, så de træffer den rigtige beslutning om at sanere. Faktisk vil jeg mene, at det er hjælp til selvhjælp, siger Lars Eilertsen.

Som det ser ud nu, bliver der brug for et ganske stort antal saneringsdyr. Hvis du vil hjælpe dine kollegaer, kan du kontakte Avlerservice, Martin Fogtmann på tlf. 4326 1216. ■

SJÆLLANDS PELS-DYRAVLERFORENING

Indbyder alle medlemmer til medlemsmøde

Mandag den
8. oktober 2012
kl. 19.30
Osted Kro

Indledere

- Økonomikonsulent Knud Møller om regnskabsresultater og likviditetsstyring
- Salgsdirektør Kenneth Loberg, Kopenhagen Fur, om den aktuelle markedssituation

Tilmelding ikke nødvendig

FYN OG SYDJYLLANDS PELSDYRAVLERFORENING

Indbyder alle medlemmer til arrangement med aktuelle faglige indlæg og den politiske temperatur i Danmark

**ONSDAG DEN 3. OKTOBER 2012 KL. 11.45 – 16.00
MARKEDSRESTAURATIONEN, BRØRUP**

PROGRAM

11.45	Frokost - FSP er vært
12.30	Faglige indlæg • Sundheden på minkfarmene i FSP v. dyrlæge Jan Kjeldsen • Udvælgelse af avlsdyr v. pelsdyravler Svend-Ove Hamburger og Michael Sønderup • Regnskabsresultater og likviditetsstyring v. økonomikonsulent Knud Møller
14.30	Kaffepause
15.00	Hvad skal Danmark leve af i fremtiden og hvad betyder det for pelsdyravlen. v. MF Troels Lund Poulsen
16.00	Mødet slutter

Tilmelding til frokost til Susanne Skotrup Andersen på mail ssa@kopenhagenfur.com, senest mandag den 1. oktober.

FLERE SKIND I TIMEN - SAMME TOPKVALITET

Automatisk skindholder

Ingen ødelagte skind

Variabel rullehastighed =
Konstant høj hastighed på stok

800 omdr

HANNER

1400 omdr

2200 omdr

30 cm

Neste

Tilbage

NYHED

Ny mulighed til alle PAMU skrabemaskiner

Med PAMUTEC's nye mulighed for regulering af omdrejningshastigheden på rullerne, opnås en super kvalitet samtidig med at tiden udnyttes optimalt!

Da PAMU's skraberuller giver færre vibrationer, kan vi nu regulere hastigheden separat på alle skraberuller op og ned i forskellige zoner på skindet.

Glem alt om kopimaskiner - Køb den originale PAMU 1. gang!

... priser fra kr. 466.000,-

- eller opbyg selv din skrabemaskine.

Husk at bestille ruller
Ring og få et tilbud

PAMUTEC //

LØGAGERVEJ 48 • 7480 VILDBJERG • pa@pamutec.com • 96133030

”

OMHYGGELIGHED OG EGENKONTROL GIVER
STORT UDBYTTE.

UNDERSØGELSE VISER STOR GEVINST VED GOD PELSNING

"Kvantitet/kvalitet" – der er stort indtjeningspotentiale i god pelsning. Sammenlignelige skind fra samme farm pelset på 2 forskellige pelserier viser, hvor vigtig pelsningen er for skindværdien.

PELSNING

AF MICHAEL SØNDERUP,
KOPENHAGEN RÅDGIVNING
MIS@KOPENHAGENFUR.COM

AF BOYE PEDERSEN, FORSØGSFARMEN
RØRRENDEGAARD, INSTITUT FOR KLINISK
VETERINÆR- OG HUSDYRVIDENSKAB,
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Hvor meget er der egentlig at hente i en omhyggelig pelsning af minken? Det satte vi os for at undersøge. En gruppe af Rørrendegaards hanmink blev levedyrrssorteret efter både generel kvalitet og hårlængde samt vejret, hvorefter de blev delt i to grupper. Se Tabel 1. Grupperne, der var ens og blev behandlet så ens som muligt, blev fordelt på to neutrale pelserier, der begge plejer at leve et acceptabelt niveau. For at undgå at påvirke resultatet, blev eget pelseri fravalgt.

For at give et indtryk af de pelsede skinds niveau kan nævnes, at hanskind, solgt hos Copenhagen Fur de seneste to år, lå på 106-112 i kvalitet. Velvetprocent mellem 76-95, mens størrelsen varierede mellem 105-110 i værdital. Dette til trods for, at der er blevet solgt et pånt antal levende hanner i forhold til farmens størrelse.

Kopenhagen Furs Kvalitetsafdeling har vurderet både pelsningsarbejdet og foretaget kvalitetssorteringen. Skindene blev vurderet samlet og anonymiseret. Se Tabel 2, 3 og 4. Der blev ikke fundet en forskel i korthårsprocenten på de to grupper af skind. Skindene er desuden blevet størrelsес-ompaлt i cm, se Tabel 5. Hver inddeling (lille, midt, og stor) er på 2 cm, hvor midt er de to midterste cm i en skindstørrelse på i alt 6 cm.

OMHYGGELIGHED OG EGENKONTROL GIVER STORT UDBYTTE

Der ses en væsentlig forskel på resultatet af pelsningsarbejdet i de to pelserier. Skindene pelset på pelseri A var både væsentligt bedre i kvalitet og størrelse samt behæftede med færre fejl.

I Tabel 6 ses konsekvensen af forskellen mellem de to pelserier, hvis det antages, at alle skind var Mahogany, da denne farvetype nogenlunde repræsenterer gennemsnitsstørrelsen hos de tre pelsede farvetyper. Prisindekset er fundet ved at se hvad forskellen i værdital i skindkvalitet og skindstørrelse ville have været på Mahogany Hitlisten i år. Korthårsprocenten er sat til 95, hvilket svarer til niveauet for farmen. Husk på, at værdital og prisindeks kun beregnes for regulære skind. Årsagen hertil er, at Hitlisten så vidt muligt skal afspejle dyrenes genetik og ikke miljø, herunder pelsningskvaliteten.

TABEL 1 – LEVENDE DYRS BEDØMMELSE OG VÆGT

FARVE TYPE	KVALITET	NOVEMBER VÆGT	PELSE	ANTAL HANSKIND
BLACK BLACK	3,97 4,03	2976 2995	A B	33 33
BRUNE BRUNE	3,36 3,38	3385 3368	A B	76 76
PASTEL PASTEL	3,56 3,58	3302 3391	A B	24 24

Den viste forskel på 3 prisindekspoint eller 3 % svarer til 15 kr. pr. skind med en skindpris på 500 kr. i gennemsnit, eller 75.000 kr. pr. 5.000 skind. Dertil skal lægges tab, som følge af skindfejl. Alene hjulbenede, der indgår under chip, medfører et stort tab. Hanskind, der er hjulbenede, koster ca. 6 % mindre eller 30 kr. ved en skindpris på 500 kr. Forskellen på 4 % og 26 % hjulbenede eller 200 henholdsvis 1.300 skind pr. 5.000 skind medfører et tab på henholdsvis 6.000 kr. og 39.000 kr., eller en forskel på 33.000 kr.

Den totale forskel på skind pelset på de to pelserier løber, med 500 kr. pr. skind, op i over 100.000 kr. pr. 5000 pelsede skind, hvilket er tankevækkende. Forskellen er reelt endnu større, da alle typer fejl, chip og undersorter ikke er medregnet i vores overslag.

Formålet med undersøgelsen var at vise hvilke merværdier, der kan skabes ved en kvalitetspelsning, hvilket må siges at være lykkedes.

HVAD GJORDE PELSERIET MED DET BEDSTE RESULTAT

Kroppene blev tromlet 25 min og igen 15 minutter inden flåning, hvis de ligger til næste dag. Der er fokus på skrabe-kvaliteten, og skraberullerne skiftes, når skrabeeffekten bliver ringere, ikke kun ud fra et antal skrabede skind. Skindene tromles i 5-8 minutter på lædersiden i groft savsmuld (læderrens).

Der bruges rigeligt med savsmuld i alle arbejdssprocesser. Det giver mening, da skindene er blevet større, hvilket kræver tilsvarende mere savsmuld. Og fedtet skal fjernes i pelsningsprocessen, ellers kan det koste kvalitet, viser undersø-

gelser hos Copenhagen Fur. Erfaringen fra de kvalitetssikrede pelserier viser, at savsmuldsængden med fordel kan øges til ca. 1 kg alt i alt pr. skind. Drys-ses brugt savsmuld oven på rent, er det let at se om det er for brugt, fordi der vil være en tydelig farvforskel. Desuden ligesom knirker velbrugt savsmuld, når den klemmes sammen i hånden, og den fedter.

Skindene vandstryges inden tørring. Efter tørring sættes skindene på bøjler, så de kan optage fugt i opbevaringsrummet. De bør føles som pergamentpapir, ikke stive. I så fald er opbevaringen for tør. Skindene hænger 10-14 dage, inden der påbegyndes færdigbehandling før indlevering. Behandlingen består af 2 gange igennem blødgører, samtidig med at de blæses igennem. Derefter trækkes skindene manuelt igennem blødgøringsvalser på bord. Inden forsendelse kæmmes en gang skræt imod hårene samt en gang til højre og en gang til venstre med hårene.

Sidst men ikke mindst, bør der sættes tid af til en daglig kontrol af skind i de forskellige arbejdsprocesser. Fra pelsningskontrollerne er det velkendt, at pelsningskvaliteten pludselig kan svækkes i en travl hverdag. For eksempel bør skindlængden og fedtet i hårene hver dag kontrolleres på de nytørrede skind. En praktisk anvendelig, nedskrevet kontrol kan vise, om kvaliteten skrider, og det kan være et godt driftsledelsesværk-

tøj. Copenhagen Furs kontrollsmaer, der anvendes hos de kvalitetssikrede pelserier, kan hentes på Copenhagenfur.com på Avlerforsiden under punktet pelsning. ■

TABEL 2 – SKIND MED UØNSKEDE BEMÆRKNINGER. ET SKIND KAN HAVE FLERE FEJL

UØNSKEDE BEMÆRKNINGER	PELSE A	PELSE B
DÅRLIGT SKRABTE	2%	2%
FEDT I ULDEN	25%	35%
KÆBEMÆRKER	0%	2%
HJULBENEDE	4%	26%

TABEL 3 – SKINDKVALITET HOS ENS LEVENDE DYR

SKINDKVALITET	PELSE A	PELSE B
BURGUNDY/IVORY	0%	1%
KH3		
BURGUNDY	9%	13%
PLATINUM	41%	61%
PURPLE	49%	25%

TABEL 4 – SKINDSTØRRELSE

STØRRELSE	PELSE A	PELSE B
0	2%	1%
20	3%	13%
30	34%	43%
40	38%	30%
50	23%	13%

TABEL 5 – MANGE SKIND I DEN LILLE TREDJEDEL VIDNER OM, AT MAN ER BEVIDST OM SKINDENE STØRRELSE

STØRRELSE	PELSE A	PELSE B
30-LILLE	70%	48%
30-MIDT	13%	36%
30-STOR	17%	13%
40-LILLE	73%	57%
40-MIDT	6%	31%
40-STOR	21%	12%
50-LILLE	75%	59%
50-MIDT	7%	23%
50-STOR	18%	18%

TABEL 6 – NIVEAUET HOS REGULÆRE SKIND, HVIS ALLE SKIND VAR MAHOGANY.

FORSKELLEN BLIVER VÆSENTLIG STØRRE, NÅR TABET HOS UØNSKEDE SKIND LÆGGES TIL

KVALITET	VELVET %	STØRRELSE	PRISINDEKS
PELSE A	116	95-SKØNNET	110
PELSE B	113	95-SKØNNET	107
FORSKEL	3	13%	3

”

HVIS MAN ØNSKER AT UDVIDE SIN BEDRIFT ER
DER MULIGHED FOR DET, DE FLESTE STEDER.

NYT FRA MILJØFRONTEN

UDVIDELSER

AF ELNA MORTENSEN, VIBEKE HAGELSKÆR LUND, INGER KNUDE RASMUSSEN, HENRIK BÆKGÅRD KOPENHAGEN RÅDGIVNING

Det er umuligt og det koster flere hundreder af tusinder af kroner at udvide. Det er forestillinger, som vi ofte bliver mødt med, men det er faktisk muligt og omkostningerne er ikke så høje, som mange tror.

Hvis man ønsker at udvide sin bedrift er der mulighed for det, de fleste steder. Der er selvfølgelig farme der ligger så tæt på beskyttet natur, at en udvidelse ikke vil kunne lade sig gøre. Hos København Rådgivning laver vi dagligt rigtig mange af disse udvidelser, og vi har derfor en rimelig god fornemmelse for, hvad der kan lade sig gøre, og hvad der ikke kan.

Er du i tvivl om du kan udvide?

Hvis du er i tvivl om, du skal eller kan udvide din bedrift, kan du altid ringe til os, og få en vurdering af dine muligheder. At få lavet denne hurtige screening er gratis og binder dig ikke på nogen måder. Du er velkommen til at kontakte os og høre om dine muligheder. Hvad du derefter beslutter dig for, er udelukkende dit valg.

HVAD KOSTER EN MILJØANSØGNING:

Over 850 tæver

Omkostningen ved en miljøansøgning kan variere ganske meget mellem to farme. Det afhænger af beliggenhed i

landet, antallet af gylle aftaler osv. Men igen vil vi gerne opfordre dig til at henvende dig til os, så kan vi bedre give dig et mere præcist bud på, hvad en ansøgning i dit tilfælde vil koste. Men en ansøgning koster aldrig over 20.000 kr. (til indsendelse). Og husk på, at når en sag er indsendt, er det under 5 % af sagerne der ikke også ender med, at gives en godkendelse eller tilladelse. Når kommunen laver sagsbehandlingen er der brugerbetaling på dette. Kommunernes brugerbetaling er forskellig, men er oftest mellem 15-20.000 for en godkendelse.

Under 850 tæver:

Denne ansøgning er hurtigere at lave og der er ikke brugerbetaling fra kommunens side. Derfor kommer en samlet ansøgning aldrig over 15.000 kr.

Velfærdsansøgninger:

Er pladsen lidt trang og ønsker man at opføre ekstra haller, kan dette i mange tilfælde lade sig gøre under anmelderordningen. Anmelderordningen betyder, at der er en meget kort sagsbehandlingstid (ca. 2-4 uger), og at der ikke er brugerbetaling hos kommunen. Samlet pris på denne ansøgning bliver aldrig over 5.000 kr.

Byggeansøgning

Når der er givet tilladelse eller godkendelse til en udvidelse, skal man have en tilladelse til at bygge. Det kan virke mærkeligt, at dette ikke indgår i selve

miljødelen, men sådan er reglerne.

Byggeansøgningen laves nogle gange af det firma, som skal bygge hallerne, andre gange laver vi dem. Men en byggetilladelse er normalt ikke den store udfordring, dog kan der være forhold omkring brand, som skal varetages. Vi har dog fået lavet et brandnotat, som i flere tilfælde kan gøre sagsbehandlingen nemmere. ■

RANDZONER

Husk, reglerne omkring randzonerne er trådt i kraft.

Hvis randzonerne på din bedrift udgør mere end 5 procent af din samlede bedrifs arealer, kan du få reduceret bredden på dine randzoner, så de maksimalt udgør 5 procent af dine arealer.

Ved hjælp af den vejledende regningsmodel kan du estimere bredden af dine randzoner.

Du kan søge om reduktion af dine randzoner fra den 5. september til den 1. november 2012. Forudsat at du søger om reduktion, skal du bruge den randzonebredde, som du har angivet i din reduktionsansøgning, til at udlægge dine randzoner efter. Denne bredde er gyldig indtil NaturErhvervstyrelsen træffer endelig afgørelse i forhold til din ansøgning.

Minkprodukter kan også være innovative – og leveres til konkurrencedygtige priser...

Ny kassekonstruktion med skjult afstivning af halmbrædt

Vallø Mink tænker innovation ind i alle de sammenhænge, hvor der kan opnås en markant forbedring af et produkt – og dermed også levere produkter, der er til større nytte og gavn for dig som minkavlør.

Et konkret resultat af denne tankegang er Vallø's nye generation af fyrretræskasser:

Her har vi udviklet en skjult afstivning mellem halmbrædt og redekasse. Sammenlignet med et typisk, ydre vinkelbeslag sikrer den skjulte afstivning en permanent og ensartet 90° vinkel mellem brædt og redekasse. Derved fungerer svanehalslukningen optimalt – hver gang!

6-rums
redekasse
inkl. ruser
569,-
+ moms

- Skjult afstivning
- Formstabil
- Ingen rust el. korrosion
- Længere holdbarhed

Træmel fra Vallø er naturligvis under løbende test for korrekte støv- og fugtprocenter hos Tvis Pelsdyrlaboratorium:

Desuden udtager vi egne, supplerende prøver til kontrol fra hver eneste palle og big-bag, der forlader fabrikken. For én ting er at kunne producere træmelet; noget helt andet er at overholde og sikre en høj og konstant kvalitet i produktet – dag efter dag, uge efter uge. Det kan Vallø. Det er nemlig kernen i det, vi forstår ved god kvalitet, og det skal kunderne kunne se og mærke – hver gang de anvender træmel fra Vallø Mink.

- Følg testresultaterne året igennem på vallomink.dk
Her kan du også **se en film om Vallø's produktion**

Og så kigger vi i øvrigt gerne ud, og hjælper med at finde de produkter og den løsning, der passer dig bedst.

Jørgen Haahr, Direktør
tel: +45 3068 4388
mail: jha@vallo.eu

Olga Haahr, Salg
tel: +45 3062 4515
mail: oha@vallo.eu

Vallø ApS · Tobaksgården 3 · DK-8700 Horsens
Tel: +45 5628 3313 · www.vallomink.dk

Vallø
– leverandør til dine mink

HUSK AT OPDATERE CHR

RÅDGIVNING

AF MARTIN S. BERTHELSSEN,
DRIFTSFAGLIG AFLDELING
MBER@OPENHAGENFUR.COM

I forbindelse med vores Tjek På Farmen-besøg, har vi flere gange hørt, at man somavlér får en påtale i forbindelse med uanmeldt kontrol, hvis ens oplysninger i CHR (Centralt HusdyrbrugsRegister) ikke er opdateret og korrekt anført.

Derfor har Driftsfaglig Afdeling lavet en vejledning til hvordan du gør, og hvordan du ser dine oplysninger.

Vejledningen ligger som en PDF-fil på København Furs hjemmeside, hvorfra den kan åbnes. Du kan også vælge at downloade vejledningen og printe den.

Bliv ikke forskräkket over de mange sider – det er mest kopi af skærbilleder, så du på en enkel måde bliver guidet igennem. Det er faktisk ikke så besværligt.

Har du spørgsmål, så ring 4186 1333.

Gå direkte til vejledningen ved på adressen www.kopenhagenfur.com/chr ■

CHR

Centralt Husdyrbrugsregister

CHR	CHR giver mulighed for at fås mere oplysninger om ejendommen med handlet	Bosretning	Bosretning giver mulighed for at fås mere oplysninger om bosretningen
Dyr	Dyr giver mulighed for at fås mere oplysninger om din egen dyrskab	Agronomi Fures	Detailed information on other Appassaturs Fures located in Denmark
Tyringer af svine	Tyringer, vægtning og tekniske oplysninger om tyringer af svine. Du skal vælge funktionen Rapport, hvilket vil henvise dig tilgenom hvilken sektion der skal tilføjes på.	Udskrifter	Udskrifter giver mulighed for at udskrive standardiserede beretningslister efter periodiske henvendelser.
Flyve-dokumenter	Udskrivning af flyvedokumenter på eget tempo.	Om CHR	Om CHR indeholder information om hvem man kan kontakte ved spørgsmål eller retur.

Forskriftsredigerer · Taksonomi for Landbrug · RKL - Rapportering og Taksonomisering

Automatisk udskrabning i gyllerender

- Med automatisk udskrab i gyllerenderne får du mange fordele og lettere arbejdsgang.
- Mindre ammoniak fordampning.
- Bedre klima i minkhallerne.
- Mindre og lettere arbejde ved renderne.

Udmugningssystemer

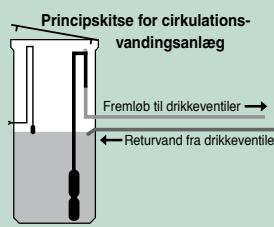
- Bagskyls- og vakuumudmugning.
- Automatisk udskrab i render samt gylle separering.
- Renovering af Vacum gyllepumper - servicering af BIECO anlæg.

Frostfrie cirkulations-vandingssystemer

Drikkeventil

- Indbygget hvalpeskål.
- Minimal vandspild.
- Rustfri stålstift.

Cirkulations-vandingssystemer

Med cirkulation sikres frisk tempereret drikkevand året rundt. Om sommeren afkølet vand og ved vinterdrift frostfrit vand.

COLUMBUS AQUA^{A/S}

Tårnvej 73 • 7200 Grindsted • Tlf. +45 7531 0311 • www.columbusaqua.dk • e-mail: info@columbusaqua.dk

Frisk tempereret drikkevand til alle husdyr året rundt - Salg og service af komplette drikkevands- og udmugningssystemer - medbyg eller selvbyg..!

Giv din minkfarm et sikkerhedstjek!

Giv din minkfarm et sikkerhedstjek!

Hos DLG Sikring kan vi hjælpe dig med at passe på dine dyr - også når du er på farten. I samarbejde med en af sikkerhedsbranchens førende leverandører leverer vi forsikringsgodkendte alarm- og sikringsløsninger, herunder videoovervågning, til bl.a. minkarme uanset behov og forsikringskrav. Vi sætter dig i første række og hjælper dig med at finde en løsning, som svarer til dit behov.

Få et gratis
sikkerhedstjek af
din minkfarm
Ring 70 30 14 21

Eller gå ind på
www.dlgsikring.dk
og se mere om vores
løsninger til
minkarme.

- Professionel rådgivning om minkarme
- Forsikringsgodkendte alarm- og sikringsløsninger
- Driftsstabile videoovervågningsløsninger

Når professionel sikkerhed er afgørende

DLG Sikring | Vesterbrogade 4A | 1620 København V

UNGE AVLERE: ØKONOMIEN ER VORES HOVEDPINE

Det var spørgsmål om finansiering og generationsskifte, der stjal billedet ved Midtjyllands Pelsdyravlerforenings møde for unge avlere på temadagen i Herning. Initiativet til at samle de unge, og give netværket videre blev hilst velkommen, og en opfordring sendes videre til resten af landet.

NETVÆRK

AF CHRISTIAN SERRITSLEV RIIS
CSR@OPENHAGENFUR.COM

Et kig udover de deltagende på temadagen i Messecenter Herning lyver ikke – den gennemsnitlige minkavlere er ikke ung længere. Selvom flere grupper af unge mennesker strejfer rundt og besigtiger de forskellige udstillede maskiner, så er de i mindretal.

- Vi vil gerne sætte de unge avlere sammen, og give dem en mulighed for at få skabt sig et netværk, siger Mads Houe, der er bestyrelsesmedlem i Midtjyllands Pelsdyravlerforening (MP).

Sammen med resten af MP har han taget et initiativ, der skal prøve at samle de unge avlere i Midtjylland, så de kan adoptere det fællesskab og det netværk som de nuværende minkavlere nyder godt af. Indtil videre ligger der ikke noget konkret på bordet, men der har været masser af opbakning til initiativet.

I forbindelse med temadagen i slutningen af august, havde MP derfor sendt en åben

invitation ud til de unge minkavlere, for at give dem taletid og høre, hvilke ønsker de har, og hvilke udfordringer de står overfor som unge. Selvom det kun var en lille skare, der mødte op, blev der snakket om alt fra skindsortering til finansiering.

FINANSIERING ER VANSKELIG

Kvalitetschef fra Kopenhagen Fur, Bjarne Rasmussen, indledte mødet med en introduktion til skindsortering og kvalitetens betydning for avlernes indtjenning. Desuden åbnede han for muligheden for specifikke sorteringskurser, der henvendte sig til de unge avlere. Det blev taget godt i mod af de fremmødte, men der gik ikke længe, før det stod klart, at det var økonomien, der interesserede de unge avlere mest.

- Det er økonomien, der er den virkelige hovedpine for os. Vi bliver nødt til at vide, hvad mulighederne er som ung avler, siger Klaus Bruun.

Han er minkavlere fra Skive, og var mødt op med Jacob Jepsen, der er ansat på hans farm. Klaus Bruun er desuden bestyrelsesmedlem i Skive-Vinderup gruppen, hvor man har taget hul på problemstillingen omkring finansiering.

- Den største problemstilling, er skiftet, der skal ske rundt omkring på farmene. Dem der skal sælge deres farme, mener det er en guldgrube, men det gør bankerne ikke. Det er nemmere at spekulere i ejendomme, end at låne penge til en minkfarm, siger Klaus Bruun, der efterlyste initiativer på området.

OPFORDRING TIL LOKALFORENINGERNE

Selvom generationsskiftet fyldte meget, var omdrejningspunktet for diskussionen, at man skulle skabe nogle grupper, hvor det er muligt at udveksle erfaringer. Oprettelsen af ERFA-grupper var et af forslagene, og målet er at de skal oprettes til MP's C16-møde i oktober. Alle unge, der arbejder med mink eller går på landbrugsskole fra Midtjylland er invitert til mødet, men Mads Houe opfordrer andre landsdelsforeninger og lokalforeninger til at få samlet de unge i deres område.

- Vi har muligheden for at give dem et forspring, som vi ikke havde, da vi startede, siger han. ■

I Forelco tankmodulet er der pumpe med automatisk varme- og vandstyring.

Spar 5 kr pr tæve

Når du vælger Forelco thermorør, kan du spare mindst 5 kroner pr. tæve om året. Isoleringen af rørene sikrer nemlig, at der ikke skal nær så meget energi til for at holde vandet frostfrit her om vinteren.

Også om sommeren giver isoleringen dyrerne optimale forhold med adgang til frisk, tempereret vand. Det er med til at sikre dig en god skindkvalitet.

Ring og hør nærmere om fordelene ved Forelco thermorør.

Vejlevej 15 • DK-8722 Hedensted
Tel. (+45) 75 89 12 44 • Fax (+45) 75 89 11 80

Sikring Syd A/S er Danmarks største leverandør af farmsikring til minkbranchen.

Vi har siden 2010 sikret mere end **140 minkarme, med alarm- og videoovervågning.**

Ring på tlf. **70 260 340** og få et gratis sikkerhedstjek af din farm.

SIKRING SYD A/S
SPECIALISTER I SIKRING AF MINKFARME

Ambolten 22, 6000 Kolding • Tlf: (+45) 70 260 340

NYHED
Ny opskærings teknik - Patentanmeldt
Bedat i test - Saksevalser et værdifuldt valg

Vi tilbyder bl.a.:

- Salg af nye 8 og 10 tand skrabevalser
- Opskærning af brugte skrabevalser
- Renovering af beskadigede skrabestokke
- Teknisk rådgivning vedr. skrabning

ERIK WESTERGAARD ApS

Adresse: Erik Westergaard ApS | Grebjerg 15, Gjel | 9440 Aabybro
E-mail: erik@skrabevalser.dk | www.skrabevalser.dk
Telefon: 98 27 74 58 | Mobil: 40 85 74 58

ARBEJDSPLADSVURDERING – HUSK AT HAVE DEN OG OPDATERE DEN!

ARBEJDSMILJØ

AF MARIE SYLVEST BLÆSBJERG
MSB@KOPENHAGENFUR.COM

Har du medarbejdere, du betaler løn til, skal du have en arbejdspladsvurdering (APV). Også selvom der kun kommer folk ind i spidsbelastningsperioderne. Hjælper udeboende børn i pelstid, skal du også have en APV.

Har du lavet en APV skal du huske, at den skal revideres hvert tredje år, eller

når der sker ændringer i pelseriet eller farmen, der har med arbejdsmiljøet at gøre. Bliver der f.eks. indkøbt en ny fodermaskine eller flårobot, så skal den skrives i arbejdspladsvurderingen. Et eksempel kan også være, at du begynder at bruge et nyt loppemiddel. Så skal du huske at have nye sikkerhedsdatablade.

En revidering af arbejdspladsvurderingen vil sige, at du gennemgår din APV, om de ting, der skulle bringes i orden, er ordnet, om alle maskiner, sikkerhedsdatablade osv. er opdateret i APV'en og gennemgår farm og pelseri for at se, om

der er ting (arbejdsgange, arbejdsområder osv.), der skal eller kan forbedres.

Har du spørgsmål til APV, vil du gerne have hjælp til udformningen af en APV eller vil du gerne have tilsendt skabeloner, så du selv kan lave en APV, kan du kontakte Kopenhagen Rådgivning, Maria Sylvester Blæsbjerg, msb@kopenhagenfur.com eller 4186 1304. ■

Få et **godt tilbud** på haller, redekasser og bure

Går du med tanker om at udvide farmen, eller udskifte redekasser og bure, så kontakt vores salgschef **Ole Holm** på tlf. **27 57 30 55** og få en uforpligtende snak og et godt tilbud.

Redekasser

- Samlede og usamlede kasser
- Leveres i fyretræ, birkefiner og kombinationer
- Leveres komplet inkl. ruser og forlemme

Bure

- Samlede og usamlede bure. Overbygninger
- Leveres i Rustfri, Aluzink eller kombination
- Kan leveres med færdig monterede hylder

maach.dk

Burskovvej 15, Linderum · 9870 Sindal · Tlf. 40 18 32 10 · carsten@maach.dk

Vitaminer til dine mink

Vitral® Natur E

Flydende 100% naturligt E-vitamin til mink

- Vitral® Natur E indeholder RRR-alfa-tocopherol
- Det naturlige E-vitamin er dokumenteret overlegen i forhold til syntetiske
- RRR-alfa-tocopherol sikrer hvalpens E-vitaminforsyning

Vitral® ReproMink

Flydende A-, D- og naturligt E-vitamin til mink

- Indeholder naturligt E-vitamin (RRR-alfa-tocopherol), der forbedrer minkenes E-vitamin status
- Sikrer minkens forsyning af A-vitamin til reproduktion
- D-vitaminet sikrer optagelsen af calcium, magnesium og fosfor, der bl.a. er vigtig for stærke knogler

Vitral® B Mink Super

Flydende vitamintilskud til mink

- Vitral® B Mink Super er et flydende vitamintilskud
- Nemt at håndtere og dosere
- Til opretholdelse af god sundhed, ydeevne og reproduktion

Ring og hør nærmere eller klik ind på www.agrokorn.dk for mere information samt et fuldstændigt produktprogram

Alle flydende vitaminer
er egenproducerede

Skjernvej 42 | DK-6920 Videbæk

Tlf. +45 97173300 | ak@agrokorn.dk

Fuchs og AVANT staldkat

Over 100 forskellige redskaber på lager

Den lille hjælper med mange arbejdsmråder f.eks.:

- Fodring
- Halmudlægning
- Kalkspredning
- Læsning
- Gravning
- Fejning

Ring for pris

Ny model
90 % større
brydkraft

Årlig besparelse
på flere hundrede
arbejdstimer!!

Halmopsamler

Kalkspredner

Sandspredner

Højtryksrenser

Rendeskæber

Gravearm

Dobbelthalmrive

Sakservise

Rotorklipper

Under
Bur Kost

Se også vores store udvalg
af brugte maskiner på.
www.sorring-maskinhandel.dk

Kom til Sorring og se alle modellerne og det store redskabsprogram.
Vi har det hele på lager. Du får selvfølgelig din kørsel godt gjort når du køber en maskine.

SORRING MASKINHANDEL A/S -

www.sorring-maskinhandel.dk

JYLLAND/FYN: Tlf.: 86 95 75 22 - SJÆLLAND/ØSTERNE Tlf.: 59 65 80 37

info@sorring-maskinhandel.dk

NY DYRLÆGE I KOPENHAGEN DIAGNOSTIK

DIAGNOSTIK

AF LEIF BRUUN, FUNKTIONSCHEF

Den 13. august tiltrådte Tina Struve stillingen som diagnostisk veterinær i hos Kopenhagen Diagnostik. Tina Struve afsluttede sit dyrlægestudie i 2007 og har efterfølgende arbejdet med resistens, epidemiologi, mikrobiologisk diagnostik samt klinisk diagnostik hos mindre husdyr og heste. I marts 2012 erhvervede Tina Struve en Ph.d.-grad i Veterinær Epidemiologi og har indtil sin ansættelse på Kopenhagen Fur været ansat i en Post doc stilling på DTU, Fødevareinstituttet.

Tina Struves primære opgave er at sikre det veterinaerfaglige grundlag for plasmacytosestesten i Glostrup og bidrage til udvikling og kvalitetssikring af eksisterende og ny diagnostik hos Kopenhagen Fur og samarbejdspartnere.

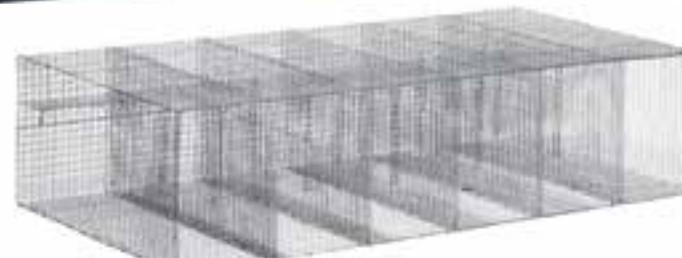
Som supplement til Diagnostisk veterinær arbejdes der på at rekruttere en rådgivende veterinær med arbejdssted i Jylland og fokus på plasmacytose ude i farmene i samarbejde med Jørgen Østergaard. ■

AVLSKASSER I MØRK BIRK ELLER FYR BURE I RUSTFRIT STÅL

Restsalg kun kr. 9.300,-
med fragt og moms.

Bestil træmel nu!
Vær sikker på leveranerne
til næste pelsseson

Kontakt os for et godt tilbud:

- Lars Kjær Mortensen mobil 20 31 14 56
- Frank Larsen mobil 40 25 65 11
- Dorthe Juul Jensen mobil 20 44 19 55 - direkte 26 25 21 54
- Palle Fens mobil 40 18 30 55 - direkte 26 25 21 55

www.farmpartner.dk

 Farm Partner
Odinsvej 21, DK-8722 Hedensted

Årets Pelsgolf blev holdt torsdag den 30. august i Himmerland Golf og Spa Resort på deres Old Course bane. Det var efter med rekorddeltagelse på i alt 108 deltagerne, hvoraf 7 deltagere havde tilmeldt sig spillet på par 3 banen kaldet Bette Course. 60 af deltagerne havde valgt at tage en overnatning fra onsdag til torsdag på golfcenterets hotel og var derfor samlet til en hyggelig onsdag aften med fælles middag inkluderet i opholdet.

Efter fælles morgenbord i klubhuset var der kanonstart kl. 09.15 og fælles afslutning med en lækker frokost i klubhuset ca. 5 timer efter. Der blev spillet almindelig stableford i 4 rækker.

Bedste hold blev Iwan Santin, Peter Ravn Christensen, Andreas og Karoline Thuesen med et gennemsnit på 33,75 Stableford point.

RÆKKEVINDERNE BLEV:

RÆKKE	VINDER OG KLUB	RESULTAT
A	BJARNE RAVN, HOLSTEBRO GOLFKLUB	34 POINT
B	IWAN SANTIN, CGC GOLF CLUB	38 POINT
C	PETER RAVN CHRISTENSEN, ØLAND GOLFKLUB	37 POINT
D	JENS PETER LINDBALLE, HOLSTEBRO GOLFKLUB	35 POINT

Der var også præmier til nr. 2, 3 og 4 i hver række.

**Årets samlede match og pokalvinder
(alle rækker) blev:**

Iwan Santin, CGC Golf Club

Der var desuden udsat en række præmier for at komme nærmest flaget på tre par 3 huller, samt for længste drive for henholdsvis damer og herrer på et par 5 hul.

Medvirkende til at gøre dagen festlig var støtten fra de mange sponsorer, som havde givet nogle flotte præmier til vindeerne og fra matchkomiteen lød der en stor tak til alle firmaerne.

Næste års Pelsgolf bliver i **JAMMERBUGTENS GOLFKLUB TORSDAG DEN 29. AUGUST 2013.**
Det er dagen før Pelstema og Farmerdag i MCH, Herning.

Nærmere oplysninger med tilmelding m.v. kommer i Dansk Pelsdyravl, juni 2013, samt på hjemmesiden: www.kopenhagenfur.com

VI STØTTER PELSGOLF 2012

OBT^{ON}_S

Topdanmark

Jasopels
—professionel til skindet

HG
HEBNETED
GRUPPEN

A2

Aud Ravn Tømrerfirma

GVA Gruppen

Norcar DK

R2 Farm Partner

Hoffmann
firmatty

telenor

MINKPAPIR

SPECIAL-BUTIKKEN
Herning - Holstebro

KOPENHAGEN
FUR

MERE UDDANNELSE TIL MINKFOLK

UDDANNELSE

AF HANNE KIRKEGAARD
HKI@OPENHAGENFUR.COM

Tilmelding til kurser for driftsledere foregår via FarmCockpit eller hos Avlerservice på tlf. 4326 1204.

driften af en minkfarm, pligt til at efteruddanne sig på et såkaldt driftslederkursus. ■

Uanset erfaring og uddannelse har den person, der har det daglige ansvar for

Bekendtgørelse 1289 om krav til uddannelse m.v. for personer beskæftiget i minkarme siger således:

§ 3. Den eller de fysiske personer, der har det daglige ansvar for driften af en minkfarm, skal have gennemført en uddannelse, der består af:

1) en teoretisk del, der skal omfatte de i bilag 1 beskrevne emner og have en varighed af mindst 32 timer, og
2) en praktisk del, der skal afvikles i en minkfarm med obligatorisk sundhedsrådgivningsaftale, og som skal omfatte de i bilag 2 beskrevne emner og have en varighed af mindst 4 perioder af hver 37 timer.

Stk. 2. Uddannelsen skal senest være gennemført 1 år efter, at den pågældende har overtaget ansvaret for driften.

Stk. 3. Kravene i stk. 1 og 2 gælder dog ikke for:

1) personer som nævnt i § 6, stk. 1,

2) personer, der kan dokumentere, at de har gennemført en af Undervisningsministeriet godkendt erhvervsuddannelse som landbrugsassistent eller dyrepasserassistent eller disse uddannelsers efterfølgende trin eller en uddannelse der kan sidestilles hermed, eller

3) personer, der kan dokumentere, at de i en sammenhængende periode på 2 år umiddelbart forud for bekendtgørelsens ikrafttræden har haft det daglige ansvar for driften af en minkfarm, og har gennemført undervisning, jf. bekendtgørelse om obligatorisk sundhedsrådgivning i minkarme.

§ 4. Den eller de fysiske personer, der har det daglige ansvar for driften af en minkfarm, skal endvidere løbende gennemføre efteruddannelse, der skal omfatte de i bilag 3 beskrevne emner og have en varighed af mindst 8 timer.

Stk. 2. Efteruddannelsen skal første gang være gennemført senest 3 år efter, at den pågældende har afsluttet uddannelsen, jf. § 3, eller har gennemført undervisning, jf. bekendtgørelse om obligatorisk sundhedsrådgivning. Herefter skal efteruddannelsen gennemføres mindst hvert tredje år.

Hele bekendtgørelsen findes i www.retsinformation.dk – søg på bekendtgørelsen 1289

KURSER FOR DRIFTSLEDERE

Det første lopligtige kursus for personer med ansvar for den daglige drift af en minkfarm er nu planlagt.

FØRSTE PLANLAGTE KURSUS

Dato 25.09.2012

Sprog Dansk

Sted Lægården Landbrugskole,
Skivevej 112, 7500 Holstebro

Kurserne er endagskurser og koster 1.500 kr. pr. deltager.

Ring til Kopenhagen Rådgivning / Bente Lyngs, tlf. 7213 2810, hvis du har spørgsmål til kurserne.

TWINCA

Konkurrencedygtige priser

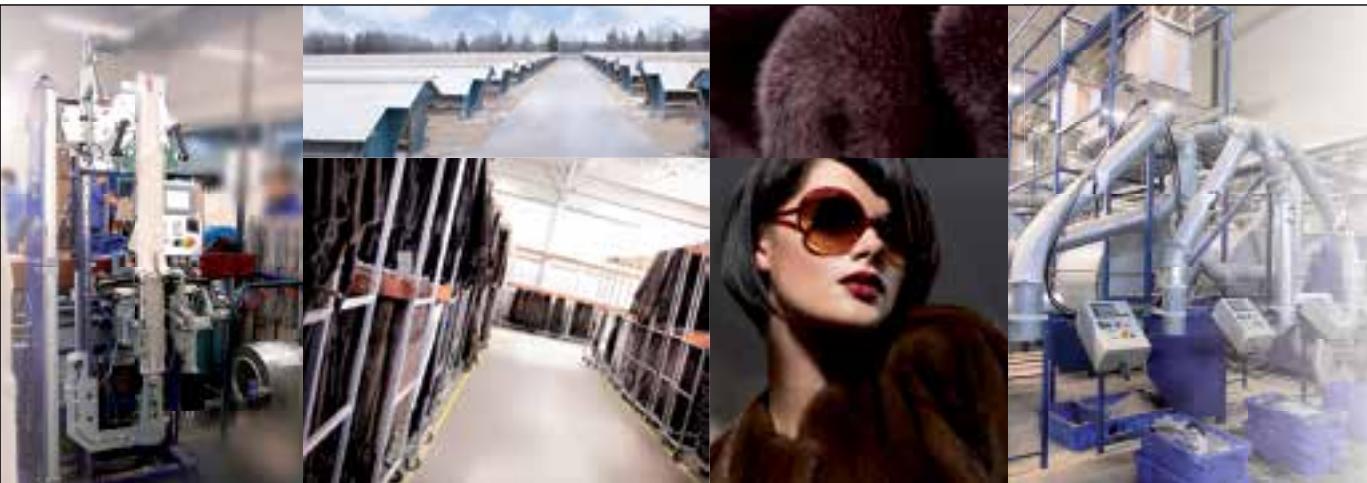

Redekasser fra **OakLand**

TWINCA Nye Modeller

Mere end 80 solgte
maskiner det sidste år!

Kære minkfarmer.

I løbet af de sidste par år er priserne på mink på næsten hver auktion nået nye højder. Der betales merpris for kvalitet og store størrelser.

Vi har alle investeret stort i nye avlsdyr for at øge kvalitet og velvet-procent og mange af os har investeret i vores minks trivsel. De nuværende prisniveauer på skindene er meget velkomne, så vi kan dække finansieringen af disse investeringer.

Men vi er nødt til at være opmærksomme på, at det nuværende prisniveau kan falde, og i det øjeblik er vi nødt til at være sikker på, at vi har den rigtige pris. Vi skal også være sikker på, at vi får den maksimale værdi for vores skind.

Pelsindustrien har vidst det i mange år; **Kvalitet har et navn: Norpol!**

Men vi var stadig overbeviste om, at det var muligt at forbedre. For to år siden begyndte vi at teste for at forbedre præsentationen af skind. Vi er stolte af, at kunne meddelle, at vi har fundet "nøglen", der vil øge kvalitetskløften mellem Norpol og andre pelsningshuse!

Efter flere tests og forbedringer kan vi, som dit Norpol Team, tage det næste skridt mod fremtiden for at sikre den maksimale værdi på dine skind. Vi vil begynde håndtering af alle skind i den kommende sæson under betegnelsen: "**Norpol Premium Pelting**". Premium Pelting vil garantere dig den maksimale størrelse og det bedst mulige pelsningsjob i verden.

Nogle af jer har allerede set resultaterne af Premium Pelting i de seneste statistikker fra aktionen, hvor der var fremskridt i størrelse og kvalitet. Resultatet medførte en stigning på \$ 2,53 per skind!

Vi, Norpol Teamet, er klar til at tage det næste skridt sammen med dig for at sikre fremtiden!

Du er meget velkommen til at kontakte os, hvis du har spørgsmål.

Med venlig hilsen

AT BRUGE PROTEIN ELLER IKKE BRUGE PROTEIN. DET ER SPØRGSMÅLET.

LÆSERBREV

AF JØRGEN SANDØ LUND

Jeg har efterhånden læst en del steder at "Dansk pelsdyravl er en verdenssucces". Og vi falder nu nærmest over hinanden for at rose vores forening og viljen til vidensdeling. Selv de mest skeptiske jeg talte med for 10- 15 år siden, og som dengang fortalte mig at "foreningstanken er død", er blevet overbeviste. Det glæder mig enormt, at vi valgte den vej at forsøge at øge indtjeningen gennem fagligt arbejde i stedet for blot at skære ned på omkostninger i produktionen. Tiden har vist, at vi valgte rigtigt, og dansk pelsdyravl er nu i gang med at udleve sit potentiale.

Nu er det så, vi skal beholde begge ben på jorden og ikke miste fokus og målet for øje. Det er i modgang, at karakter bliver dannet, men den testes i medgangen. Ironisk nok, så tager det en "stomand" at håndtere medgang. Der kommer andre ting i spil når man har succes.

En minkproduktion, er som et bord, der hviler på 3 ben. Disse ben er Foder, Avl og Miljø.

Er ét af disse ben for korte, så hælder bordet, og det er svært at lægge noget fra sig på bordpladen. Går det helt galt, kan et ben knække og bordet vælter. Jeg vil her koncentrere mig om det ben, der hedder Foder.

Som udgangspunkt vil jeg så helt fast, at en mink skal have det foder, som en

mink har brug for. Hverken mere eller mindre. Her skal vi stå fast over for diverse myndigheder og lade dem forstå, at et godt foder er en forudsætning for en god minkproduktion. Hvad dette er stedkommer af problemer af anden art såsom gødningsplaner og ammoniakfordampning skal løses på anden måde.

Jeg har gennem tiden været tæt nok på de mennesker, der laver foderplaner til os, til at vide at det er muligt at finjustere proteiniveauet i nogle perioder uden at det skader produktionen, men vi skal vide, at det er som at balancere på en knivsæg, og risikoen for foderuheld bliver større. Dog er for højt indhold af protein skadeligt, da det er både energimæssigt og fysisk belastende for minken at udskille det fordøjelige, men ikke udnyttede protein.

Dygte mennesker med store uddannelser har gennem tiderne lavet foderplaner til os, og vi har altid selv haft råderetten over, hvad vi ønskede at komme i foderet. Sådan er det ikke længere. Vi har nu lavet en aftale med myndighederne om at reducere proteinindholdet i vores foder. Jeg ønsker at tro på, man blot vil forsøge at optimere foderoptagelsen, men jeg er bekymret for, at vi her har åbnet Pandoras æske.

Efter foderplan 1, kan der komme en foderplan 2 og 3. Nøjagtigt som med vandmiljøplanerne. Jeg kan kun på det kraftigste råde til, at vi får bolden over på egen banehalvdel igen, så vi har redskaberne til at agere efter omstændighederne når de skifter. For skifte det vil de.

En uheldig konsekvens af vores succes er, at der udvides voldsomt. Dette lægger et stort pres på efterspørgslen af fodermidler, og vi kender jo alle loven om udbud og efterspørgsel. Men for Danmarks vedkommende er der nu yderligere en omstændighed der fordyrer foderet.

I et forsøg på at dække minkens behov med mindre protein må man fravælge mindre lødige råvarer. Altså råvarer, der er mindre fordøjelige. Dette lægger yderligere pres på de gode råvarer, og producenterne af mindre fordøjelige varer som fjerkræ vil blive nødt til at afsætte deres biprodukter til anden side. Dette vil dog kun ske i en kort periode, da jeg er overbevist om, at det slet ikke er muligt at skaffe nok af de gode råvarer, selv om vi ville.

Vi er nu altså i den situation, at vi selv fordyrer de gode råvarer gennem øget efterspørgsel og risikerer at miste råderetten over "B"-varer, fordi de vælges fra i første omgang.

Fordøjeligheden i vores råvarer svinger fra ca. 65% til lidt over 90%. Ved tilslætning af aminosyrer kan de mindre gode varer forbedres, men vi kan ikke ændre på fordøjeligheden. Og det er her, at kæden hopper af i den aftale, vi har lavet med myndighederne. Jeg er blevet fortalt, at hovedårsagen til aftalen er, at man ønsker at reducere ammoniakfordampningen fra vores produktion, men hvad mange ikke ved, så er det kun de fordøjelige og ikke udnyttede proteiner, der kan fordampe. Nu skal i være opmærksomme.

”

SOM UDGANGSPUNKT VIL JEG SLÅ HELT FAST, AT
EN MINK SKAL HAVE DET FODER, SOM EN MINK
HAR BRUG FOR. HVERKEN MERE ELLER MINDRE.

DE UFORDØJELIGE PROTEINER I MINKENS MØG KAN IKKE FORDAMPE.

De kemiske bindinger er her så stærke, at proteinet har overlevet hele vejen igennem minkens fordøjelsessystem og kommet uskadte ud på den anden side. Det vil tage en voldsom påvirkning af syre, at åbne disse bindinger, og det vil ikke ske i den virkelige verden. Problem med aftalen, vi har indgået, er, at der regnes på den totale mængde råprotein i foderet, og vi ikke må indregne fordøjeligheds-koefficienten i "fordampningsregnskabet". Det ufordøjelige protein tæller altså med, når vi skal stå skoleret over for myndighederne og forsvarer vores proteinforbrug, selvom det hverken kan fordøjes eller bidrage til fordampningen.

Hvis vi ikke ændrer fokus her, vil vi ende i en situation hvor foderet i Danmark bliver væsentligt dyrere end andre steder, og ironisk nok også dårligere, fordi vi er bundet af et proteiniveau, der ikke kan udnyttes. Dette harmonerer slet ikke med de målsætninger, som vi hører fra hovedbestyrelsen om, at vi skal lave verdens bedste mink i Danmark, og først og fremmest konkurrere med omverdenen ved at producere bedre skind.

Hvad fremtiden vil bringe af udfordringer om at skaffe råvarer til vores mink, er der i sagens natur ingen, der ved. Men det er absolut nødvendigt, at vi har mulighed for at agere efter omstændighederne og egen overbevisning. Prøver man aligevel at kigge i krystalkuglen, så kan et skrækscenarie på foderfronten være, at der er meget lidt fisk til rådighed, og pet-

industrien sammen med Kinas befolkning forbruger biprodukterne fra svin, køer og fjerkræ. Jeg ved godt, det er en vision præget af sortsyn, men vi skal være forberedte på, at det kan ske.

Aftalen med myndighederne skal derfor laves om, og bruger vi vores indsigt og fantasi, kan den erstattes af noget bedre for alle parter. De fleste vil nok mene, at råvareforsyningen vil blive vanskelig fremover. Den eneste vare, jeg umiddelbart kan få øje på, som kan lægge en dæmper på råvareprisen, er sojaprotein, da dette forekommer i større mængder. Proteinet skal dog først igennem en renseproces for at være brugbart, og der er helt sikkert en øvre grænse for, hvor meget vi kan bruge.

Når minkens behov for aminosyrer er dækket, er der ifølge norske forsøg et yderligere sekundært behov for proteinindhold i foderet. Jeg har forsøgt at finde disse optegnelser, men har desværre fejlet. Måske andre har mere held.

Jeg vil til slut understrege, at hvad jeg har skrevet i denne artikel står for egen regning. Jeg repræsenterer ikke nogen gruppe eller udvalg.

Med håbet om en god fremtid for Dansk Pelsdyravl vil jeg slutte nu.

Undskyld hvis artiklen blev for lang. Men hvad hjertet er fuld af, ved i nok. ■

VI ER OPMÆRKSOMME PÅ PROTEININDHOLDET

Jørgen Sandø Lund har taget fat på et meget centralt område for vores erhverv. Foder og proteinindhold er områder, som vi fra bestyrelsen har fokus rettet imod, og vi følger situationen meget nøje. Vi har indgået en aftale om at justere proteinindholdet af hensyn til miljøet, men det må ikke blive på bekostning af kvaliteten af vores produkt.

Tage Pedersen

Bestyrelsesformand, Dansk Pelsdyravlforening

AKTUELTT

AVLERSERVICE

AF JESPER LAUGE CHRISTENSEN
JLC@KOPENHAGENFUR.COM

AF SØREN GERSLØV
SG@KOPENHAGENFUR.COM

KVOTAKORT I E-ARKIVET

Kvotakortet, hvor du kan se dine tildelte indleveringer, vil blive lagt i dit e-Arkiv i midten af oktober. Avlere, der har ønsket post, vil modtage et kvotakort pr. brev. Der er til denne sæson kvota på skindtyperne Black, Brown, Mahogany og White. Øvrige skindtyper er ikke omfattet af kvotaordningen.

UDSENDELSE AF TALONER, INDLEVERINGSSEDLER OG KASSER TIL SÆSONEN 2012/2013

Du vil inden udgangen af oktober modtage dine taloner, indleveringssedler og kasser til brug ved indlevering af skind i sæsonen 2012/2013. Materialerne udlives via Copenhagen Furs indleveringscentraler. Hvis du har bestilt materialer til brug ved pelsningsarbejdet eller tænger til påsætning af taloner, vil disse blive leveret i samme forsendelse som talonerne.

SÆSONORIENTERING OG KALENDERE 2012/2013

Alle avlere med en forventet indlevering af skind i sæsonen 2012/2013 vil modtage Sæsonorientering og vægkalendere inden udgangen af oktober. Efter ønske fra mangeavlere, er Sæsonorienteringen i år optrykt i kombination med en spiralkalender i A5 format. Derfor er den lille lommekalender udgået.

KALENDER 21. SEPTEMBER TIL 19. OKTOBER

DAG / DATO

MEDIO OKTOBER	TILMELDING TIL SÆSONORIENTERINGSMØDER VIA HJEMMESIDEN. ELLER TIL AVLERSERVICE TLF. 43 26 12 55
FREDAG 26. OKTOBER	OKTOBER-NUMMERET AF DANSK PELSDYRAVL UDKOMMER

SÆSONORIENTERINGSMØDER

Som optakt til den kommende sæson vil Kopenhagen Fur invitere dig til at deltage i vores årlige sæsonorientering.

Igen i år holdes der 4 møder spredt rundt i landet og igen vil vi invitere på et måltid mad i forbindelse med møderne.

Vi åbner i oktober for tilmelding til møderne på hjemmesiden eller ved telefonisk tilmelding til Avlerservice på 43 26 12 55.

Møderne bliver afholdt efter nedenstående plan.

SÆSONORIENTERINGSMØDER 2012		
DAG / DATO		
TIRSDAG 23. OKTOBER	KL. 18.00	KOPENHAGEN FUR, GLOSTRUP
ONSDAG 24. OKTOBER	KL. 16.30	VEJGAARD HALLENS RESTAURANT, AALBORG
TORSdag 25. OKTOBER	KL. 12.00	MEJDAL HALLEN, HOLSTEBRO
TORSdag 25. OKTOBER	KL. 18.00	SCANDIC HOTEL, KOLDING

INDLEVERING AF SKIND 2012/2013

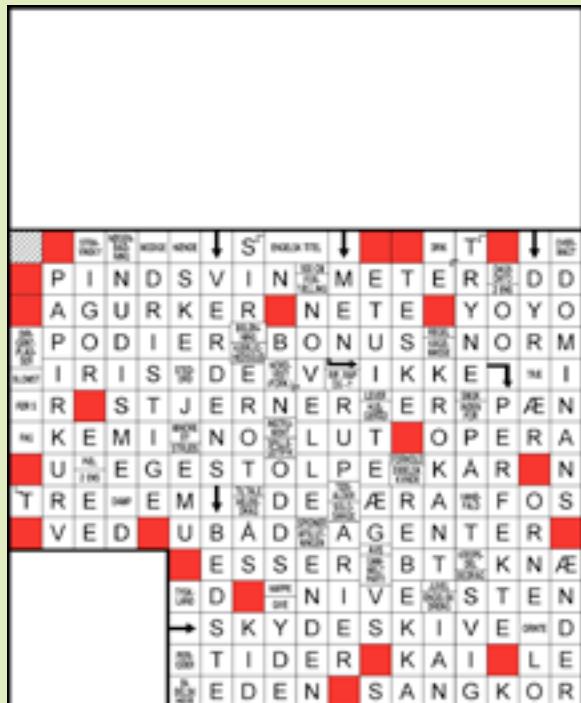
	DECEMBER	JANUAR/ FEBRUAR	APRIL	JUNI	SEPTEMBER	
MINK						I ALT
BLACK		●	●	●		●
MAHOGANY	●	●	●	●		●
BROWN	●	●	●	●		●
GLOW	●	●	●	●		●
PEARL BEIGE	●	●	●	●		*
GOLDEN PEARL		●		●		*
WHITE	●	●	●	●		*
SAPPHIRE	●		●	●		*
SILVERBLUE	●	●	●	●		*
BLACK CROSS	●	●		●		*
ØVRIGE CROSS TYPER		●		●		*
PASTEL			●			*
VIOLET					●	
BLUE IRIS				●		
JAGUAR				●		
PALOMINO		●	●			*
STARDUST				●		
CINNAMON		●				*
DIV. MUTATIONER				●		*
TOTAL MINK	1,0 – 1,6 MIO	4,5 – 5,5 MIO	4,5 – 5,5 MIO	4,5 – 5,5 MIO	4,2 – 5,2 MIO	21 MIO
ANDRE TYPER						
CHINCHILLA	●	●	●	●	●	
REX KANINER			●		●	
SWAKARA			●		●	
RÆVE	●	●	●	●	●	

● = skindtypen kan indleveres til pågældende auktion

* = skindtypen kan ikke indleveres til pågældende auktion, men udbydes muligvis

Breeders og breeders lowgrades udbydes på juni-auktionen.

VINDERE AF DANSK PELSDYRAVLS SOMMERKRYDS

VINDERNE ER:

Vinderne af sommerens krydsogtvær er fundet ud af et meget stort antal besvarelser.

Kodeordet var: Verdens bedste, men ikke perfekte

1. PRÆMIE

2. PRÆMIE

3. PRÆMIE

Oh!

Vinderne er:

1. præmie: Mathilde Skottrup Andersen, Grenaa

2. præmie: Christian Jensen, Åbybro

3. præmie: Jessy Lindegaard, Bjert

Præmierne er fra Oh! by Copenhagen Fur™.

Vinderne modtager præmierne med posten.

ALCON A/S
PRODUKTIONS-, HANDELS- & INGENIØRFIRMA

HALMFYR & STOKER

- Halmfyr til alle typer halmballer
- Stoker til træpiller, korn og flis
- Op til 95,5% nyttevirkning
- Typegodkendt nyttevirkninger
- Stålskorstene i rust-fri /-træg stål
- Kedler til brænde, kul og stoker
- Akkumuleringsbeholdere
- 32 års erfaring med fyringsanlæg

Alcon • 8670 Låsby
Tlf. 8666 2044 • Internet: wwwalcon.nu

OVERDÆKNING – værn med fugle

Mågenet – Fugleværn – Papirfang – Miljønet – Sidenet – Netgardiner

GAMSEN NET

Sønderkær 423 B • DK-7190 Billund

Tlf.: +45 75 35 44 66 • Fax: +45 75 35 32 66 • Mobil: +45 40 10 44 60 • gamsen.net@gmail.com

Vi overdækker
meget andet end dambrug!
Ring og få et
uforpligtende tilbud.

AVLSDYR

Top avlsdyr sælges!

I typerne: hvid-pearl-safir-silverblue-blue irish-violet-palomino-wildmink og standard.
Alle dyr indgår i min finsortering og får påtegnet str og kvalitets karakter. Næsten alle typer ligger top 3 på hitlisten.
Lund Mink ApS/Jørgen Sandø Lund
Tlf. 20993903

Store kvalitetsmink sælges

Nr. 1 på hitlisten 2012. Wildmink 113 kvalitet, 111 str. 97% velvet.
Nr. 2 på hitlisten 2012. Mahogany 112 kvalitet, 112 str. 97% velvet.
N. B. Saneringsdyr sælges også.
Carsten Sørensen 40141929.
mail: sadbjerg@bbsyd.dk

KØB OG SALG

Mink-OVENLYSPLADER

Kortbædder – rygningsbrædder – spærtræ – høvlet minklægter – eternit mm. haves på lager til billige priser.
Levering/afhentning efter aftale.

XLE TOMMERGAARDEN
Vildbjæra - Industrivej 1-5 - Tlf. 97 13 13 00

Minkkort m.v.

Levering af alle former for minkkort, burnumre, farmjournaler m.v.
BHM Tryk, Høgevej 5, 6705 Esbjerg Ø.
Tlf. 75 14 28 11

Minkfodersiloer i rustfrit stål

beklædt med plastbelagte stålplader, med eller uden sprinkleranlæg. Stor aftapningsåbning. Størrelse fra 2.500-14.000 liter. Trapper og gangbroer efter ønske.

Bent Lauritsen Maskinfabrik
Holstebro 97402100. Fax 96102106.
Se mere på www.BentLauritsen.dk

MC Fodermaskiner

Salg af nye og brugte fodermaskiner. Reparation & service af alle mærker.
Bent Lauritsen Maskinfabrik
Holstebro 97402100 Fax 96102106
Se mere på www.BentLauritsen.dk

Ovenlysplader

60 cm ovenlys fra pr. mt. kr. 27,-
Minklodspr. pr. stk. kr. 33,-
45 x 70 mm minklgt. pr. mt. kr. 6,95.
Træ til minkhaller – til fantasispis.
Levering/afhentning – efter aftale.
Aulumgård A/S Aulum – 96 41 21 00.

Gode brugte fodermaskiner

Salg af brugte BS Skrabeautomater, tilrettes efter kundens ønske.
Den mest stabile ombygning, af BS Skrabeautomater tilbydes.
Rustfri skrabetokke tilbydes.
Se mere på www.almtoft.com

Almtoft Smede & Maskinfabik A/S
Teglgårdsvæj 1, 8620 Kjellerup
Telefon 86 88 11 20

Almtoft fodermaskine ASM 650 m

årgang 2011 800 timer
pris 98500,00
tlf: 22809133

DIVERSE

Rengøring af A-farme

• Hvalpenet
• Taner
Fast pris gives.
Arndal Rengøring ApS
v/Michael Arndal
Karen Brandsvej 16, 6960 Hvide Sande
Tlf. 97 31 26 64 – 40 18 26 64

Call Just to fix it

Reparation af torreanlæg.
Tlf. 40 72 70 42

Køb/salg og vurdering

af landbrugsejendomme og minkfarme. 20 års erfaring i branchen.
IKAST EJENDOMSCENTER
Statsautoriseret ejendomsrådgiver
Gunnar Jensen
Tlf. 97 15 53 44 – Fax 97 25 21 44.

MINKPRO.DK

KVALITETS-PRODUKTER

TIL:
Rengøring og vedligeholdelse af:
Pelsnings- og andre maskiner,
vedligehold farmen og andre bygninger.
Nicoll - prof. tagrændesystemer.
Nyheder på hjemmesiden.
SE MERE PÅ: www.minkpro.dk
Eller ring til Erik tlf: 40 456 787

Bloodprøver og Vaccinationer

Udføres samt alt forfaldende arbejde med mink. Kører i hele landet.
Mink Service kontakt:
97 48 48 74/23 31 03 81,
Gudumhusvej 1, 7600 Struer

Skrabe-valser 2012

Maskinel opskæring af 60, 80 og 100mm, samt 160mm (7 og 8 skær).
SPAR 2/3 af nypris / evt. ring for nærmere oplysning.
23 års erfaring.

OBS! Flytning
Ny adresse efter 14-10-2012:
Mimersvej 54, 7620 Lemvig

Lassesen's Snolderenovering
H. Thorningsejvej 15, 6000 Kolding
Tlf. 2176 6164
Email.: J.Lassesen.Kolding@mail.tele.dk

PELSNING

Kvalitetspelsning af mink

Hel el. delvis pelsning i kontrolleret og moderne pelseri af høj kvalitet. Mange års erfaring. **Udhede minkfarm v/**
Vagn og Søren Vandborg, Paradisvej 3, 6990 Ulfborg Tlf. 40 93 25 79.

Seriøs kvalitetspelsning

af mink fra kontrolleret pelseri.
Hel- eller delvis. Mange års erfaring.
Dalsgaard Pels v/ Anders Jensen
www.dalsgaarden.com
Dalsgaardvej 27, 9293 Kongerslev
Tlf. 40 54 33 19.

København Fur kvalitetssikret pelseri.

Få mest mulig ud af dine skind.
Ring for et godt tilbud.
Herman K. Jensen, Støvring.
Tlf. 24 45 19 86.

Pelsning af mink

Mange års erfaring med pelsning af mink. Ring og hør nærmere.
Solhjem Pelsdyrfarm, v/Kaj og Peter Sørensen, Raundrupvej 1, Tornby, 9850 Hirtshals, Tlf. 20 82 72 35.

Kvalitetssikret Pelseri

Hel eller delvis pelsning tilbydes af forårshanner og goldtæver.
Ellinge Minkfarm. V. Niels Danielsen
Tlf. 2125 3271

JOB SØGES

Praktikanter Ukraine

EU-arbejdskraft
Gratis formidling for arbejdsgiver.
www.abfarms.dk, Tlf: 40288060

Minkfarmer

Minkfarm søges med henblik på køb, leje eller generationsskifte.
Alt fra 2000 tæver og op har interesse.
Jeg kan kontaktes via mail eller mobil
minkfarmning@live.dk
mobil : 71 46 58 16

30 års jubilæum

Da jeg har været Pelsdryabler i 30 år, vil det glæde mig, at se kollegaer, kunder, bekendte og forretningsforbindelser til reception, d. 28/9 kl. 13 på hjemmeadressen **Gunderstedvej 26, 9240 Nibe**

Venlig Hilsen **Benny Berge**

Bliver dine skind behandlet bedst muligt?

Hvordan sikrer du dig, at dine skind bliver mest værd!
- Brug Danpels.dk - fordi du stiller krav

Danpels.dk

Volbæk Mink ApS · Aggersundvej 16 · DK-9600 Aars
Tlf. +45 98 65 89 00 · www.danpels.dk

E-mail: 677@edc.dk

www.edc.dk

Overvejer du at sælge minkfarmen?

Vi får mange henvendelser fra købere til minkfarmer over hele landet
– i alle størrelser – med eller uden avlsdyr.

»Den bedste rådgivning kræver indsigt«

Vi har 30 års erfaring (driver mellemstør minkfarm) og har solgt rigtig mange farme i hele landet.

SALG - VURDERING AF MINKFARME

Statsamt. ejendomsrådgiver

EDC HELLE EJENDOMSKONTOR

Telefon aften og weekend 4051 1760

Storegade 12 • 6753 Agerbæk

Telefon 7519 6333

TWINCA A/S

Telefoner

Hoved nr. 97 44 85 55
Fax 97 44 84 55
Salg 40 27 85 55
Service 40 33 85 52

E-mail: mail@twinca.dk
Homepage: www.twinca.dk

Service
Himmerland og Nordjylland
Jess Pedersen
Tlf. 98 27 70 99
Mobil 22 13 98 65

Service Sjælland
Hvalse Maskinforretning
Tlf. 46 40 80 65
John mobil 40 78 56 84
Ove mobil 40 52 84 24

Service Djursland
Mads Bonde Andersen
Mobil 24 60 00 50

Gylleanlæg

- der bare virker
Komplet vacuumsystem
Vi laver også bagskyl og reparation af alle slags pumper.
Tlf. 21 25 62 64

Hvidløgspulver

18,- pr. kg

Minimum køb 250 Kg

Pakker a' 2 x 12,5 kg
vakuumpakket poser
Ab. fabrik

**Henvendelse
til Klaus på
40 27 85 55**

Udføres som totalbyg
fra **500 kr.** pr. m².

Pris incl.:
Stålspær.
Fuldstøbt rand-fundament.
Celleplader på sider.
El-ledhejsport.
Tagrender i stål.

Ring:
31 24 15 36 - Martin
31 13 97 58 - Lars

selv-byg med-byg total-byg

www.SydjyskStaalbyg.dk

Køb og salg af brugt udstyr
Beton hegn til farm og industri
Tagplader B5 grå 125 x 112 cm.
Pris fra 75,-
JM Farmsalg - 75 78 19 22
www.jm-farmsalg.dk

-Individuel fodring
-Fodermaskiner
-Foderpumper
Tved Maskinbyg
75527089--40737089

Energibesparende drikkevandsanlæg
Pumpestationer
Vandvarmere
ERO drikkeventiler
Tilbehør
Kontakt Lars Johnsen
Tlf. +45 7531 0936
Mobil +45 2033 0936
Email lbj@lbj.dk
LBJ electronic www.thermofarm.dk
www.lbj.dk
DK-7100 Vejle

STÅLTRAPEZPLADER

Tag/væg til lavpris
fra pr. lb. m. ..... kr. **39**

Plastisol – Prelaq Nova
Polyester & Galvaniseret

NYHED!!!

Pandeplader
Teglistensprofil i stål,
Stålplade med udseende som
Eternit (alt i fix-mål).

RING OG FÅ ET GODT TILBUD!

H.P. STÅLTAG

8662 3705 . 2072 6601 . Fax 8662 3805
www.hp-staaltag.dk klaus@hp-staaltag.dk

KØB-SALG-VURDERING

af alt til mink.
Opstilling og flytning af mink-
haller
SØNDERLUND FARMSERVICE
Tlf. 9747 3530 – 2094 3531
Se vores hjemmeside:
www.soender-lund.dk

TVIS MINK | FARMSERVICE

- Aut. transport af mink
- Blodprøver
- Vaccination
- Pelsning
- Alt foredalent farmarbejde

Vi garanterer korrekt håndtering af dine mink / skind.
Kontakt venligst Poul M. Aldershvile, Tvís Mink.

Morrevej 1 A, Tvís, 7500 Holstebro
97 43 56 59 / 21 63 25 62
tvismink@mail.dk

Professional håndværk siden 1980

TOTAL LØSNINGER TIL PELSDYRFARME

- HALLER**
- MINKBURE**
- **GYLLEANLÆG**
- **VANDINGSANLÆG**
- **AUTOMATISK UDMUGNING**

GVA Gruppen • Drøtvæn 44 • Gjøl • DK 9440 Aabybro
Tlf. +45 98 27 73 00 • info@gva.dk • www.gva.dk

DANSK PELSDYRAVL

NÆSTE NUMMER AF BLADET UDKOMMER
FREDAG DEN 26. OKTOBER 2012

Birkesøvej 19
DK-7850 Stoholm
Tlf. 97 54 17 33
agro@agrotop.dk
www.agrotop.dk

Tank-overdækning – et godt tag på alle gylletanke

Markedets mest monterede type
PVC-dug

Gejs

Stoker, solvarme og solceller

KOM OG SE
STOKER OG
SOLVARME
I DRIFT

Åbent hus

Fredag 21.09. kl. 9.00-18.00
Lørdag 22.09. kl. 10.00-14.00

Over 20 anlæg på lager,
samt mange andre gode
tilbud på dagene

1 stk. Akkumuleringstank
800 l. NU KUN

3.800,-

+ moms

1 stk. brugt Stoker

400 l. **÷30%**

+ moms

1 stk. godkendt
Fastbrændselskedel
NU KUN **9.990,-**

1 stk. Kedel

16 kW alene model

9-16 m/skade

NU KUN

8.900,-

+ moms

NYHED! 121 kW
med 4000 liter stoker

SOLVARME:

Gratis udv. tagbeslag medfølger ved
køb af kpl. vandbåren solvarmesæt

Vi er
vært med
røde
pølser

GEJS.
Ølgodvej 71 - 7200 Grindsted
Tlf. 75 33 01 22 · www.gejs.dk

Kedler og Stoker samt solvarmeanlæg

JYSK FARM SERVICE *v/ Karl E. Christensen*

HOLD DIT WIRETRÆK KØRENDE

Tilmeld dig service-ordning på tlf. 24 52 28 74

Salg og montage af:

- Wiretræk
- Vandtræk
- Tætræd
- Udmugningsanlæg
- Render og beslag m.m.

Jysk Farm Service - v/ Karl E. Christensen
Bøllebæk 5 · 9830 Tårs · Tlf. 24 52 28 74 · www.jyskfarmservice.dk

Thyrrestrup Mink

Vestvej 18, DK 9600 Aars Tlf.: +45 22 42 30 50
www.tmink.dk

Få en fribillet til Den Spanske Rideskole onsdag den 17. oktober i Odense

Alle avlere har nu mulighed for at se verdens mest kendte hesteshow, den berømte Spanske Rideskole fra Wien. Det er JBK Horseshow i Odense der i Arena Fyn onsdag aften den 17. oktober præsenterer Den Spanske Rideskole i samarbejde med Kopenhagen Fur. Der er mulighed for én gratis billet pr. avler, og yderligere billetter kan tilkøbes for kr. 250,- (normalpris kr. 300,-).

Tilmelding til arrangementet med gratis billet og eventuelt køb af yderligere billetter skal ske senest fredag den 28. september via hjemmesiden www.kopenhagenfur.com/horseshow.

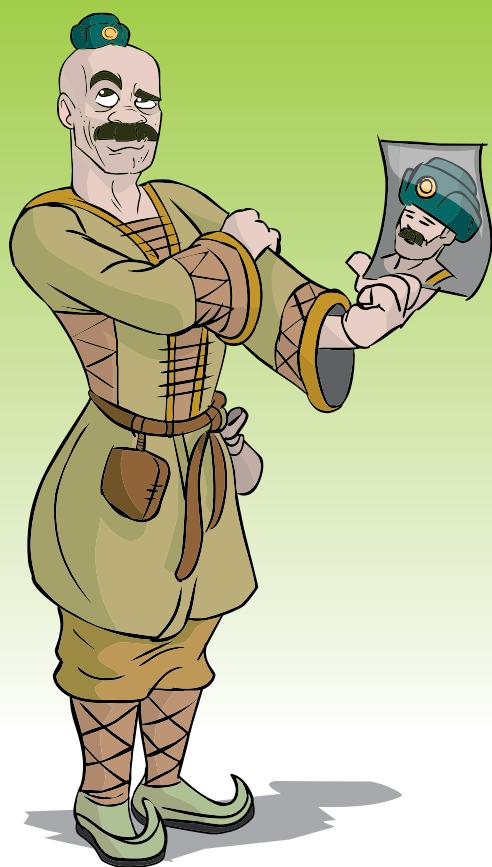
KOPENHAGEN
FUR

SORTERET MAGASINPOST ID-NR.: 42383:

ALT HENVENDELSE; Dansk Pelsdyravlerforening; T: 43261061

Scan og se mere

Der er nogen, der bliver meget skuffede, hvis dine skind kryber

Når dine skind er strukket, skal de ikke krybe. Det vil skuffe rigtig mange. Ikke mindst din bankkonto. Men det sker heller ikke, hvis du har den nyeste Jasopels Wrap MaxiStretch. Og det er lige hvad det handler om. Størrelsen på dine skind skal blive ved med at holde, så hatten passer. Ikke noget med at krybe.

Hurtigere og billigere i drift
Jasopels Wrap MaxiStretch er hurtigere og billigere. Du bestemmer selv, hvor aggressivt du vil strække dine skind – kun i ganske få tilfælde vil en alarm advare dig om at overveje yderligere stræk. Og selv skadede skind bliver taget under skånsom behandling.

Hvor længe tør du vente med at skifte til den nye Wrap MaxiStretch?

Naturligvis har du allerede en tanemaskine. Måske er den oven i købet ikke særlig gammel, hvorfor du sikkert synes det lyder som en dårlig forretning allerede at udskifte den. Men det kan være, at Jasopels kan lave et regnestykke, der kan ændre din opfattelse. Ring eller skriv til Jasopels i dag på tlf. 98 42 05 66 eller email info@jasopels.dk, så skal vi nok få hatten til at passe.

Se mere på www.jasopels.dk

Jasopels****